

ACIBADEM MEHMET ALİ AYDINLAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**CİNSEL TACİZ SUÇUNUN İSPATI VE RUHSAL
DEĞERLENDİRMENİN ÖNEMİ**

ÖZLEM YİĞİTOĞLU
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADLİ BİLİMLER ANA BİLİM DALI

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mehmet Oğuz Polat

İSTANBUL-2023

ACIBADEM MEHMET ALİ AYDINLAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**CİNSEL TACİZ SUÇUNUN İSPATI VE RUHSAL
DEĞERLENDİRMENİN ÖNEMİ**

ÖZLEM YİĞİTOĞLU
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADLİ BİLİMLER ANA BİLİM DALI

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mehmet Oğuz Polat

İSTANBUL-2023

Anabilim Dalı: Adli Tıp Anabilim Dalı
Program: Adli Bilimler Tezli Yüksek Lisans Programı
Tez Başlığı: Cinsel Taciz Suçunun İspatı ve Ruhsal
Değerlendirmenin Önemi
Öğrencinin Adı-Soyadı: Özlem Yiğitoğlu
Savunma Sınavı Tarihi: / /

Bu tez çalışması jürimiz tarafından Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye (Jüri Başkanı)

Üye (Tez Danışmanı)

Prof. Dr. Mehmet Oğuz Polat

Acıbadem Mehmet Ali
Aydınlar Üniversitesi

Üye

Üye

Üye

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

__.__.2023

Özlem Yiğitoğlu

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışmamı mümkün kılan, çalışmamın planlanmasından son aşamasına kadar yardımcı olan, yaşadığım her problemde bana sabırla yol gösteren ve lisans eğitimimin son döneminden beri hem akademik, hem de kişisel olarak her zaman desteğini hissettiğim danışmanım Sayın Prof. Dr. M. Oğuz POLAT hocama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez sürecimde hem kariyer hem de kişisel olarak her anımda çok büyük desteklerini gördüğüm, hem meslek büyüğüm hem abim olan Naim Uğur KADİFECİ'ye ve her zaman yanımda olan canım dostum Deniz KADİFECİ'ye çok teşekkür ederim

Tez araştırmamın özellikle veri toplama aşamasında büyük desteklerini gördüğüm Sn. Volkan ÖZKAN'a, Sn. Mehmet DEMİR'e, Sn. Orhan MOR'a, Sn. Fatih KARAKUŞ'a, Sn. Yunus GÜMÜŞ'e, Sn. Serhat Hamdi AYDIN'a teşekkür ederim.

Tez yazım sürecinde desteklerini ve sevgilerini her zaman hissettiğim arkadaşlarım Fatma Nur'a, Burçin'e, Sevcan'a ve Nurselenay'a, benimle aynı anda tez hazırlayan Gülfem'e, Kübra'ya ve Nilüfer'e, bana olan güvenini, inancını ve desteğini sadece tez sürecimde değil, uzun yıllardır hissettirerek yanımda olan sevgili Emre ERZURUMLUOĞLU'na çok teşekkür ederim.

Son olarak sevgili ailem... Sevgilerini, güvenlerini ve desteklerini her zaman hissettiren, maddi ve manevi olarak her anımda yanımda olan, aldığım her kararda en büyük destekçim olan canım annem Gönül KAYA'ya, kardeşim Sercan'a ve bu yolculuğumda en büyük payı olan canım babam Serhat YİĞİTOĞLU'na hayatımda var oldukları için çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BEYAN.....	iii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMA VE SİMGELER LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ÖZET.....	1
ABSTRACT	2
1 GİRİŞ VE AMAÇ	3
1.1 Cinsel Şiddet.....	5
1.1.1.1 Cinsel şiddet türleri	8
1.1.1.2 Cinsel şiddetin mağdur üzerindeki etkileri.....	10
1.1.2 Adli tıpta bilirkişilik	12
1.1.3 Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda bilirkişilik	17
1.1.4 Ruhsal travma	20
1.1.5 Adli psikiyatri.....	22
1.1.6 Adli psikoloji	23
2 GENEL BİLGİLER	25
2.1 Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar.....	25
2.1.1 Cinsel saldırı suçu	25
2.1.2 Çocukların cinsel istismarı suçu.....	28
2.1.3 Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu	31
2.1.4 Cinsel taciz suçu	33
2.2 Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda İspat.....	49
2.2.1 Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların ispatında yargıtay tarafından benimsenen kriterler	53
2.2.2 Mağdur beyanının delil niteliği	56
3 GEREÇ VE YÖNTEM	60
3.1 Araştırmanın Amacı.....	60
3.2 Örneklem	61
3.3 Dosya ve Yargıtay Kararı Bulma Yöntemi	61
3.4 Araştırmanın Hipotezi	62
4 BULGULAR	63

4.1 2022-2019 Yıllarına Ait Yargıtay Kararları Kapsamında Elde Edilen Bulgular.....	63
4.2 Dosya Analizi Neticesinde Elde Edilen Bulgular	67
5 TARTIŞMA.....	76
5.1 Cinsel Taciz Suçunun İspatında Ruhsal Değerlendirmenin Delil Niteliği ve Önemi Hakkında Tartışma	76
5.2 Cinsel Taciz Suçunun İspatında Yargıtay'ın Benimsediği Kriterler Hakkında Tartışma.....	79
5.3 Suçta ve cezada kanunilik ilkesi doğrultusunda tartışma	83
6 SONUÇ	88
7 KAYNAKLAR.....	94
8 ÖZGEÇMİŞ	103

KISALTMA VE SİMGELER LİSTESİ

AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
ATK	Adli Tıp Kurumu
Bkz.	Bakınız
CMK	5271 Sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu
E.	Esas
K.	Karar
m.	Madde
s.	Sayfa
S.	Sayı
T.	Tarih
TCK	5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
Vol.	Volume
Y.	Yargıtay
YCG.	Yargıtay Ceza Genel Kurulu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Mağdurun cinsiyetine ilişkin şekil.....	67
Şekil 2. Failin cinsiyetine ilişkin şekil	68
Şekil 3. Mağdurun çocuk olup olmadığına ilişkin şekil.....	68
Şekil 4. Failin çocuk olup olmadığına ilişkin şekil	69
Şekil 5. Ruhsal muayene raporunun gerekçeli kararda esas alınıp alınmadığına ilişkin şekil	72
Şekil 6. Hükümün beraat/mahkumiyet olduğuna ilişkin şekil	74

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Adli tıp bilirkişiliğinin temel konuları.....	12
Tablo 2. İlgili anahtar kelimeler doğrultusunda 2022-2019 yılları arasında karara bağlanmış yargıtay karar sayısı.....	64
Tablo 3. Mağdur ile failin yakınlık derecesi.....	69
Tablo 4. Yargılamaya konu suça ilişkin tablo.....	70
Tablo 5. Suça konu eyleme ilişkin tablo.....	71
Tablo 6. Ruhsal muayene neticesinde tespit edilen ruhsal bozukluğa ilişkin tablo ...	71

ÖZET

Cinsel Taciz Suçunun İspatı ve Ruhsal Değerlendirmenin Önemi

Çalışmaya konu ilk araştırma; Yargıtay'ın cinsel taciz suçunun ispatında ruhsal değerlendirme açısından inceleme yapıp yapmadığını tespitini amaçlamaktadır. İkinci araştırma; Yargıtay'ın cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatında ruhsal değerlendirmeyi ölçüt olarak ele alıp almadığının tespiti amaçlanmaktadır. Bu amaçla Yargıtay tarafından 2022-2019 yılları arasında cinsel taciz suçu konulu karara bağlanan 2585 adet karar geçmişe dönük olarak incelenmiştir. Ayrıca cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların herhangi birinden İstanbul ilinde kovuşturmaya konu olan ve kovuşturma sürecinde ruhsal muayene raporu alınarak yargılaması tamamlanmış on adet dosya incelenmiştir. Yargıtay tarafından 2585 adet kararın hiçbirinde ruhsal muayene raporuna yer verilmediği tespit edilmiştir. Dosya incelemesi neticesinde ise; on adet dosyanın yalnızca birinin mağdurunun erkek olduğu, failerin ise erkek olduğu ve her dosyada failin mağdur tarafından tanınan bir kişi olduğu tespit edilmiştir. Yalnızca bir dosyanın mağdurunun yetişkin olduğu ve yalnızca birinin failinin suça sürüklenen çocuk olduğu tespit edilmiştir. Failerin başkaca suçlara sebebiyet veren eylemler de gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Eylemler ise çeşitlilik göstermekle beraber çoğunlukla cinsel organ sokmak suretiyle suçun gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Mağdurlara en sık konulan tanı ise travma sonrası stres bozukluğu olmuştur. Çoğunlukla gerekçeli kararda ruhsal muayene raporuna yer verilmesine rağmen bu raporların hükme esas alınıp alınmayacağına yönelik ayrıntılı değerlendirme yapılmadığı görülmüştür. İncelenen dosyaların yarısında beraat yarısında ise mahkumiyet hükmü verildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak elde edilen bulgular literatürle uyumludur. Ancak yargılama aşamasında ruhsal muayene raporunun alınmış olması suçun ispatı için yeterli değildir. Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ve özellikle cinsel taciz suçunun ispatındaki güçlüğü aşılabilmesi için ruhsal muayene raporunun olayla illiyet bağının kurulup kurulmadığını tereddütsüz bir biçimde yansıtması, diğer delillerle ve somut olayın özellikleriyle birlikte değerlendirilerek hükme esas alınması gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Ruhsal muayene, Ruhsal muayene raporu, Cinsel taciz, Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, Ruhsal travma.

ABSTRACT

Proof of Sexual Harassment Crime and Importance of Psychological Evaluation

The first study; It aims to determine whether the Court of Cassation conducts an examination in terms of psychological evaluation in proving the crime of sexual harassment. Second research; It is aimed to determine whether the Court of Cassation considers psychological evaluation as a criterion in proving crimes against sexual immunity. For this purpose, 2585 decisions on the crime of sexual harassment by the Supreme Court between 2022-2019 were examined retrospectively. Ten files that were subject to prosecution in Istanbul for any of the crimes against sexual immunity and whose trial was completed by obtaining a psychological evaluation report were examined. It was determined that no psychological evaluation report was included in any of the 2585 decisions by the Supreme Court. As a result of the file review; It has been determined that while the victim of one of the ten files is male, the perpetrators are all men and in each case the perpetrator is a person recognized by the victim. It has been determined that the perpetrators have also committed acts that cause other crimes, along with their actions that constitute crimes against sexual immunity. Although the actions vary, it has been determined that the crime is mostly committed by inserting the genitals. The most common diagnosis made to the victims was post-traumatic stress disorder. Although the psychological evaluation report is mostly included in the reasoned decision, it has been observed that a detailed evaluation has not been made as to whether these reports will be taken as a basis for the decision. As a result, in order to overcome the difficulties in proving crimes against sexual immunity, and especially in proving the crime of sexual harassment, the psychological evaluation report should reflect without hesitation whether a causal link has been established with the incident, and should be taken as a basis for the judgment by evaluating it together with other evidence and the characteristics of the concrete case.

Keywords: Psychological evaluation, Psychological evaluation report, Sexual harassment, Offences against sexual inviolability, Psychological trauma.

1 GİRİŞ VE AMAÇ

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti; “fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması durumu” şeklinde tanımlamaktadır (1).

6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun m. 2/1-d’de, “Şiddet: Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış” olarak tanımlanmaktadır (2).

Şiddet olgularında multidisipliner ekip çalışmasının büyük faydalar sağladığı bilinmektedir. Bu kapsamda şiddet olgularının teşhisinde, tedavisinde ve rehabilitasyonunda sağlık personellerinin, kolluk ekiplerinin, hukukçuların, psikologların ve adli tıp uzmanlarının önemli roller bulunmaktadır (3).

Adli tıp alanında özellikle kadına yönelik şiddetin türleriyle günlük meslek pratiğinde sıkça karşılaşılmaktadır. Adli tıp uzmanları; şiddet mağdurunun tanısını koyma, eylemin gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etme, eylemin gerçekleşme şeklini ve zamanını belirlemeye çalışma, mağdurda oluşan zararın boyutunu ortaya koyma, eylemi gerçekleştirenin kim olduğuna yönelik yapılan araştırmalara katkıda bulunma gibi basamaklarda rol oynamaktadırlar (4).

Cinsel şiddet, bir kişinin sıfatı ne olursa olsun bir başka kişiye rızası dışında cinsel nitelikteki bir eylemi kişinin cinselliğine karşı doğrudan veya dolaylı olarak yöneltmesidir (3). Bu noktada birçok eylemi cinsel şiddet eylemi olarak nitelendirmek mümkün olmasına karşın temelde iki öge bulunmaktadır. İlk olarak eylemin cinsellik içermesidir. İkinci olarak ise kişinin istek ve düşüncelerini yok

sayarak cinsellik içeren eylemin kişinin cinselliğine yöneltmesidir. Genel olarak cinsel şiddet diğer şiddet tiplerine göre daha az ortaya çıkan bir şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerek cinsel şiddete maruz kalan kişilerin toplum ve medya tarafından damgalanmaya maruz kalmaları, gerekse mağdurların çevreleri tarafından suçlanma korkuları sebebiyle cinsel şiddet vakalarında adli mercilere yapılan bildirimler diğer şiddet türlerine nazaran daha azdır (3).

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün istatistiklerine bakıldığında: 2022 yılında cinsel dokunulmazlığa karşı olan suçlardan bir suç iddiasıyla ceza mahkemelerinde toplam 78.349 adet dosya açılmıştır (5). Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün istatistiklerine göre: 2021 yılı içerisinde cinsel dokunulmazlığa karşı bir suç iddiasıyla ceza mahkemelerinde toplam 50.370 dosya açılmıştır (7). Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün istatistikleri uyarınca: 2020 yılında içerisinde cinsel dokunulmazlığa karşı bir suç iddiasıyla ceza mahkemelerinde toplam 40.819 adet dosya açılmıştır (7). Adalet Bakanlığının verileri ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan ülkemizde açılan dava sayısının artmakta olduğu açıkça görülmektedir.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün istatistiklerine bakıldığında: 2020 yılında ceza mahkemelerinde cinsel taciz suç açılan dosyalardaki suç sayısı 14.107 iken 2021 yılında 18.832'dir. 2014-2021 yılları arasında ceza mahkemelerinde cinsel taciz suçuna ilişkin verilen mahkumiyet kararı oranları da her yıl artmaktadır. 2014 yılında cinsel taciz suçuna ilişkin verilen mahkumiyet karar oranı %25,7 iken 2020 yılında %40,1'e 2021 yılında ise %46,6'ya yükselmiştir (6).

Cinsel taciz suçunun varlığı halinde ise, cinsel taciz oluşturan eylemler kişinin vücudunda fiziksel bir hasar bırakmadığı için mağdurların maruz kaldıkları cinsel taciz eylemini ispat etmede güçlük çekmeleri ve buna yönelik endişeleri sebebiyle diğer cinsel şiddet türlerine göre adli mercilere bildirişi mağdurlar açısından daha da güç olmaktadır (3). Cinsel suçlar içerisinde adli tıp açısından ispatı en zor olan eylemi oluşturan cinsel taciz davranışlarıdır (8). Günümüzde cinsel dokunulmazlığa karşı suçların konu olduğu davalarda, yalnızca faillerin cezasız kalması sorununa

değil, aynı zamanda mağdurların ikinci bir mağduriyet yaşamaması içinde çözüm aranmaktadır. Cinsel suçlardaki cezasızlık sorununun bir etkeni ise cinsel suçların fiilin işleniş biçimi sebebiyle ispatı zor suçlar olmasıdır. Cezasızlık sorununun önüne geçebilmek için ise maddi delilin olmadığı durumlarda suçun konusu olan mağdurda bıraktığı belirtilerin ruhsal değerlendirme neticesinde tespit edilip elde edilen bu değerlendirmeye dayanılarak hüküm kurmak gerekmektedir.

Bu çalışmada Yargıtay'ın 2022-2019 yılları arasında cinsel taciz suçu konulu kararları, mağdurun ruhsal muayenesine yer verilip verilmediği, ruhsal muayene raporu alınıp alınmadığı açısından incelenmiştir Ayrıca on adet cinsel suç konulu yargılaması tamamlanmış on adet dosya; yargılamaya konu suç, mağdurun cinsiyeti, failin cinsiyeti, mağdurun çocuk olup olmadığı, suça konu eylem, ruhsal muayene raporunun gerekçeli karara esas alınıp alınmadığı açısından analiz edilmiştir. Böylece ruhsal muayene raporunun objektif ve bilimsel bir kesin delil niteliğinin kabul görüp görmediği irdelenerek cinsel suçlarda maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasında ruhsal değerlendirmenin öneminin vurgulanması hedeflenmiştir. Ek olarak cinsel taciz suçu konulu davalarda, ruhsal değerlendirme raporunun etkin bir soruşturmanın yürütülebilmesi adına mutlaka talep edilmesi gerektiğine dikkat çekilecektir. Ruhsal değerlendirme raporlarının objektif, bilimsel ve güvenilir bir delil olduğunun ifade edilmesi neticesinde ise cinsel taciz davalarındaki maddi gerçeğe ulaşmanın önündeki engel kalkmış olacaktır. Böylece cinsel suçlarda yaşanan cezasızlık sorununun önüne geçebilmek ve etkin soruşturma yükümlülüğünün yerine getirilmesi sağlanamak adına adım atılmış olunacaktır.

1.1 Cinsel Şiddet

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2002 yılında yayınladığı rapora göre; cinsel şiddet; bir kimsenin bir başka kişiye yönelik cinsel bir eylem gerçekleştirdiği, istenmeyen cinsel sözler söylediği, cinsel yaklaşımda veya tekliflerde bulunduğu ya da bir kimseyi ticari amaçlı olarak cinsel şekilde kullanmaya yönelik olan eylemlerin tümü olarak ifade edilmektedir (1). Cinsel şiddet aynı zamanda; kurban ile fail arasındaki ilişkinin türü ve yakınlığı ne olursa olsun, kurbanın evi, işyeri gibi sınırlamalara dahil

olmaksızın, kişinin her türlü koşulda cinsel dokunulmazlığına yönelik dolaylı ya da doğrudan olarak, baskı veya zorlamayla yapılan cinsel bir eylemi içermektedir (9).

1997 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu bünyesine sunulan kadına yönelik şiddet ile ilgili özel rapora göre; cinsel şiddetin tecavüz ve cinsel tacizi de içerdiği, evrensel bir sorun olarak tüm dünyada kadınları aşağılamaya yönelik bir silah olarak kullanıldığı ifade edilmiştir (10).

Kişinin bedeni üzerinde söz sahibi olunması da cinsel şiddet olarak tanımlanmakta ve bu duruma yönelik olarak; başlık parası, berdel, kuma getirme şeklindeki uygulamalar cinsel şiddet uygulamaları olarak örneklendirilmektedir (11).

Cinsel şiddetin başka bir tanımı ise; bir kimseye rızası dışında herhangi bir cinsel davranışta bulunma veya kişinin cinsel özgürlüğünü kullanma iradesini engelleme biçiminde görülen bir şiddet türüdür (12). Bu tanımlama ile cinsel şiddetin yalnızca bir kimsenin yalnızca rızası dışında cinsel dokunulmazlığına yönelik bir eylemde bulunmaya yönelik eylemleri kapsamayıp, aynı zamanda kişinin cinsel özgürlüğünü kullanmasını engelleyebilecek her türlü baskı veya zorlamayı da kapsadığı vurgulanmaktadır. Tüm tanımlar gözetildiğinde ise cinsel şiddetin birçok farklı tanımı bulunmasına karşın ortak unsurlar taşıdığı görülmektedir. Bu noktada birçok eylemi cinsel şiddet eylemi olarak nitelendirmek mümkün olmasına karşın temelde iki öge bulunmaktadır. İlk olarak eylemin cinsellik içermesidir. İkinci olarak ise kişinin istek ve düşüncelerini yok sayarak cinsellik içeren eylemin kişinin cinselliğine yöneltmesidir (3). Cinsel şiddetten bahsedebilmek için; cinsel nitelik taşıyan bir eylemin bulunması, cinsel nitelik taşıyan eylemin yöneldiği kişinin rızasının bulunmaması ve cinsel nitelik taşıyan eylemin yöneldiği kişinin cinsel dokunulmazlığını ihlal etmiş olması gerekmektedir.

Türkiye'nin 20/03/2021 tarihinde 31429 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/03/2021 Tarih ve 3718 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile feshedilmesine karar verdiği "*Kadına Yönelik Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi*" nin 2. Maddesinde "*cinsel şiddet*"

ifadesi yerine “*cinsiyete dayalı şiddet (victims of gender-based violence)*” kavramı kullanılmaktadır (13, 14).

Bir görüşe göre; “*cinsel şiddet*” ifadesi, “*cinsellik*” ve “*şiddet*” gibi karşıt iki kavramı birleştirdiğinden bu yerleşik ifadenin kullanımı yanlıştır. Dolayısıyla “*cinsel şiddet*” yerine “*toplumsal cinsiyete dayalı şiddet*” veya “*cinselleşmiş şiddet*” kavramlarının kullanılmasının daha doğru olacağı ileri sürülmektedir (15).

Cinsel şiddet, temelde kişinin rızasına aykırı bir şekilde, cinsel davranışlarla kişinin cinsel dokunulmazlığına yöneltilen bir şiddet suçudur. “*Şiddet ve Sağlık Konusundaki Dünya Raporu*”na göre “*cinsel şiddet*” cinsel saikli bir fiil gerçekleştirmeyi, kişinin istemediği cinsel nitelik taşıyan sözler söylemeyi, cinsel nitelik taşıyan tekliflerde veya hareketlerde bulunmayı ya da bir kişiyi ticari bir amaç dahilinde cinsel yönden kullanmaya yönelik eylemlerin tümünü içermektedir (16).

Cinsel şiddet ortaya çıkması en zor şiddet tiplerinden biridir. Bu durumun uzantısı olarak cinsel suçlarda genellikle gizli kalan suçlardır (3, 17). Bu durumun birçok sebebi mevcuttur. Ancak özellikle failerin bu suça sebebiyet veren eylemleri gerçekleştirmek için kalabalık olmayan mekanları tercih etmesi, olaya tanıklık edebilecek kişilerin bulunmaması, cinsel suçların ispatının güçlüğü ve mağdur üzerindeki toplum baskısı temel sebeplerdendir. Bu sebepler ise cinsel suçlarda maddi gerçeğe ulaşılmasına engel olmaktadır (18).

Cinsel suçların genellikle ortaya çıkmamasının sebepleri ise şu şekilde özetlenebilmektedir: Meydana gelen suçun, mağdurun kişisel yaşamını yakından ilgilendirmesi, mağdurun, kişisel bir nedenden ötürü suçun saklı kalmasını istemesi veya endişelenmesi, kolluk kuvvetlerinin konuyla ilgilenmeyeceği, failin yakalanmayacağı, adaletin tesis edilemeyeceği konusunda toplumda yaygın bir inancın olması, failin mağduru tehdit etmesi veya fail ile mağdurun akraba olması veya tanıdık olması (19).

1.1.1.1 Cinsel şiddet türleri

Temelde cinsel şiddet sözel, görsel ve dokunsal olarak kategorize edilmesine karşın literatürde pek farklı kategorizasyonlar mevcuttur (20). Cinsel şiddeti beş temel kategoriye ayıran sınıflandırmaya göre cinsel şiddet:

- Tamamlanmış penetrasyon içeren
- Tamamlanmamış penetrasyon içeren
- Dokunma-temas şeklinde
- Temas içermeyen cinsel taciz
- Yetersiz bilginin olması neticesinde kategorize edilemeyen cinsel şiddet (21).

Cinsel şiddet eylemleri temelde; kişinin evli olduğu bir kimse dahi olsa rızasının olmadığı bir zamanda veya biçimde cinsel ilişkiye girmeye zorlamak, bir başkası veya başkaları ile cinsel ilişkiye zorlamak, psikolojik baskı oluşturarak cinsel ilişkiye zorlamak, kişinin cinsel organlarına zarar vermek, kişinin çocuk doğurmasına veya doğurmamasına yönelik baskı uygulamak, kişiyi kürtaja zorlamak, zorla düşük yaptırmak, kişiyi enseste zorlamak, kişiyi seks işçiliğine ya da pornografide kullanmaya zorlamak, bir başkası ile zorla evlendirmek, kişiye ait olan özel eşyaları fetiş amaçlı kullanmak, kişinin cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma hakkına halel getirmek, bekaret kontrolü amaçlı olarak kontrol ettirmek, genital mutilasyon (kadın sünneti), herhangi bir araçla veya sözlü bir biçimde kişiye yönelik cinsel içerikli rahatsızlık verici davranışlarda bulunmak, kişiye cinsel bir objeymiş gibi davranmak, teşhircilik yapmak olarak sayılmakla beraber laf atmakla, el kol hareketi yapmakla başlayarak cinsel saldırı boyutuna kadar uzanan geniş bir yelpazede birçok farklı durum ve ortamda gerçekleşen cinsel içerikli her türlü eylemler olarak tanımlanmaktadır (10, 12, 21, 22).

Cinsel şiddet eylemleri ise kendi içerisinde temelde üç ana kategoriye ayrılmaktadır. Cinsel şiddet eylemlerinin temel kategorisi ise şu şekildedir:

- Penetrasyonun Gerçekleşmediği Cinsel Şiddet Eylemleri
  - a) Temas Barındırmayan Cinsel Şiddet Eylemleri: Cinsel taciz, Teşhircilik (Exhibionizm), Röntgencilik (Voyerizm) (3).
  - b) Temas İçeren Cinsel Şiddet Eylemleri: Cinsel dokunma, Frotaj, Oral-genital seks, Interfemoral ilişkidir (3).
- Penetrasyonun Olduğu Cinsel Şiddet Eylemleri:
  - a) Dijital penetrasyon, Objelerle penetrasyon, Genital ilişki, Anal ilişkidir (3).
- Cinsel Sömürü:
  - a) Seks işçiliği, Çocuk pornografisi ve Çocuk fuhuşudur (23).

Cinsel şiddet eylemlerinden biri olan cinsel sömürü ise, cinsel tatminden çok maddi bir kazanç elde etmek amacıyla mağdurun kullanılması suretiyle oluşan bir cinsel şiddet eylemi olarak karşımıza çıkmaktadır (23).

Cinsel saldırıyı oluşturan üç temel karakteristik yapı taşı mevcuttur. Birincisi cinsel saldırının mağduru herkes olabilecektir. İkinci olarak, penetrasyon yalnızca penisin vajinaya penetrasyonu olmayıp, vücudun tüm deliklerine sokulan herhangi bir vücut organını veya cisimi ifade etmektedir. Son olarak ise, cinsel saldırı eyleminde yalnızca zor kullanma söz konusu olmayıp, önemli olanın mağdurun direncini kırmaya yönelik her türlü baskı ve tehdidinde söz konusu olmasıdır (20).

Cinsel saldırı tipleri sınıflandırılırken ise üç temel grupta sınıflandırma yapılmaktadır. Bunlar:

- Eylemlere göre: cinsel taciz, ısrarlı takip suçu, penetrasyonun gerçekleşmediği cinsel saldırılar, penetrasyonun gerçekleştiği eylemlerdir (20).
- Saldırganlarına göre: yabancı, tanıdık, flört ve evlilik içerisindeki saldırgan (20).
- Mağdurlar: kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engellilerdir (20).

1.1.1.2 Cinsel şiddetin mağdur üzerindeki etkileri

Cinsel saldırı mağdurunun verdiği ilk tepki; şok, duygusal yanıt yetersizliği, geri çekilme ve inkar olmaktadır. Yabancılar tarafından cinsel şiddete maruz kalan kişi, saldırganın tekrar aynı eylemi gerçekleştirmesinden korkar. Herhangi bir yakını tarafından cinsel şiddete maruz kalan kişi ise, kendisine bu şekilde davranılmış olmasının şaşkınlığı içinde olmaktadır (24).

Cinsel saldırı sonrası travma sendromunun temel özellikleri kısa dönem etkileri ve uzun dönem etkileri olarak ikiye ayrılmıştır. Bu ayrıma göre cinsel saldırı sonrası travma sendromunun kısa dönem etkilerini; inkar, şok, utanç, kabahat ve kin duyguları oluşturmaktadır. Uzun dönem etkilerini ise; cinsel problemler ve fobilere sebep olarak mağdurun fonksiyon yeteneklerinin etkilenmesi oluşturmaktadır (25, 26).

Cinsel şiddet sağlık üzerinde birçok ciddi hasara sebep olmaktadır. Cinsel şiddet neticesinde mağdurlarda halsizlik ve birçok jinekolojik düzensizlikler meydana gelmektedir. Cinsel şiddet neticesinde mağdurlarda en sık görülen hastalık olarak, kronik pelvik ağrılar ve yoğun üzüntü başta gelmektedir. Aynı zamanda cinsel şiddet neticesinde mağdurlarda; cinsel işlev bozuklukları, istenmeyen gebelikler, olağandışı vajinal kanamalar, vajinal akıntı, ağrılı regl dönemi, PID (regl döneminden genellikle bir hafta önce başlayan psikolojik sağlığını ve günlük aktivitelerini etkileyen duruma verilen ad) orgasm olmakta zorlanma gibi rahatsızlıklarda sık görülmektedir (22, 27).

Cinsel saldırı sonrasında da mağdurlarda cinsel saldırının sebep olduğu korkular ve gelecek bir saldırı endişesi ile yaşanan korkuların sıklıkla görüldüğü belirtilmektedir. Ek olarak cinsel saldırı mağdurlarının özellikle yalnız olmaktan, yalnızken duş almaktan, toplu taşıma kullanmaktan, kalabalık yerlerde bulunmaktan kaçınma gibi toplumdan da soyutlanmaya yönelik hareketler sergiledikleri ifade edilmiştir (27).

Cinsel şiddet neticesinde mağdurda yalnızca fiziksel hasar meydana gelmeyip, aynı zamanda ciddi ruhsal hasarda meydana gelmektedir. Meydana gelen ruhsal hasarın ise yalnızca yaşanan travmatik olayla kalmayarak, olaydan sonraki süreç boyunca da katlanarak arttığı ve kalıcı ruhsal ve sosyal sorunlara yol açtığı bilinmektedir (28). Cinsel şiddet neticesinde kişinin ruhsal sağlık üzerinde meydana gelen hasarın etkisi kişinin fiziksel sağlığında meydana gelen hasardan daha uzun süre etkisini gösterebilmektedir (29). Ayrıca cinsel şiddet kapsamında kalan suçların mağdurlarının adli mercilere geç başvurabilmesi, fiziksel delil tespitinde karşılaşılan güçlükler, eylemin penetrasyon barındırmaksızın gerçekleşmesi gibi hususlar göz önüne alındığında ruhsal muayene yoluyla elde edilen bulgular genellikle tek veya en mühim delil olabilmektedir (30). Cinsel şiddet mağduru olan kişinin yaş ve bireysel özelliklerine göre değişiklikler gösterebilmekle beraber kişinin ruh sağlığı üzerinde sık karşılaşılan bozukluklar şu şekildedir: travma sonrası stres bozukluğu (TSSB), somatik ve depresif şikayetler, kaygı bozuklukları, uyku problemleri, dissosiyatif bozukluklar, benlik saygısında ve güven duygusunda azalma, artan suçluluk, cinsel kimlik bozuklukları, panik bozukluk, agorafobi, obsesif-kompulsif bozukluk, sosyal fobi, özgül fobi, alkol ve madde kullanımınıdır (10, 31). Dolayısıyla cinsel şiddet mağdurunun fiziksel ve psikolojik bulguların saptanmasına ilişkin olarak yapılacak değerlendirmenin; mağdurun fizik muayenesiyle birlikte ruhsal muayenesini de içerir biçimde yapılması zorunludur (31).

1 Ocak 2012 ile 30 Temmuz 2015 tarihleri aralığında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 555 vakanın 5237 Sayılı TCK'nın 102. ve 103. maddeleri kapsamında 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu'nun 7., 23. ve 31. maddelerine uygun bir biçimde oluşturulan heyet bünyesinde "*beden veya ruh sağlığında bozulma*" incelenmesi sonucunda cinsel suç mağdurların %37,4'ünde yalnızca fizik muayenesi talep edildiği tespit edilmiştir. Bu talep dolayısıyla cinsel suç mağdurlarının psikiyatrik muayenelerinin yapılmadığı, sadece fizik muayenelerinin yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca ruhsal muayenesi yapılmayan vakalar heyet tarafından incelendiğinde ise mağdurların %56,9'unda cinsel travmaya bağlı psikopatoloji bulunduğu tespit edilmiş, TSSB ve Mevsimsel Duygusal Bozukluğun (MDB) en yaygın gelişen psikopatolojilerden olduğu ifade edilmiştir (31). Bu çalışma sonucunda

ayrıca cinsel suç mağdurlarında ruhsal muayenenin yapılmamış olmasının temel nedeninin, adli makamlar tarafından ruhsal muayene talep edilmemiş olduğu vurgulanmaktadır.

Son olarak belirtmek gerekir ki cinsel şiddet kapsamında kalan suçlar sonrasında kendisini gösteren bulgular, genel nitelikte delil olduğundan, aydınlatılacak hususun da daha geniş bir yelpazede ispat edilmesine yardımcı olacaklardır. Ayrıca mağdurların ruhsal muayene raporlarının alınmaması, etkin bir soruşturma yürütülmesine mani olacaktır. Dolayısıyla fizik muayenesi ile birlikte mutlaka ruhsal muayenenin yapılması ve buna ilişkin rapor aldırılması hem maddi hukuk hem de usul hukuku açısından önem arz etmektedir (32, 33).

1.1.2 Adli tıpta bilirkişilik

Adli tıp, tıbbın tedavi eden veya koruyan işlevi dışında "*bilirkişilik*" şeklinde ifade edilebilecek bir işlevi olduğunu ifade eden bir bilim dalıdır. Adli tıbbın diğer tıp dallarından temel ayırıcı farkını sosyal konularla olan ilgisi oluşturmaktadır. Adli tıp, sosyal konularla olan ilgisi sebebiyle dinamik ve diğer alanlara açık çalışma alanlarını barındırmaktadır. Adli tıbbın, her türlü şiddet olgusunun tespit edilmesi, şüpheli ölüm olaylarının belirlenmesi, insan hakları ihlalleri olgularının tespiti, tıbbi uygulama hatalarının tespit edilmesi, hukuki ehliyet ve DNA analizi, babalık ve kimlik tayini yapılması, uyuşturucuyla ilgili çalışmalar yapılması gibi çok geniş bir çalışma alanı bulunmaktadır. Adli tıp, özellikle hukuk alanı ile iç içe çalışmaktadır. Adli tıp görüşü yargılamaya ışık tutmakta ve uyuşmazlığın çözümünde veya maddi gerçeğe ulaşmada belirleyici olmaktadır. Adli tıp bilirkişiliğinin temel konularını şunlar oluşturmaktadır: (8).

Tablo 1. Adli tıp bilirkişiliğinin temel konuları

---

1. Tıbbi uygulama hataları
2. Boşanmada velayet
3. Mobbing
4. Kadına yönelik şiddet
5. Çocuk istismarı
6. Cinsel suçlar
7. Adli psikiyatri
8. Ölüm

Tablo 1. Adli tıp bilirkişiliğinin temel konuları (devam)

-
9. Yaralar
  10. Trafik kazaları
  11. İş kazaları
  12. Adli genetik ve seroloji
  13. İnsan hakları ihlalleri
  14. Adli bilişim
  15. Adli belge incelemesi
  16. Yangın
  17. Ses ve görüntü analizi
  18. Sigortacılık
-

Yargılamaya konu olgularda yargı makamlarının hukuki bilgisi dışında kalan konular açısından adli tıp ve uzman görüşüne başvurulması önemlidir. Hakimlerin tüm sahalarda uzman olmaları beklenemeyeceğinden özel ve teknik bilgiyi gerektiren durumlarda teknik bilgi birikimine sahip uzmana başvurulması gerekmektedir (34). Bilirkişi görüşünün alınması, yargının en önemli basamaklarından birini oluşturmaktadır. Bilirkişiler yargı makamlarının yanıtlanmasını istedikleri sorulara bilimsel ve objektif cevaplar vermekle yükümlü kişilerdir (35). Bilirkişi, maddi gerçeğin ispatına dair oluşan bir sorunun çözümüne ilişkin sahip olduğu teknik ve uzman bilgisiyle mahkeme başta olmak üzere hakim ile savcıya yardımcı olan kişi olarak tanımlanmaktadır (32). Ancak alınacak uzmanlık bilgisinin mutlaka bilimsel nitelikli bir konuya ilişkin olması gerekmektedir. Örnek olarak ticaretle uğraşan bir kişinin kendi uzmanlık alanına dair bilirkişilik yapabileceği ifade edilmiştir (34). Bir başka tanıma göre de bilirkişi, ceza muhakemesi hukukunda karar verme yetkisine sahip olan mercilere teknik ve uzmanlık gerektiren hususlarda yardımcı olan kimsedir (34).

Uzman görüşü ise, "*teknik müşavir*", "*taraf bilirkişiliği*" olarak bilinmektedir (36). Uzman görüşü, yargılamaya konu olan olgu hakkında o hususta uzman olan kişilerden avukatın veya tarafların talebiyle objektif ve bilimsel referanslara dayanılarak hazırlanan görüştür (8). Uzman görüşü, taraflardan birinin iddiasını savunabilmek, güçlendirebilmek ve yargı mercilerince doğru yorumlanmasına katkı sunmak amacıyla adli bilirkişiden rapor alınması şeklinde de tanımlanmaktadır (36).

Uzman görüşü alınmasıyla uyuşmazlığa konu olgu hakkında derinlemesine bir inceleme ve tartışma yapılmaktadır. Aynı zamanda yargılamanın ilerleyen aşamalarında hakim tarafından resmi bilirkişi atanması halinde ise resmi bilirkişi içinde alınan uzman görüşü teknik bir rapor olarak önemli olacaktır. Böylece aynı teknik birikime sahip resmi bilirkişinin de rapor sunması ile ilk derece mahkemesinde uyuşmazlığa konu olgu etraflıca tartışılmış ve buna dayanılarak değerlendirme yapılmış olacağından üst derece mahkemesinden bozma kararı çıkma ihtimali azalacaktır. Uzman görüşü alınması uygulamasına geçilmekle, hem hakimin hem de savunma yapan tarafın bilirkişi seçme özgürlüğü sağlanmıştır. Uzman görüşü alınması özellikle avukatlara kılavuzluk etme işlevi açısından önemlidir (8).

Uzman görüşü raporu; hakimin, savcının aydınlatılması, usul ekonomisi, maddi gerçeğe ulaşmada kolaylık sağlaması bakımından önemli olduğu kadar verilecek hükmü doğrudan etkileyebilen hukuksal bir delil niteliği de taşımaktadır (8). Uzman görüşü aynı zamanda savunma hakkının etkin bir şekilde kullanılması ve adil yargılanma ilkesi bakımından da oldukça önemlidir (34). Buna karşın ilk olarak uzman görüşü raporunun subjektif olacağı ön yargısı oluşsa dahi temel olan raporun niteliğidir. Oysa ki taraflı ve bilimsellikten uzak bir mütalaanın kolay bir biçimde bertaraf edilebilmesi mümkün olacağından, mütalaa verecek uzman da dikkatli ve özenli davranma yükümlülüğü altındadır (36).

Uzman görüşü raporu niteliği gereği geçerli olabilmesi için; kişisel görüşlerden uzak, objektif, bilimsel referanslara dayandırılmış ve tarafsız olmak zorundadır. Bu sebeple raporun nereden alındığından ziyade raporun niteliği önem kazanmaktadır. Keza Yargıtay'ın da son yıllarda adli raporların kim tarafından verildiğinden ziyade adli raporun niteliğine önem vermeye başladığı ifade edilmektedir. Ceza Muhakemeleri Kanunu Madde 68 uyarınca; uzman görüşü sunan kişi sözlü bir biçimde tanıklık yapabilecek, gerekmesi halinde ise mahkeme heyeti ve taraflar tarafından sorgulanabilecektir. Aynı şekilde Hukuk Muhakemeleri Kanunu 293 uyarınca da hakim talebi veya re'sen yargılama aşasında rapor sunan uzmanın mahkemede dinlenilmesine karar verilebilmektedir (8). Resmi bilirkişilerin, ise uygulamada hakimlerin yardımcısı olan uzmanlar olduğu ifade edilmektedir. Keza

hakim hukuk dışı, uzmanlık alanı dışında bir konu olduğunda bu husus hakkında resmi bilirkişiye danışmaktadır. Resmi bilirkişi ise yalnızca hakimin sorduğu soruları cevaplamakla yükümlüdür (8). Uzmanın hazırlayacağı ve sunacağı görüş ise resmi bilirkişi mütalaasından farklı olarak davaya konu olaya ilişkin hukuksal değerlendirmeler de barındırabilir. Buna karşın resmi bilirkişilerin mahkemeye görevlendirmiş olması veya bilirkişinin bilirkişi listesinde yer alıyor olması uzman görüşünden üstün tutulmasını gerektirmemektedir. Keza mahkeme tarafından görevlendirilen resmi bilirkişinin mütalaasının da uzman mütalaasının da mahkeme tarafından mutlak bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır (34).

Ülkemizde yargılama süreçlerinin uzun sürmesi adli tıp bilirkişiliğinin ve adli raporun önemini arttırmıştır. Çünkü örneğin cinsel bir saldırıya maruz kalan veya darp edilen bir kişinin süre geçtikten sonra fiziksel bulgular yok olacağından maruz kaldığı hasarın tespiti ancak adli rapor ile yapılabilmektedir. Adli bilirkişi, hazırladığı rapor ile yargı makamlarına kılavuzluk yaparak yargılamanın doğru ve hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasına katkı sağlamaktadır (8).

Bilirkişinin yargılama aşamasındaki rolüyle ilgili farklı görüşler mevcuttur. Öğretide bilirkişinin oynadığı rolün niteliğine ilişkin üç temel görüş benimsenmiştir. İlk görüş olarak Yıldız'a göre bilirkişi, mahkemenin yardımcısı niteliğindedir (34). İkinci görüşe göre ise bilirkişiye ancak ihtiyaç halinde başvurulacağından hakimin müşaviri niteliğindedir (37). Üçüncü görüşe göre ise bilirkişi delillerin tespit edilmesinde ve değerlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır (34).

Bilirkişi raporunun bağlayıcılığı noktasında ise bilirkişinin yalnızca sahip olduğu uzmanlık sayesinde, yapmış olduğu incelemeleri mahkemeye sunmakta olup herhangi bir hukuksal tespit yapmamaktadır. Çünkü bilirkişinin yapmış olduğu incelemelere bağlanacak hukuksal sonuçlar mahkemenin görevi kapsamındadır. Bu sebeple hakim veya mahkeme kural olarak bilirkişi raporuyla bağlı bulunmamaktadır (34). Keza hakim, bilirkişi tarafından hazırlanan raporu tamamen reddedebileceği gibi raporunda ifade edilen bazı durumları da hükme esas almayabilecektir. Ancak böyle bir durumda hakimin vermiş olduğu kararda bu hususu gerekçelendirerek

açıklamak zorundadır. Çünkü delillerin serbestçe değerlendirilmesi ile hakime tanınan serbestlik hakimin keyfi karar oluşturabilmesi manasına gelmemektedir (34, 38).

CMK 63/1 maddesi uyarınca; uyuşmazlığın çözümünün uzmanlık, özel veya teknik bilgi gerektirdiği durumlarda re'sen, Cumhuriyet savcısı, katılan, vekil, şüpheli veya sanık müdafii veya kanuni temsilci talebi neticesinde bilirkişi görüşünün alınmasına karar verilebilir.

CMK 64/1 maddesi uyarınca bilirkişiler, bölge adliye mahkemelerinin yargı çevreleri temel alınarak bilirkişilik bölge kurulu tarafından düzenlenen listede yer alan kişiler arasından seçilmektedir.

CMK madde 64/2-3 uyarınca ise; bölge kurulu tarafından hazırlanan listede ilgili uzmanlık bilgisine başvurulacak bir bilirkişi bulunmaması durumunda diğer bölge kurullarının listelerinden bilirkişi atanır. Ancak burada da atanacak bilirkişi bulunmaması durumunda Bilirkişilik Kanunu 10. Maddesinin (d), (e) ve (f) bentleri haricinde ilk fıkrada yer alan şartları taşıyan bilirkişiler listelerin dışından da görevlendirilebilecektir. Liste dışından atanan bilirkişiler ise bölge kuruluna bildirilmek zorundadır.

Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 22.09.2005 tarihli, 13292 sayılı *“Adli Tabiplik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Uyulacak Esaslar”* başlıklı genelge ile şüphelinin, sanığın, mağdurun ve diğer kişilerin beden muayenesinin yapılması, vücutlarından örnek alınması ve bunlar doğrultusunda tanzim edilecek raporun ancak CMK'nun ilgili maddelerinde ve *“Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğinin Tespiti Hakkında Yönetmelik”* de yer alan maddelere göre yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bilirkişinin yürüteceği inceleme hususunda ise CMK madde 66 ile düzenlenmiştir. Bu hükme göre; bilirkişilik görevinin yerine getirilmesi maksadıyla

bilgi elde etmek için şüpheli veya sanık haricindeki kişilerin de bilgilerine başvurabilecektir. Hatta bilirkişi tarafından sanıklara mahkeme başkanı, hakim veya Cumhuriyet savcısı aracılığı ile soru sorulabileceği gibi izinleri halinde doğrudan da soru yöneltebilmektedir.

CMK madde 67 uyarınca olay incelemesini tamamladıktan sonra raporunu sunar. Bilirkişi kendi teknik bilgisini gerektiren hususlar dışında açıklama yapamaz; hakim tarafından yapılması gereken hukuki nitelendirmelerde ve değerlendirmelerde bulunmaya ilişkin açıklamalarda bulunamaz. Eğer bilirkişinin sunduğu rapor eksik bulunursa anı bilirkişiden veya yeni bir bilirkişiden rapor istenebilir.

1.1.3 Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda bilirkişilik

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, olayın yaşandığına dair somut delillerin ortaya her zaman çıkmaması nedeniyle adli tıp açısından en karmaşık olgulardan birisidir (35). Cinsel dokunulmazlığa karşı suç olgularında maddi ve fiziksel delilleri bulmanın güç olma sebeplerini başlıca şunlar oluşturmaktadır: mağdurun şikayette gecikmesi, mağdurun olayı hiç bildirmemesi, temas içermeksizin gerçekleştirilen cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda somut delil elde edilememesi, faillerin bu suçu işlemek için mahrem yerleri tercih etmesi, mağdurun çevre baskısı nedeniyle olayı gizlemesi (18, 25, 35).

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar söz konusu olduğunda mağdurda meydana gelen fiziksel ve ruhsal hasarın tespiti bakımından yapılacak olan adli muayenenin temelde üç amacı olduğu kabul edilmektedir. Buna göre: 1) Cinsel suç oluşturduğu iddia edilen eylemin gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespit edilmesi, gerçekleşmiş ise eylemin boyutu ve sonuçları, 2) eylem gerçekleştirilirken fiziksel şiddet kullanılıp kullanılmadığı, 3) eylemi gerçekleştiren kişinin kim olduğunun tespit edilmesidir (39).

Delillerin tespit edilmesi aşamasında mağdurun yapılacak muayeneleri özel bir özen gerektirmektedir. Keza mağdur hali hazırda ruhsal olarak zarar görmüş bir

durumdadır. Mağdur hem fiziksel hem de ruhsal travmaya maruz kalmıştır (40). Cinsel saldırıya uğrayan bir kişinin muayenesi esnasında; kişinin aydınlatılmış onamının alınmasına, olayın öyküsünün hastanın kendi sözleri ile not alınmasına, saldırganlarının sayısına, saldırganların tanımlanmasına, saldırının yerine ve zamanına, olayın meydana gelme şekline, olay sonrasında neler yapıldığına, adli mercilere başvuru yapılmasına, giysilerin delil niteliğine ve sonrasında değişimine, hastane başvurusunun yapılarak kişiye tıbbi müdahalede bulunulmasına dikkat edilmelidir (3). Mağdurun yazılı aydınlatılmış onamı ve öyküsü alındıktan sonra muayenesine geçilmektedir. Mağdurun fiziksel muayenesi esnasında mağdur kahverengi renkte bir kağıdın üzerinde soyunur. Giysilerinden elde edilecek olan kıllar, lifler ve benzeri maddeler önemlidir. Sonrasında mağdurun vücudundaki ekimoz, sıyrık, laserasyon, ısırık, ip izi gibi değişikliklerin yeri, boyutu ve kapsamı belirlenir. Mevcut olan lezyonların görsellerine yer verilir. Mağdurun ağız, dudak, göğüs çevresi ve kalça kısımları yaralanmalar bulunup bulunmadığı açısından dikkatlice muayene edilir (40). Sonrasında ise genital muayene aşamasına geçilir. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların ispatında genital muayene belirleyici olabilmektedir. Genital muayene aşamasında genital organlarda travma izleri aranır. Genital organlar özellikle serviks kısmı ve vajinaya bakılır (35). Hymen muayenesi ise iyi bir ışık altında yapılmalıdır. Hymen muayenesinde suçun ispatı açısından özellikle yanıtlanması gereken birtakım sorular vardır. Bunlar: 1-Hymenin tipi nedir? 2- Hymende yırtık mevcut mu? 3-Yırtık yeni tarihli mi? 4-Kaç adet yırtık vardır? 5-Yırtıkların lokalizasyonu nedir? 6- Yırtıklar vajina duvarına kadar ulaşıyorlar mı? 7-Hymenin çevresinde ekimoz gibi bulgular var mıdır? Hymen hiçbir zaman eski haline dönmez. Ancak hymenin iyileşmesi ise kişiden kişiye, yırtıkların sayısına ve kapsamına, ve vulva hijyenine göre değişiklik göstermektedir (25, 35, 40).

Anüs muayenesi ise iyi aydınlatılmış bir ortamda, diz-dirsek pozisyonda gluteuslar iki yana açılarak muayene edilir. Eğer oral ilişki iddiası bulunuyorsa, ağız içi incelenir, ekimoz, sıyrık araştırılır. Özellikle sperm tespiti maksadıyla mağdurun ağız içi ve çevresinden sürüntü örneği alınır (40).

Mağdurun muayenesinin ve mağurdan alınacak örneklerin mutlaka tıbbi yöntemlere uygun olarak alınması gerekmektedir. Mağdurun muayenesi sonrasında elde edilen bulgular hazırlanmış standart formlara kaydedilmelidir. Çünkü tüm bulguların eksiksiz bir biçimde tespitinin yapılması önemlidir. Bu amaçla ülkemizde de standart formlar oluşturulmuştur (40).

Alınan örnekler neticesinde hazırlanan adli raporlar ise kişideki mağduriyetin giderilmesinde ve gerekli cezanın verilmesinde önemli bir rol oynayacaktır. Dolayısıyla adli raporların bilimsel referanslara dayanarak, yeterli, açık, tanımlayıcı nitelikte yazılması önemlidir (40). Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda adli tıp açısından delillerin tespitinden sonra önemli olan diğer husus ise mağdurun maruz kaldığı saldırıdan ne kadar zarar gördüğünün tespitidir. Adli rapor; mağdurun maruz kaldığı zararın boyutunun tespiti ile failin yakalanmasını sağlayacak laboratuvar testleri ile biyolojik delillerin analizini barındırmaktadır. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar kapsamında hazırlanan adli raporlarda mağdurun cinsel saldırıya uğradığı şeklinde belirleyici cümlelere yer verilmemesi önemlidir (35). Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 22.09.2005 tarihli, 13292 sayılı *“Adli Tabiplik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Uyulacak Esaslar”* başlıklı genelgesinde *“Suça ilişkin olarak şüpheli veya sanık ile mağdur ve diğer kişilerin beden muayenesi, bu kişilerin vücudundan örnek alınması ve muayene sonucunda rapor tanzimi, Ceza Muhakemesi Kanununun ilgili maddelerinde ve bu Kanuna istinaden çıkarılan Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik’de yer alan hükümlere göre yapılacaktır”* denilmektedir. CMK ise beden muayenesi ve vücuttan örnek alınmasını birbirinden ayrı şekilde düzenleyerek ve farklı prosedürlere bağlamıştır (41). Mağdurun dış veya iç beden muayenesi yapılabilmesine, vücudundan biyolojik örneklerle saç, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilmesine, Cumhuriyet savcısını istemi üzerine veya resen hakim, mahkeme ya da gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilebilecektir. Cumhuriyet savcısı kararını yirmi dört saat içinde hakim veya mahkemenin onayına sunacak ve hakim veya mahkeme de yirmi dört saat içinde karar verecektir. Eğer hakim veya mahkeme iç veya dış beden muayenesi yapılmasını onaylamazsa elde edilen deliller

kullanılmayacaktır (34, 41). Yapılan muayeneler sonucu elde edilen deliller yargılama sonucunda verilecek karar açısından oldukça önemli olduğundan bu delillerin hukuka uygun bir şekilde alınması oldukça önemlidir. Çünkü elde edilen deliller neticesinde hazırlanan adli rapor, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçun mağduruna yargılama sürecinde en büyük katkıyı sağlayacaktır. Bu kapsamda adli rapor, yaşanan olayın boyutunu, hasarı belirten en önemli belgedir (40).

Sonuç olarak cinsel saldırılar kişisel özgürlüğe, vücut bütünlüğüne yönelik ve ruhsal sağlığı travmatize eden en ağır suçlardan biri olduğundan mağdurun muayenesi oldukça önemlidir. Mağdurun, özel merkezlerde farklı alanlardan uzmanların olduğu bir ekip tarafından multidisipliner yaklaşım benimsenerek standart muayene formlarının kullanılmasıyla fiziksel ve ruhsal zararı saptanmalıdır. Mağdurun bu şekilde muayene edilmesi ve delillerin değerlendirilmesi hem sağlıklı değerlendirmeler yapılmasını hem de mağdurun birden fazla muayene edilerek ruhsal ve bedensel travmaya maruz kalmasını engelleyecektir (41).

1.1.4 Ruhsal travma

Travma, kısaca “yaralanma” anlamına gelmektedir. Tıp terminolojisinde travma, fiziksel travmalar ve ruhsal (psikolojik) travmalar olmak üzere iki farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır (42). Ruhsal travma, kişide ruhsal bakımdan önem arz edecek nitelikte ve etkili yaralanma belirtilerine neden olan yaşantı olarak tanımlanmaktadır (43).

Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından ise ruhsal travma; “*kişinin gerçek bir ölüm, ölüm tehdidi veya ağır bir yaralanma ile karşılaşması, kendisinin ya da bir başkasının fizik bütünlüğüne tehdit olayını yaşamaması, böyle bir olaya tanık olması ya da ailesinden birinin ya da bir yakınının beklenmedik ölümünü ya da şiddete maruz kaldığını öğrenmesi gibi durumlar karşısında yoğun korku, çaresizlik ve dehşet duygularını yaşamaması*” olarak tanımlanmaktadır (44).

Ruhsal travma, öngörülemeyen ve önlenemeyen bir biçimde fiziksel, cinsel veya duygusal bir haksız eyleme bağlı olarak gerçekleşmektedir. Bir olay neticesinde kişide yoğun bir biçimde üzüntü, endişe meydana gelmişse ve kalıcı olmayan bir biçimde kişinin içsel dinamiklerini ciddi bir biçimde etkilemişse bu olay travmatik bir deneyim olarak görülmektedir (42).

Öğretide cinsel saldırı mağdurunda mutlaka ruhsal travma görüleceği ve bu travmaya bağlı olarak mağdurda öncelikle akut stress bozukluğu sonrasında ise travma sonrası stress bozukluğu (TSSB) geliştiği belirtilmektedir. Ayrıca travma sonrası stress TSSB olan hastaların %80'inde diğer psikiyatrik hastalıklar görüldüğü tespit edilmiştir (43).

TSSB belirtileri olaydan hemen sonra kendini gösterebilmekle beraber olaydan 6 ay geçtikten sonra da kendini gösterebilmektedir. Adli Tıp açısından kişinin olaydan 6 ay sonra yapılan ruhsal muayenesi neticesinde travma belirtisi tespit ediliyorsa kişide ruhsal travmanın varlığı kabul edilmektedir (43).

Travmanın çok çeşitli hastalıklara yol açabileceği belirtilmekle beraber genel olarak şu hastalıkların görüldüğü bilinmektedir: akut stress tepkisi, TSSB, travmatik yas, alkol ve uyuşturucu uyarıcı madde kullanımı, kişinin topluluğunda uyumunda aksamalar, kişilik bozuklukları, major depresyon, anksiyete bozuklukları, cinsel işlev bozuklukları, uyku bozukluklarıdır (25, 43, 44).

Travmanın, hukuki düzlemde belirlenerek yaptırım uygulanması gereken bir eylem olduğu ifade edilmektedir. Ancak travma neticesinde hukuki bir yaptırımın meydana gelebilmesi için olay ile travma arasında illiyet bağının bulunduğunun tespiti gerekmektedir. Buna karşın yaşanan adli vakalarda ruhsal travma tanısını koyabilecek deneyimli uzmanların yeterli sayıda bulunmayışı, olayla ruhsal travma arasında illiyet bağının bulunup bulunmadığının tespitinde eğitimlerden veya başkaca etkenlerden kaynaklı yetersizlikler yaşanması, bu sorunun çoğunlukla göz ardı ediliyor olmasına ve ruhsal travmanın tespit edilmesinin güçleşmesine neden olmaktadır (44).

1.1.5 Adli psikiyatri

Adli psikiyatrinin tanımları farklılık göstermekle birlikte özü itibariyle; şiddet içeren davranışlar veya antisosyal davranışlar gösteren, zihinsel bozukluğu olan kişilerin değerlendirilmesi ve tedavisi ile ilgili bilim dalı olarak ele alınmaktadır (45).

Adli psikiyatri, “...gerçeği değerlendirme yetisini etkileyen diğer klinik tablolar da dahil yasal çerçevede ele alınan konuları inceleyen, adli bilimler, hukuk, kriminoloji, viktimoloji, psikoloji ve sosyoloji gibi birçok bilim dalının tıbbi perspektif ve bilimsel objektiflik sınırları içinde yargılama esnasında bu konularla ilgili sorulara yanıt aranan ve bilirkişilik yapılan disiplinler arası bir alan” olarak ifade edilmektedir (46).

Adli psikiyatri, adli sisteme dahil olmak suretiyle ve psikiyatrik açıdan değerlendirilmesi gereken vakalar hakkında yargı makamlarına bilirkişilik boyutunda yardımcı olan bir bilim dalı şeklinde tanımlanmaktadır (47).

Adli psikiyatri, insan hakları ihlalleri, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, aile içi şiddet gibi konularda olduğu gibi travmanın tesirinin incelendiği her durumda gündeme gelmekte ve bu olgularda adli psikiyatrik değerlendirme muayenesinin bütüncül bir parçası olarak ele alınmaktadır. Bu noktada adli psikiyatrik muayeneyi gerçekleştiren doktorlar muayenesinin başından başlayarak muayenede psikiyatrik semptomları ve semptomatolojiyi taramaktadırlar. Çünkü özellikle adli olgular söz konusu olduğunda, sistematik muayene ve değerlendirmenin psikiyatrik semptomlar ve sendromlar dikkate alınmadan gerçekleştirilmesi düşünülemez (44).

Adli psikiyatrik incelemelerde kişinin genel gelişimi, ruhsal sağlığının mevcut durumu, olay esnasındaki ruhsal durumu, gerçekleşen eylemi ifade ediş şekli, olaydan önceki ve sonraki davranışlarının genel değerlendirmesi, genel tıbbi öyküsü, olayın niteliği, suça konu eylemin meydana getiriliş biçimlerinin ve şartlarının üzerinde durulması gereken hususlar olarak ifade edilmektedir (44).

Adli Psikiyatri bir tıp disiplini olarak; yargılamanın tüm aşamalarında üstlendiği psikiyatrik birliktirlikle birlikte bir suçta sebebiyet vermiş akıl hastalarının tedavisinde, rehabilitasyonunda, topluma yeniden kazandırılmalarında ve haklarının korunmasına yol açacak tıbbi işlemlerle uğraşmakta ve psikiyatrinin çalışma alanlarından birini oluşturmaktadır (48).

Adli psikiyatrik değerlendirme taleplerinin genellikle cinsel şiddet ile ilgili olgularda istendiği belirtilerek, diğer şiddet vakalarında çok talep edilmediği tespit edilmiştir (49). Bu hususu teyit eden bir durum olmakla beraber; Türkiye’de adli psikiyatri alanında yayımlanmış çalışmalar incelendiği vakit genellikle cinsel saldırı sonrasında ruh sağlığının değerlendirilmesi, ceza ehliyetinin tespit edilmesi, hukuki işlem ehliyetinin değerlendirilmesi, vesayet altına alınma gerekliliğinin değerlendirilmesi, maluliyet düzeyinin değerlendirilmesi konularında yoğunluk olduğu görülmektedir (50).

1.1.6 Adli psikoloji

Adli psikolojinin öğretilerde çoğunlukla kabul gören tanımı, delillerin elde edilmesinden incelenmesine ve yargılama sürecinde ilgili makamlara sunulmasında psikoloji alanının bilgi ve becerilerinin kullanılmış olduğu uygulamalı bir psikoloji alanıdır. Bu tanımın merkezine “*delil*” alınarak vurgulanmaktadır (25). Adli psikolojinin bir başka tanımını ise “*psikolojinin diğer alanlarında yapılan araştırma ve deneylerin hukuk alanına uygulanması*” oluşturmaktadır (51).

Adli psikolojinin günden güne olgunlaşması ile bu alan 2010 yılında sık sık gündeme getirilmeye başlanmıştır. Adli psikoloji alanının gelişmesi, adli psikolojiye dair araştırma ve uygulamalarına ayrılmış mesleki kuruluşların gelişimine, bu alana dair kitap ve yayınlarda kayda değer artışlara, lisans ve lisansüstü eğitim programlarının yaygınlaştırılarak geliştirilmesine, sahada çalışmakta olan uzmanların belirli standartlarının belirlenmesine katkı sağlamıştır. Yaşanan gelişmelerin yanı sıra psikolojinin bilgi ve deneyimlerinden faydalanarak adli süreçlerin birçok alanında, giderek genişleyen konularda yer almaya devam eden bir branş haline gelmiştir (52).

Psikolojik değerlendirme kavramı ise, “*eşitli psikolojik yöntemler kullanarak bireylerin yeteneklerini, davranışlarını, bireysel özelliklerini değerlendirme süreci*” şeklinde tanımlanmaktadır (53).

Psikolojik değerlendirme sonucunda elde edilen ruhsal muayene raporlarının temel işlevini ise suç mağdurunun cinsel dokunulmazlığa karşı bir suça maruz kaldığına ilişkin beyanının doğruluğunun sınanması oluşturmaktadır (54). Aynı zamanda ruhsal muayene, genel olarak ifadelerin geçerliliği, bu kişilerin adli süreçlerde güvenilir bir bilgi kaynağı olup olmadığının tespiti, kişilerin gerçeği anlatabilme yeteneklerini haiz olup olmadıkları hususlarının tespit edilebilmesi bakımından da oldukça önemlidir (21).

2 GENEL BİLGİLER

2.1 Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'nun, "*Kişilere Karşı Suçlar*" bölümünün İkinci Kısımının "*Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*" başlıklı Altıncı Bölümünde kişilerin rızaları olmaksızın cinsel eylemlerde bulunulması suç sayılmak ve yaptırıma tabi kılınmak suretiyle kişilerin cinsel dokunulmazlıkları güvence altına alınmıştır. Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar; Cinsel saldırı m. 102, Çocukların cinsel istismarı m. 103, Reşit olmayanla cinsel ilişki m. 104 ve Cinsel taciz m. 105 olarak düzenlenmektedir. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile kanun koyucu tarafından korunan hukuksal değeri, kişilerin cinsel yaşamlarını özgürce belirleyerek tezahür ettirmesi oluşturmaktadır (55-57).

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların, "*Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*" başlığı altında toplanması neticesinde korunan hukuki değerin insanın fiziki varlığı olarak aynı zamanda bedeninin korunduğu da ifade edilmektedir (58). Öğretide de, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile korunan temel hukuksal değerin kişinin vücut bütünlüğü olduğu belirtilmektedir (59, 60).

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç; kişinin rızası olmaksızın ya da hukuken geçerli sayılmayan bir rızanın varlığında, cinsel davranışlarla kişinin cinsel dokunulmazlığının ihlal edilmesi olarak ifade edilmektedir (8, 56).

2.1.1 Cinsel saldırı suçu

Türk Ceza Kanunu "Madde 102- (Değişik: 18/6/2014-6545/58 md.)

(1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

(3) Suçun;

a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

b) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,

d) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,

e) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel saldırı için başvuru için cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.”

Cinsel saldırı suçunun basit hali TCK m.102/1 cinsel eylemlerle kişinin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi cezalandırılırken; suçun nitelikli halinde ise TCK m.102/2 vücuda organ veya cisim sokulması cezalandırılmaktadır (57). Cinsel saldırı suçunun konusunu, cinsel saldırı oluşturan fiilin yöneldiği kişinin vücudu ve cinsel bütünlüğü oluşturmaktadır (61). Cinsel saldırı suçu ile korunun hukuksal değeri kişinin cinsel özgürlüğü oluşturmaktadır (62). Cinsel saldırı suçunun faili cinsiyet fark etmeksizin herkes olabilmektedir (61). Cinsel saldırı suçunun mağduru, vücut temasının gerçekleşmesi suretiyle ve bir cinsel davranışla cinsel özgürlüğü ihlal edilen kişidir (57). Suçun mağduru, cinsiyeti fark etmeksizin yalnızca canlı bir insan olabilecektir. Çünkü suçun maddi unsurunu oluşturan fiillerin ölümler üzerinde meydana gelmesi halinde TCK'nın 130/2. maddesinde düzenlenmiş bulunan kişinin

hatırasına hakaret suçu gündeme gelecektir (17). Failin ölü bir insanın bedeni üzerinde cinsel saldırı suçunu oluşturacak fiilleri aleni olacak bir yerde gerçekleştirmesi halinde TCK'nın 225. maddesinde düzenlenen hayasızca hareketler suçu meydana gelecektir. Cinsel saldırı suçunu oluşturacak fiillerin bir hayvana karşı meydana getirilmesi durumunda ise Hayvan Koruma Kanununa aykırılık oluşacaktır (61). Ancak cinsel saldırı suçunda suçun mağdurunun yaşı önem arz etmektedir. Eğer mağdurun yaşı on sekizden küçük ise, fiilin niteliğine göre, TCK m. 103'de düzenlenmiş bulunan çocuğun cinsel istismarı, TCK m. 104'de yer alan reşit olmayanla cinsel ilişki ya da TCK m. 105'de bulunan cinsel taciz suçlarından birisi gündeme gelecektir (63).

Cinsel saldırı suçunun oluşması iki farklı şekilde meydana gelebilecektir. Buna göre; ilk olarak, cinsel saldırı penetrasyon bulunmaksızın kişinin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi şeklinde gerçekleşebilir. Bu tür cinsel saldırıya örnek olarak; mağdura rızası dışında sarılmak, mağduru rızası dışında okşamak, mağdura rızası dışında dokunmak, mağduru rızası dışında öpmek, mağdurun rızası dışında sırtına dokunmak veya sırtını sıvazlamak, mağdurun rızası dışında etini sıkmak, yersiz fiziksel temaslar ve dokunuşlar vs. sayılabilmektedir. İkinci olarak cinsel saldırı ise; kişinin vücut dokunulmazlığının vücuda cinsel organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle ihlal edilmesi halinde gündeme gelecektir (64). Dolayısıyla vücut dokunulmazlığına yönelik bir ihlal bulunmaksızın gerçekleştirilen cinsel davranışlarla cinsel saldırı suçunun işlenmesi mümkün değildir.

Cinsel saldırı suçunu meydana getiren fiil, ancak icrai bir eylemle işlenebilecektir. Bu suçun ihmali bir eylemle işlenebilmesi mümkün değildir (65). Cinsel saldırı suçu basit hali açısından da nitelikli hali açısından da genel kastla işlenebilen bir suçtur, özel kast aranmamaktadır. Dolayısıyla failin davranışının cinsel nitelikte olduğunu bilmesi ve bu davranışını bilerek ve isteyerek gerçekleştirmesi suçun oluşumu için yeterli olacak, özel kast aranmayacaktır (63).

Cinsel saldırı suçunun nitelikli halleri düzenlenmiş olduğundan faile verilecek ceza bu durumların varlığı halinde artırılacaktır (59).

2.1.2 Çocukların cinsel istismarı suçu

Türk Ceza Kanunu “Madde 103- (Değişik: 18/6/2014-6545/59 md.)[38]

(1) (Yeniden düzenlenen birinci ve ikinci cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)

Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (Ek cümle: 24/11/2016-6763/13 md.) Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.

(2) (Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/13 md.) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.

(3) Suçun;

a) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,

d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da (b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.”

20 Kasım 1989 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi m. 34/a gereği; devletler çocukların cinsel faaliyetlere zorlanmaması ve girişmemesi için gerekli tüm önlemleri alma taahhüdünde bulduklarından çocukların cinsel istismarı suçu ile ilgili bu düzenlemenin BMÇHS'nin ülkemiz ceza hukuku mevzuatına bir yansıması olarak değerlendirilmektedir (17).

Çocukların cinsel istismarı suçunun konusunu ve mağdurunu çocuklar oluşturmaktadır (57). Öğretide suç ile korunan hukuksal değer ne olduğu hakkında birden çok görüş bulunmaktadır. Bir görüşe göre; bu suçla korunan hukuksal değeri, çocuğun cinsel dokunulmazlığı, psikolojik ve fiziksel bütünlüğü oluşturmaktadır (66). Bir başka görüşe göre ise; cinsel istismar mağduru çocuğun erken yaşta cinsel tecrübeden uzak tutulması suretiyle çocuğun sağlıklı bir biçimde cinsel gelişimini sürdürmesine olanak tanımaktır (57).

Çocukların cinsel istismarı suçunun faili cinsiyeti fark etmeksizin herkes olabilmektedir (67). Çocukların cinsel istismarı suçunun mağduru cinsiyeti ve ergin kılınmış olması fark etmeksizin ancak bir çocuk olabilir. Ancak suçun oluşumu açısından çocukların yaş grubu bakımından çocuklar iki gruba ayrılmıştır (17). Birinci grup olarak 0-15 yaş aralığında olup 15 yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara yönelik her türlü cinsel davranış bu suça sebebiyet vermektedir (57). Bu gruptaki çocuklara yönelik gerçekleştirilen cinsel eylemlerin

anlamını ve niteliğini idrak etmelerinin mümkün olmayacağı sebebine dayanılarak, bu gruptaki çocukların cinsel eylemlere ilişkin rızası olması halinde dahi rızaları geçerli sayılmayacağı ifade edilmiştir (17). İkinci grup olarak 16-18 yaş aralığında olan ve fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını kavrayabilen çocuklarla meydana getirilen, rızaya dayalı olan ancak cinsel ilişki boyutuna varmayan cinsel eylemler suç teşkil etmeyecektir (17). Ancak 16-18 yaş aralığında olan çocuklara karşı “*cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak*” gerçekleştirilen bir cinsel davranış olması halinde çocukların cinsel istismarı suçu gündeme gelecektir (57).

Çocukların cinsel istismarı suçunu meydana getirecek eylemleri iki şekilde ortaya çıkabilmektedir. Buna göre: ilk olarak, cinsel istismar vücuda organ ya da sair cisim girişi olmadan yani penetrasyon gerçekleşmeden kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali şeklinde meydana gelebilir (64). Bu tür çocukların cinsel istismarı örnekleri olarak; sarılmak, ellemek, okşamak, dokunmak, öpmek, elle dokunmak, çimdiklemek, şaplak atmak, omuza veya sırtta dokunmak, sırtını sıvazlamak, etini sıkmak, yavaşça sürtünmek, gereksiz fiziksel temaslar ve dokunuşlar vs. sayılabilmektedir (68). Çocukların cinsel istismarı suçunun soruşturma ve kovuşturulması; cinsel saldırı suçunda yetişkinlerde, mağdurun 6 aylık süre zarfı içerisinde şikâyete bağlı olmasına karşın çocuklar bakımından bir şikâyet şartı bulunmamaktadır. İkinci olarak ise çocukların cinsel istismarı suçu; vücuda cinsel organ veya sair bir cisim sokulmasıyla (penetrasyonun gerçekleşmesiyle) çocukların vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi halinde oluşabilmektedir. Vajinal, anal, oral, dijital penetrasyon yoluyla bir cisim ya da organ kullanılarak gerçekleştirilen istismar bu kapsamda yer almaktadır (68).

Çocukların cinsel istismarı suçu, genel kastla işlenebilen bir suç olup özel kast aranmamaktadır. Kast açısından saik önemli değildir. Failin kastının; cinsel davranışa, mağdurun yaşına ve fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını kavrayabilme yeteneğinin gelişmediğine veya iradeyi etkileyen bir nedenin etkisi altında bulunduğuna yönelik olması gerekmektedir (17).

Çocukların cinsel istismarı suçunun; birden fazla kişiyle birlikte, insanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanarak, üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından, kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi hâlinde, suçun nitelikli halleri düzenlenmiş olduğundan faile verilecek ceza artırılacaktır (69).

2.1.3 Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu

Türk Ceza Kanunu “Madde 104- (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.[39]

(2) (İptal: Ana. Mah.nin 23/11/2005 tarihli ve E: 2005/103, K: 2005/89 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/6/2014-6545/60 md.) Suçun mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) (Ek: 18/6/2014-6545/60 md.) Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın ikinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.”

Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu, 5237 sayılı TCK'nın ikinci kitabının "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı ikinci kısmının, "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" başlıklı altıncı bölümünde, 104. Madde ile düzenlenmektedir. TCK m. 103 ve m. 104 birlikte değerlendirildiğinde kanun koyucunun, 15 yaşından büyük çocukların cinsel davranışları cinsel ilişki boyutuna ulaşmaması şartıyla hukuka uygun kabul ettiği, kişinin 15 yaşından itibaren cinsel özgürlüğü üzerinde tasarruf etmesine imkân tanıdığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ancak cinsel davranışların, cinsel ilişki boyutuna gelmesi halindeyse, TCK m. 104 ile düzenlenen reşit olmayanla cinsel ilişki suçu gündeme gelecektir (57).

Reşit olmayanla cinsel ilişki suçunun konusunu, on beş yaşını doldurmuş ve herhangi bir biçimde ergin kılınmamış olan çocuğun vücudu ve cinsel bütünlüğü oluşturmaktadır (57). Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu ile korunan hukuki değeri on beş yaşını doldurmuş ancak henüz reşit olmamış kişilerin cinsel dokunulmazlığı oluşturmaktadır (61). Reşit olmayanla cinsel ilişki suçunun faili herkes olabilir (61). Ayrıca bu suçun söz konusu olabilmesi için yasa koyucu tarafından, cinsel davranışın cinsel ilişki boyutuna gelmesi arandığından suçun ayrı cinsiyetler arasında veya erkek erkeğe gerçekleşmesi mümkün olmaktadır (61).

Suçun mağduru, on beş yaşını doldurmuş olan ve ergin olmamış kimsedir. TMK m.12 uyarınca da mahkeme kararıyla reşit kılınan on beş yaşını doldurmuş kişiler bu suçun mağduru olamayacaktır (57).

Bu suçun maddi unsurunu; failin, 15-18 yaş grubu aralığındaki mağdurla cebir, hile veya tehdit olmadan kişinin rızasıyla cinsel ilişkiye girmesi oluşturmaktadır. Eğer cebir, hile, tehdit veya başkaca bir durum söz konusuysa TCK m. 103 çocukların cinsel istismarı suçu oluşacaktır (57). Öğretide TCK m.104'te yer alan suçun maddi unsurunun *“15-18 yaş arasındaki failin anlamını anlayabilecek durumda olan çocukla rızaya dayalı cinsel ilişki olarak”* düzenlenmesinin daha uygun olacağı ileri sürülmektedir (17). Yargıtay tarafından ise mağdurun cinsel ilişki boyutuna uzanan cinsel davranışa rızasının olup olmadığını *“mağdurun beyanları, suçun işlendiği dönemde mağdurla failin aralarındaki ilişki, mağdurun kaçmaması ve yardım istememesi”* gibi kriterler üzerinden tespit etmeye çalışılmaktadır (70).

Reşit olmayanla cinsel ilişki suçunun manevi unsurunu genel kast oluşturduğundan reşit olmayanla cinsel ilişki suçu açısından failin 15-18 yaş grubu aralığında olan bir çocukla cinsel ilişkiye gireceğini bilmesi ve bunu istemesi suçunun oluşumu açısından yeterli olmaktadır (57).

2014 yılında 6545 sayılı Kanunla Türk Ceza Kanunu'nun cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin hükümlerinde ve özellikle m. 105, f. 1'de yapılan değişiklikler neticesinde, on beş yaşını doldurmuş olan ve fakat, cebir, tehdit, hile veya iradesini

etkileyen başka bir nedenden ötürü direnemeyecek duruma getirilmiş bir çocuğa karşı fiziksel temas olmaksızın meydana getirilen cinsel eylemlerin de, cinsel taciz kapsamında değerlendirilebilmesinin yolu açılmıştır (71).

2.1.4 Cinsel taciz suçu

Türk Ceza Kanunu “*Madde 105- (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.*[40]

(2) (Değişik: 18/6/2014-6545/61 md.) Suçun;

a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

e) Teşhir suretiyle, işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.”

Cinsel taciz kavram olarak 1960 yıllarının sonuna doğru tanınarak bir terim olarak kullanılmaya başlanmıştır. Sosyal bilimler açısından ise cinsel taciz odaklı araştırmaların 1980’li yıllardan itibaren devam etmeye başladığı belirtilmektedir. Günümüzde de cinsel taciz ile ilgili araştırmalar yapılmasına karşın öğretilerde tek bir kabule dayanan, genel olarak kabul edilmiş bir cinsel taciz tanımı bulunmamaktadır (72). Cinsel taciz kavramının ilk ortaya çıkış yeri olan Amerika Birleşik Devletleri hukukuna göre cinsel taciz, Civil Rights Act’in ayrımcılık konusunu düzenleyen VII. Kitabında ele alınarak; “*cinsiyet temeline dayalı bir ayrımcılık*” olarak tanımlanmaktadır (73).

Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre taciz “*tedirgin etme, rahatsız etme*” şeklinde ifade edilmektedir. Cinsel taciz ise bu rahatsızlığın kişinin cinsel özgürlüğüne yönelmiş bir biçimde kişinin cinsel özgürlüğünü kısıtlaması olarak ifade edilebilmektedir (23).

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Avrupa Birliğinde cinsel tacizin önlenmesi amacıyla 2002/73 sayılı direktifin kabulü sayesinde, üye devletler, cinsel tacizi cinsiyet temeline dayalı bir ayrımcılık olarak tanımışlardır. 2002/73 sayılı direktif ile cinsel tacizin; insan onurunu ihlal etmek maksadıyla, kişinin istemediği her türlü cinsel nitelik taşıyan sözlü ve sözlü olmaksızın ya da cinsel nitelik taşıyan fiziksel şekilde, düşmanca, aşağılayıcı, utandırıcı ve saldırgan bir ortamın oluşumuna neden olan eylemler olduğu belirtilmiştir (74).

Birleşmiş Milletler tarafından 1979 yılında kabul edilen Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi kapsamında bu sözleşmenin uygulanmasını sağlamak adına Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi m. 17 uyarınca kurulan komite tarafından 1992 yılında 19 No.lu Genel Tavsiye kararı yayınlanmıştır. Bu tavsiye kararı ile cinsel şiddet biçimlerinden biri olan cinsel tacizin yasaklandığı net bir biçimde ifade edilmiştir. Aynı zamanda bu tavsiyeye göre cinsel tacizin; “*fiziksel temas ve yaklaşımlar, cinsel nitelikteki sözler, pornografik anlatımları gösterme ve söz veya davranışlarla cinsel taleplerde bulunma gibi istenmeyen cinsel nitelikli davranışları kapsadığı* ifade edilmiştir (73).

Kadına Yönelik Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin 40. Maddesi ile bir kimsenin cinsel taciz mağduru olmaması için tarafların gerekli önemleri alacaklarını ve yaptırım uygulanacağı düzenlemiştir. Bu sözleşme ile cinsel taciz, “*bir şahsın onurunu ihlal etme etkisi yaratan veya bu maksatla gerçekleştirilen, ve özellikle de aşağılayıcı, düşmanca, hakaretamiz, küçük düşürücü veya saldırgan bir ortam yaratırken, her türlü istenmeyen, cinsel mahiyette sözlü veya sözlü olmayan veya fiziksel davranış*” şeklinde ele alınmıştır (13).

Türkiye Barolar Birliği tarafından ise cinsel taciz, kişinin istemediği, talep etmediği ve hoş karşılaması mümkün olmayan, ancak cinsel saldırı niteliğine varmayan cinsel nitelik ve amaç taşıyan her türlü söz, davranış ve/veya hareketsizlik olarak tanımlanmaktadır (64). Öğretide ileri sürülen bir tanıma göre ise cinsel taciz “*kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan, cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı olarak mağdurun rahatsız edilmesi davranışları*” şeklinde tanımlanmıştır (3). Yine bir başka tanıma göre de, cinsel taciz, kişinin vücuduna temas olmaksızın o kişinin cinsel bir amaçla rahatsız edilmesine yönelik her türlü eylem şeklinde tanımlanmaktadır (75).

Cinsel taciz, mağduru tanıyan kişiler tarafından yapılması halinde ani bir davranış şeklinde olabileceği gibi mağduru tanıyan kişiler tarafından kademeli bir biçimde artan bir davranış olabilmektedir (8). Öğretide cinsel taciz eylemlerinin genellikle birbirini izleyen ve birlikte gerçekteşiği beş basamaktan söz edilmektedir. Bu beş basamağa göre:

- 1) İstenmeyen cinsel içerikli sözel ya da sözel olmayan davranışlarda bulunulması.
- 2) Bu tür davranışların kabul edilmediğinin gösterilerek, tacizde bulunana karşı olumsuz tavırların sergilenmesi.
- 3) Tacizde bulunan kişinin, reddedilme karşında öç alma istemi eğilimi göstermesi neticesinde genellikle tehdit yoluna başvurması.
- 4) Tacizde bulunan kişinin iş yerindeki/sosyal yaşamdaki statüsüne ve konumuna göre güç göstererek baskı kurmaya çalışması.
- 5) Taciz edilen kişinin yaşam kalitesinin/ iş performansının düşmesi, verimli saatlerinin azalması söz konusu olmaktadır (76).

Belirtmek gerekir ki yapılan araştırmalar neticesinde; cinsel taciz eylemlerinin mutlak bir biçimde cinsel istekten kaynaklı olması veya cinsel davranış ile ortaya çıkması gerekmediği, keza “*toplumsal cinsiyet taciz*” biçiminde kendisini gösteren cinsel tacizin, kültürel olarak benimsenen cinsiyet kalıplarından da kaynaklanabileceğini göstermiştir. Örnek olarak ise, bir kadının, kültürel olarak

erkek işi olarak benimsenmiş bir işe girmeye çalıştığında toplumsal cinsiyet tacizine maruz kalabilmesi gösterilmektedir (77).

Cinsel taciz kavramı üzerinde uzlaşmış tek bir tanım bulunmamasına karşın genel olarak şu davranış tipleri yasal bağlamda cinsel taciz olarak nitelendirilmektedir: ard arda yapılan cinsel içerikli imalar, müstehcen ya da uygun olmayan şakalar, utanç verici sözler, uygunsuz yorumlarda bulunma ve uygunsuz bir dil kullanma, cinsel nitelik taşıyan yorumlarda bulunma, cinsel nitelik taşıyan ya da cinsel olarak rahatsız eden mektuplar ya da notlar, faks, e-posta, gönderme, cinsel nitelik taşıyan tekliflerde bulunma, cinsel açıdan küçük düşürücü lakaplar takma, ısrarcı bir biçimde reddedilmeye karşın cinsel ya da duygusal açıdan görüşme teklifinde bulunma, ıslık çalma, ya da benzer cinsel nitelik taşıyan sesler ya da mimiklerde bulunma, pornografik resim, karikatürler ya da diğer cinsel nitelik taşıyan materyallerin gösterilmesi, cinsel münasebet için gizli ya da açık baskı yapma, dikkatli bir şekilde vücudun süzülmesi, cinsiyete dair utandırıcı sözler söyleme, rahatsız eden nitelikte kur yapmalardır (78).

Cinsel tacizin türlerine baktığımızda da öğretilerde farklı sınıflandırmalar bulunmaktadır. Cinsel tacizin iki türü olduğunu ileri süren sınıflandırmaya göre bunlardan birisi “*düşmanca çevre*” diğeri ise “*quid pro quo*” yani “*bir şeye karşılık bir şey*” isteme şeklinde ifade edilmektedir. Düşmanca çevre, daha çok saldırgan düşüncelerin açıklanmasını, saldırgan yorumları ve birtakım saldırgan hareketleri kapsamaktadır. Saldırgan yorumlar ve hareketlerin özellikle utandıran şakalar ve imalar veya saldırgan bir vücut dilinin kullanılması şeklinde kendini gösterdiği bilinmektedir. Cinsel tacizin “*bir şeye karşılık bir şey isteme*” şeklinde ortaya çıkan türünde ise öğretilere göre; istenmeyen bir cinsel ilgi ve cinsel baskı barınmaktadır. Gündelik yaşamda özellikle kariyer ve iş hayatıyla alakalı ödül veya yine bu alanlara dair tehditler karşılığında istenen cinsel istekler, hoş karşılanmamasına karşın sık sık ifade edilen randevu istekleri ve mağduru bir ilişkiye zorlama teşebbüsleri cinsel tacizin “*bir şeye karşılık bir şey isteme*” türünün en sık karşılaşılan biçimlerini oluşturmaktadır (79).

Öğretilerde cinsel taciz tipleri olarak ifade edilen sınıflandırmaya göre ise cinsel taciz; görsel taciz, sözel taciz ve dokunsal taciz olarak üçe ayrılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre:

- Görsel Taciz: Mağdurun vücuduna yönelik ısrarlı ve sabit bakışları, dikkat çekecek tarzda süzmeleri, müstehcen nitelik taşıyan resim, kitap, katalog veya takvimlerin gösterilmesini kapsamaktadır (8).
- Sözel Taciz: Rahatsızlık verecek nitelikte ve ısrarlı bir biçimde flörtöz davranmayı, kur yapmayı, ilgi göstermeyi, cinsel isteklerin ima edildiği konuşmalarda bulunmayı, cinsel içerikli şakalar yapmayı, mağdurun giyimine veya görünümüne yönelik olarak cinsel içerikli sözler sarf etmeyi, aynı ortamda yaşanması veya aynı iş yerine çalışılması durumunda iş dışında buluşma ve sosyalleşme odaklı ısrarlı tekliflerde bulunmayı kapsamaktadır (8).
- Dokunsal Taciz: Mağdurun hoşuna gitmeyen elle dokunmaları, teması, cinsel arzulu okşamayı veya hafifçe vurmaları, hoşuna gitmeyen şaka yollu çimdiklemeleri, kişiye özellikle çok yakın olacak şekilde durmaları, ısrarlı bir biçimde el şakaları yapmak suretiyle cinsel bölgelere dokunmayı kapsamaktadır (3, 8). Tüm bu sınıflandırmalar gözetildiğinde kısaca cinsel taciz davranışları: söz atma; el, kol hareketi yapmakla başlayan; rahatsız edici tüm davranışları kapsayan geniş bir yelpaze içinde yer alan davranışlar olarak ifade edilebilecektir (8).

Genellikle görülmekte olan cinsel taciz türlerinin görülme sıklığına ilişkin istatistiklere göz atıldığında, sözlü cinsel taciz biçimlerinin ve sözlü cinsel taciz biçimlerinden biri olan "*cinsel nitelikteki şakaların*" en sık karşılaşılan taciz türü olduğu görülmektedir. Avrupa Komisyonu raporunda yer alan ulusal çalışmalarda, cinsel nitelikteki şakaların yapılma oranlarının ortalama olarak %60 olduğu görülmüştür. İsrarlı ve rahatsız edici bir biçimde bakmak ve ıslık çalmak gibi görsel taciz biçimlerine de yaklaşık %50-85 oranları ile sık olarak rastlandığı belirtilmektedir. Dokunsal cinsel taciz türleri ile ilgili olarak ise, en sık karşılaşılanlar "*istenmeyen fiziksel temas ve dokunma*" eylemleri olduğu belirtilmiştir. Bununla

birlikte, istenmeyen fiziksel temas oranları ülkeler arasında farklılık göstermesine karşın, genel olarak ulusal çalışmaların çoğunluğunda %60 ile 90 arasında yüksek bir oran tespit edildiği bildirilmiştir (80).

Cinsel taciz suçu Türk Ceza Kanunu'nun "*Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*" başlıklı bölümünde düzenlendiğinden, kişilerin cinsel dokunulmazlığı ve bütünlüğü suç ile korunan hukuksal değeri oluşturmaktadır (81). Ayrıca cinsel taciz suçu kişilere karşı suçlar kısmında da düzenlendiğinden kanun koyucu tarafından kişilerin korunması gerektiğini vurgulamaktadır (50). Türk Ceza Kanunu m.105/1'de cinsel tacizin tanımı yapılmamış, eylemin "*cinsel amaçlı taciz*" biçimde gerçekleşeceği ifade edilmiştir. Madde gerekçesine bakıldığında, cinsel tacizin, "*cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı olarak mağdurun rahatsız edilmesi*" olduğu ve vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan cinsel davranışlarla gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir (82). Buna karşın Türk Ceza Kanunu kapsamında da vücut dokunulmazlığını ihlal etmeyen ancak mağdurda rahatsızlık yaratabilecek nitelikteki her türlü cinsel davranış cinsel taciz olarak değerlendirilmektedir (57). Türk Ceza Kanunu'na göre, bir kişinin, cinsel amaçlı bir biçimde vücut dokunulmazlığı ihlal edilmeksizin taciz edilmesi halinde tacizi gerçekleştiren kişi hakkında soruşturma ve kovuşturma ancak mağdurun şikayeti üzerine gerçekleştirilebilmektedir (59).

Bu suç ile korunan hukuksal değeri kişinin cinsel özgürlüğü oluşturmaktadır (83). Cinsel taciz suçu ile korunan kişinin cinsel özgürlüğü öğretilde, bireyin cinsel tercihlerini bizzat belirleyebilme özgürlüğü şeklinde ifade edilmektedir (84). Cinsel taciz suçunun konusunu ise suçun bizzat koruduğu değer olan kişinin cinsel özgürlüğü, cinsel bütünlüğü ve dokunulmazlığı oluşturmaktadır. Öğretilde, cinsel taciz suçu ile korunan hukuksal değer kanun koyucu tarafından "*cinsel dokunulmazlık*" olarak ele alınması eleştirilmektedir. Gerekçe olarak ise; ceza kanunları ile temel olarak özgürlüklerin korunduğu, halihazırda dokunulmazlıklar ile özgürlüklerin ayrı düşünülemez olması karşın dokunulmazlık ifadesinin negative yönde olması ileri sürülmektedir (15). Yargıtay tarafından 20.09.2017 tarihli karar ile huzur ortamının istinrarının devamlılığına vurgu yapılarak herkesin

birbirinin cinsel özgürlüğüne saygı göstermek zorunda olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca cinsel taciz suçu ile korunan hukuksal değerler *“kişinin cinsel dokunulmazlığı”, “bireyin cinsel hürriyeti ve bu hürriyetin dokunulmazlığı”, “bireyin ahlak anlayışına saygı gösterilmesi hakkı”* olduğu kabul edilmiştir (85).

Cinsel taciz suçunun faili gerçek bir kişi olmak şartıyla herkes olabilecektir (86). Cinsel taciz suçunun failini bu fiili gerçekleştirmeye iten cinsel bir saik olabileceği gibi olmayabilir de. Ancak her iki durumda da mağdurun iffet ve ahlak duyguları rencide olmuş olacağı ifade edilmektedir (86). Cinsel taciz suçunun mağduru ise suçun mağduru herkes olabilecek olmasına karşın mağdurun TCK m. 105/2’de ifade edilen fail ile mağdur arasındaki ilişkilerin tarafı olması ihtimalinde cezanın ağırlaşması durumu söz konusu olacaktır (87). Suçun maddi unsuru kişinin cinsel amaçla taciz edilmesine yol açan hareketler oluşturmaktadır (88). Yargıtay tarafından da cinsel taciz suçunun maddi unsuru *“cinsel taciz suçunun maddi unsuru, bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz etmektir”* (89), *“TCK 105. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçu; kişiyi cinsel yönden rahatsız eden, vücut dokunulmazlığını ihlal etmeyen ve cinsel istismar boyutuna varmayan cinsel davranışlardan oluşmaktadır. Kişiyi cinsel yönden rahatsız eden her türlü davranışla ihlal yapılabilir.”* (85). şeklinde ifade edilmiştir. Cinsel taciz suçunun meydana gelmesine yol açan eylemlerin, mutlaka cinsel amaçlı olarak yani cinsel arzu ve istekleri göstermek amacıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ancak eylemin cinsel amaçla işlenip işlenmediğini ya da hangi fiilin cinsel taciz suçunu oluşturacağı somut olayın özelliklerine göre hakim tarafından takdir edilecektir. Yargıtay tarafından da bu durum vurgulanmaktadır: *“Cinsel taciz suçunun oluşması için sanığın cinsel arzularını tatmin amacıyla hareket etmesi gerekli değilse de kişiyi rahatsız eden ve sıkıntıya sokan cinsel amaçlı davranışların varlığı gereklidir. Başka bir ifadeyle bu suç cinsel amaçlı bir davranışla işlenebilir.”* (85).

Madde gerekçesine bakıldığında da cinsel taciz suçunu oluşturacak eylemlerin kişinin vücut dokunulmazlığı ihlal etmemesi gerekmekte, gerçekleştirilen eylemler cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı olmak suretiyle mağduru rahatsız etmelidir (83). Yargıtay’ın da madde gerekçesinde belirtilen *“ahlak temizliğine aykırılık”*

ölçütünü esas aldığı görülmektedir (88). Yargıtay tarafından “*Cinsel taciz suçunun oluşması için kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan cinsel davranışlarla, cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı olarak mağdurun rahatsız edilmesi gerektiğinin...*” ifade edilmesi cinsel tacizin sınırları hususunda Yargıtay’ın da madde gerekçesine vurgu yaptığı göstermektedir (90). Yargıtay’ın “*Sanığın herhangi bir şekilde mağdurun bedenine dokunmaksızın onu cep telefonu ile birden fazla defa arayıp ahlak temizliğine aykırı ve cinsel içerikli sözler söylemek ve onun cep telefonuna aynı nitelikte birden fazla mesajlar göndermek şeklindeki mağdureye yönelik gerçekleştirdiği eylemlerinin TCK’nın 105/1 ve 43. maddeler kapsamında zincirleme biçimde cinsel taciz suçunu oluşturduğu...*” kararıyla görüleceği üzere gerçekleştirilen eylemlerin cinsel taciz oluşturup oluşturmayacağına tespiti yapılırken “*mağdura temas edilip edilmediği, “ahlak temizliğine aykırı olup olmadığı” ve “cinsel içerik içerip içermediği” ölçütleri üzerinden inceleme yapılmaktadır (91). Yargıtay’ın benzer yönde kararları ise şu şekildedir: “...somut olayda; Olay tarihinde katılanın arkadaşı ile tartışmakta olan sanığa "hayırdır sorun ne" diye sorması üzerine sanığın katılan C...’e söylediği kabul edilen "gel ben seni bir s...yim ne olduğunu anlarsın " şeklindeki sözlerin TCK’nın 105. maddesinde düzenlene cinsel taciz suçunu oluşturduğu ve bu suçtan sanığın mahkumiyetine karar verildiği anlaşıldığından, hakaret suçundan sanığın beraatine kararı verilmesi gerektiği gözetilmeden mahkumiyetine karar verilmesi hukuka aykırıdır.” (92).*

“*...mağdureye "seninle tanışmak istiyorum, benim telefon numaram ..... teşekkür ederim" yazılı kağıt vermesi üzerine, mağdurenin bağırmasının ardından olay yerinden kaçarken yakalanması şeklinde gerçekleşen olayda, fiziksel temas içermeyen, cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı olarak mağdureyi rahatsız eden davranışların basit halin ötesinde ağır etki gösterecek sömürü boyutuna da ulaşmadığı gözetilerek sanığın eylemlerinin bu haliyle TCK’nın 105/1. maddesinde düzenlenen takibi şikâyete bağlı cinsel taciz suçunu oluşturacağı... ” ...” (93).*

Tezcan/Erdem ve Önok’a göre; bir eylemin cinsel taciz suçunu oluşturabilmesi için bu eylemin mağdur açısından “*rahatsız edici*” olarak algılanması gerektiği ileri sürülmektedir. Bu görüşün bir uzantısı olarak ise; yemeğe çıkmayı teklif etmenin,

bakmanın, sevgilisi olup olmadığını sormanın, bir kimseye arkadaşlık teklifinde bulunmanın ve ölçülü bir ısrarda bulunmanın cinsel taciz suçunu oluşturmayacağı belirtilmektedir (57). Özetle bu görüşe göre, vücut dokunulmazlığını ihlali etmeyen ve mağdura rahatsızlık verebilecek bir dereceye ulaşan her türlü cinsel eylem cinsel taciz olarak değerlendirilebilecektir.

Artuk'a göre ise cinsel taciz; kişilerin cinselliklerine yöneltilen sözlü veya yazılı, vücuda temas barındırmaksızın ve rahatsız edici nitelikteki eylemlerdir. Artuk'a göre; yolda yürüyen bir kişiye doğru şehvi amaçla bir şeyler söylemek ve bu kimsenin takip edilmesi suretiyle laf atmaya devam edilmesi, kişiye doğru bıyık bükülmesi cinsel taciz kapsamında değerlendirilecektir (86).

Yargıtay'ın ise arkadaşlık tekliflerini, tanışma isteklerini ve iltifatları cinsel taciz kapsamında değerlendirebildiği görülmektedir. Örneğin Yargıtay tarafından cinsel taciz kapsamında değerlendirilen söylemler şu şekildedir: telefon ederek "*senin için yanıyorum, eriyorum, sana aşığım, anlamadın mı*" (94), "*Dünyanın en güzel kadını, sana sırlısklam aşığım, seni görmek istiyorum*" denilmesi ve facebook profilinde yer alan paylaşımların altına "*Beğendim, hoşuma gitti*" gibi mesajlar yazılması" (95), "*seni seviyorum*" denilmesi (96), "*hey ulan... gel sana nikah yapacağım seni eşim yaptım seni karım yaptım, seni seviyorum, ulan in aşığı ... karını ben aldım*" şeklinde sözler söylemek (97), farklı zamanlarda "*seninle arkadaş olmak istiyorum, sana aşığım, teklifimi düşündün mü?*" şeklinde mesaj atılması (98), "*hiç bir zaman fark etmesen de ben hep burdayım, saniyelerim bile geçmediği günlerde ha bugün ha yarın söyleyeceğim diyorum, yapamıyorum. aklımdan bir saniye bile çıkmıyorsun. aşığım, seni seviyorum bunu bilmiyorsun*" şeklinde mesaj atılması (99), "*seni seviyorum, seni özliyorum*" şeklinde mesaj atılması (100), farklı zamanlarda "*bana sen lazımsın sultanım... aşığım sana kızım... insan sevdiğine nazlanır sultanım... seni ciddi seviyorum... saçlarını elime dolayıp dudaklarına da yapışabilirim gözlerim kapalı... kalbim diyor ki onu yalnız bırakma.*" şeklinde mesaj atılması (101), "*benimle beş dakika konuşabilir misiniz, ben sizi okulda birkaç kez görmüştüm, aylardır sizi takip ediyorum, size aşık oldum, bana beş dakikanızı ayırmanızı istiyorum*" (102), "*... karanlığa bakarken seni göklerde görüyorum, seni hep*

rüyalarımnda görüyorum, seni çok seviyorum, sen dünyanın en güzel kızısun, senin ismini kalbimde taşıyorum güzelim, seni çok seviyorum” şeklinde notlar yazılıp bırakılması (103), “ay çok tatlı alo deyişin var ya, tanışmak istermisin” şeklinde mesaj atılması (104), “Seni seviyorum, bırakmam asla seni, sevgilim, peşini bırakmam, seni çok özledim, aşığıım bırakmam asla, meleğim, yavrum” şeklinde mesaj atılması (105), "sana aşığıım, gece gündüz seni düşünüyorum, sen benim çocuklarıımın annesi olman lazım" şeklinde mesaj atılması cinsel taciz suçunu oluşturmaktadır (106). Görüleceğı üzere Yargıtay tarafından iltifat içeren sözler ve arkadaşlık teklifi içeren sözler cinsel taciz suçu kapsamında değerlendirilebilmektedir. Ayrıca çoğunun mesaj veya telefon yoluyla iletilen bu söz ve mesajların farklı zamanlarda gerçekleştirilmesi durumunda zincirleme suç hükümleri uygulanmaktadır. Bu duruma örnek kararlar şu şekildedir:

“Sanığın bir suç işleme kararının icrası kapsamında değışik tarihlerde cep telefonundan katılanı aramak ve cinsel içerikli mesajlar göndermek suretiyle üzerine atılı suçu işlediğı tüm dosya içeriğinden anlaşıldığından, TCK'nın 105/1. maddesi ile belirlenen temel cezanın, koşulları oluştuğı halde zincirleme suça ilişkin aynı Kanunun 43/1. maddesi ile artırılması gerektiğı gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması suretiyle eksik ceza tayini, Kanuna aykırı,” (107).

“Sanığın değışik zamanlarda arayarak "arkadaş olmak istiyorum, sesinden tahrik oluyorum, kalçalarından hoşlanıyorum, dolgun kalçaların var" şeklinde sözler söylemesi zincirleme biçimde cinsel taciz suçunu oluşturduğu halde, yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde beraat kararı verilmesi, Kanuna aykırı,” (108).

“Olay günü saat 00.30 sıralarında, mağdurenin ,,, Caddesinde yürüdüğü sırada, sanığın mağdureye cinsel taciz içerikli sözler söylediğı, yaklaşık 20 dakika sonra mağdureyle tekrar karşılaşılan sanığın yine cinsel taciz içerikli sözler söylediğinin anlaşılması karşısında, sanığın atılı suçu bir suç işleme kararının icrası kapsamında değışik zamanlarda birden fazla kez işlemesi nedeniyle hakkında 5237 sayılı TCK.nın 43/1. maddesi uyarınca zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayarak eksik ceza tayini aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.” (109).

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 27.02.2020 tarihli kararında “Eylemin cinsel amaçla işlenip işlenmediği ya da hangi fiilin cinsel taciz suçunu oluşturacağı belirlenirken sosyal hayatın gerekleri, failin sarf ettiği söz ve davranışların niteliği, gerçekleşme biçimi, tarafların konumları, aralarındaki ilişki ile eylemin gerçekleştiği tüm koşullar birlikte değerlendirilmeli, bu kapsamda ahlaki kurallara uygun evlenme teklifi, tanışma isteği veya nazikane beğeni ifadelerinin cinsel taciz suçunu oluşturmayacağı kabul edilmelidir. Çünkü bunlar bazen toplumun temelini oluşturan ailenin kurulmasına veya saygın bir arkadaşlığın oluşmasına da vesile olan, insani ilişkiler bağlamında gerçekleştirilen, cinsel özgürlüğü ihlal amacı taşımayan ve esasen buna elverişli de olmayan davranışlardır.” şeklinde karar vererek; evlenme tekliflerinin ve iltifatların cinsel taciz suçunu oluşturup oluşturmayacağı hususunda eylemin etik kurallara uygun olup olmadığı, mağdur tarafından nasıl karşılandığı, ısrar edilip edilmediği, üslubun ne şekilde olduğu, kanuni ve ahlaki kurallar dahilinde yapılıp yapılmadığı gibi ölçütleri esas almıştır. Bununla beraber yapılan tekliflerin ahlaka uygun olsa dahi ısrarla sürdürülerek rahatsızlık vermesi halinde cinsel taciz suçunun oluşacağı belirtilmiştir (110).

Benzer yönde bir karar olarak ise: “sosyal yaşamın gereği olarak etik kurallara uygun evlenme tekliflerinin veya beğeni ifadelerinin cinsel taciz suçunu oluşturmayacağı öğretisi ve uygulamada kabul edilmektedir. Ancak evlenme veya arkadaşlık isteğinin reddedilmesine rağmen fiilin sürdürülmesi, sırnaşıkça ve rahatsız edici üslupla yapılması, ya da evlenme koşulları bulunmadığı halde evlenme isteğinde bulunulması (örneğin bir çocuğa karşı) durumunda anılan suçun oluşacağı.” (111).

Uygulamada ise; bir kimseye yönelik arkadaşlık teklif edilmesi veya iltifat edilmesi halinde mağdurun bu arkadaşlık teklifini veya iltifatı uygun bulması, rahatsızlık duymaması halinde bu eylemlerin meşru kabul edileceği dolayısıyla cinsel taciz suçunun oluşmayacağı kabul edilmektedir (15). Ancak bu görüş cinsel taciz suçunun salt hareket suçu olması sebebiyle mağdur üzerinde herhangi bir olumsuz etki oluşmamış olmasının bir önemi olmadığı gerekçesiyle eleştirilmektedir. Keza

mağdurun haksız bir eylemden etkilenmemiş olmasının da, eyleme rızasının olduğu sonucuna ulaşılmasını doğurmayacaktır (57).

Yargıtay kararlarına cinsel taciz suçu oluşturduğu yönünde konu olan diğer eylemler ise; mağdurenin çalıştığı işyeri önünde uzun süreler dikilip ona taciz edici bakışlar yöneltmek (112), dil çıkartıp cinsel amaçlı mimikler yapmak (113), cinsel amaçlı göz kırpmak ve dil çıkarmak (114), mağdura karşı çiçek koklamak (111), cinsel organını çıkarıp okşayarak uyumakta olan kişiyi izlemek (115), bir kimseye doğru ıslık çalıp taciz edici sesler çıkarmak (116), ıslık çalarak kişinin kendisine bakmasını sağlayıp pantolon üzerinden kasık bölgesiyle oynamak (117), telefonla arayarak cinsel ilişki sesleri dinletmek (119), öpücük atmak (120) örnek gösterilebilir.

Mağdura fark ettirilmeksizin mağduru hedef alan bir cinsel eylem gerçekleştirildiğinde ise Tezcan/Erdem ve Önok'a göre cinsel olarak o kişiyi rahatsız amacı bulunmadığından cinsel taciz suçu oluşmayacaktır (57). Yargıtay'da bu görüşle paralel şekilde; bir alışveriş merkezinde mağdurenin bacaklarını gizli bir biçimde kameraya kayıt alan fail hakkında cinsel taciz suçundan hüküm kurulmasını kanuna aykırı bularak kararın bozulmasına karar vermiştir (121).

Benzer yönde bir karar: *“Sanığın, etek kısmı dizüstü olan elbise giymiş olan mağduru adliyedeki koridorda yürürken arkasından bir süre takip edip, arkadan vücudunun belden aşağı bölgelerine ilişkin video görüntülerini cep telefonu ile çekerek kaydettiği, akabinde, iş için icra müdürlüğü dairesine giren mağdurun arkasından içeriye girerek çekime devam ettiği... sanığın, cinsel arzu ve isteklerini tatmin maksadıyla mağduru takip ederek fiziksel mahremiyetini içeren görüntülerini çekerek kaydettiğinin anlaşıldığı, mağdurun fiziksel mahremiyetine ilişkin görüntüleri yasal anlamda kişisel veri kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, eylemin kişisel verilerin kaydedilmesi suçunu değil TCK'nın 134/1. maddesinin 1. ve 2. cümlesi ile 105/1. maddesine uyan özel hayatın gizliliğini ihlal suçu ile cinsel taciz suçlarının yasal unsurlarını oluşturacağı, ancak sanığın tek eyleminin kanundaki birden fazla suçları oluşturması nedeniyle TCK 44. maddesindeki fikri içtima kuralı*

uyarınca en ağır cezayı gerektiren özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan sorumlu tutularak cezalandırılması gerektiği..” (122).

Yargıtay tarafından, kadınlar tuvaletine giren ve klozet kapağının üstüne çıkararak diğer tarafta tuvalette bulunan mağduru dikizleyen fail hakkında mağdurun mahremiyet beklentisini umursamayarak mağdurun özel alanına haksız bir biçimde müdahalede bulunduğu gerekçesiyle özel hayatın gizliliğini ihlal suçu ile sanığın cinsel arzu ve istekleri tatmin saikiyle hareket ettiği gerekçesiyle cinsel taciz suçu arasında fikri içtima hükümleri uygulanmıştır (123). Bu durum ise Tezcan/Erdem ve Önok tarafından, sanığın cinsel taciz suçuna ilişkin özel bir kast ile hareket etmediği, sadece özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan ceza verilmesi halinde de daha hafif bir ceza verilmiş olmayacağından fikri içtima hükümlerinin uygulanması yerine yalnızca özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan hüküm kurulmasının daha doğru olacağı gerekçesiyle eleştirilmiştir (57).

Cinsel taciz suçunun manevi unsurunu ise özel kast oluşturmaktadır. Çünkü bu suç ancak fail tarafından cinsel bir amaçla gerçekleştirilen eylemler neticesinde oluşacaktır (84). Cinsel amaç için ise failin mutlaka cinsel tatmin maksadıyla hareket etmesi aranmadığı ileri sürülmektedir. Tezcan/Erdem ve Önok ise; cinsel tacizin, cinsel özgürlüğe karşı bir suç olarak düzenlenmiş olması, cinsel yönden kişiyi rahatsız edecek eylemlerin bu suçu oluşturacağına kabulünün yanında failin bir de bu eylemi “*cinsel amaçla*” gerçekleştirmesinin aranmasının suçun niteliğine uygun düşmediğini belirtmektedir. Ek olarak en azından aranan amacın, failin cinsel arzularını tatmine yönelik hareket etmesi biçiminde ele alınmaması gerektiğini ileri sürmektedirler (57). Yargıtay cinsel taciz suçunun oluşmasında, cinsel amaç aranmakla beraber failin cinsel arzularını tatmine yönelik hareket etmiş olmasına içtihat etmiştir (124, 125). Ancak öğretide cinsel arzuların tatminin ne şekilde gerçekleştiğinin anlaşılmasının güç oldmasından ötürü, bu unsurun nasıl gerçekleştiği anlaşılmayan ve cinsel arzuların tatminine yönelik bir amacın görülmediği durumlarda dahi mahkumiyet kararı verilmesi eleştirilmektedir (57).

TCK m. 105'e göre suçun cezasının belli hallerde ağırlaşacağı öngörülmüştür (15). 5237 sayılı TCK 26/2 maddesine göre; kişinin tasarruf edebileceği bir hakkına dair rızasının varlığı halinde, işlenen suçtan dolayı faile ceza verilmeyecektir. Cinsel özgürlük, kişinin tasarruf edebileceği nitelikte olduğundan mağdurun rızası halinde bu suçtaki hukuka aykırılık kalkacaktır (126). Rıza, hukuken tek taraflı bir irade açıklaması olup, herhangi bir şekil şartına bağlı değildir. Ancak rızayı etkileyen cebir, şiddet, tehdit veya hilenin varlığı halinde rıza sonuç doğurmaz ve ylem hukuka uygun hale gelmez (126). Yargıtay Ceza Genel Kurulu, rıza açıklama ehliyetini haiz mağdurun rızasının varlığının somut olayın özelliklerine göre her somut olay için ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir (110). Bu kapsamda Yargıtay, karşılıklı olarak uzun süre mesajlaşma ve aramaların mevcudiyeti (127), cinsel içerikli mesajların karşılıklı gönderilmesi hallerinde karşılıklı rızanın varlığını kabul etmektedir (57). Örnek karar: *“sanığın telefonlarında, katılanın telefonundan gönderilmiş cinsel içerikli bir kısım mesajların bulunduğu belirtilmesi, HTS raporlarının da tespit edilen bu mesajların katılan tarafından gönderildiğinin doğrulanması, ayrıca sanık ile katılan arasında karşılıklı olarak yargılamaya konu taciz eylemlerinin gerçekleştiği iddia olunan dönemi de kapsayacak şekilde uzun süredir devam eden çok sayıda mesajlaşma bulunması karşısında, sanığın söz konusu mesajları katılanın bilgisi ve rızası dahilinde gönderdiği ve gönderilerine olumlu cevaplar da aldığından anlaşıldığı, dolayısıyla eylemin TCK.nun 26/2. maddesinde öngörülen hukuka uygunluk nedeni kapsamında işlendiği...”* (128).

Ancak mağdurun suçu ortaya çıkarmak için sanığın tekliflerine olumlu cevap vermiş olduğunun ispatlanması halinde ise mağdurun rızasından söz edilemeyeceğinden cinsel taciz suçunun oluşacağı kabul edilmektedir. Yargıtay 11.11.2014 tarihli kararında sanığın mağdura *“seni seviyorum, seni özliyorum”* şeklinde mesaj atmasına karşılık mağdurun olayı ortaya çıkarabilmek için tanıkların olduğu bir zamanda sanığın telefonuna çağrı bırakması üzerine sanığın *“senden hoşlanıyorum, seni seviyorum”* demesi ile sanık hakkında zincirleme şekilde cinsel taciz suçunun işlendiğine karar vermiştir (100).

Öğretide bir görüşe göre ise; cinsel taciz oluşturacak bir eylem karşısında mağdurun rahatsızlık hissetmediği, tebensümle karşıladığı veya hoşlandığı anlamına gelebilecek herhangi bir davranış sergilediği durumlarda mağdurun içerisinde bulunduğu somut durumda gözetilerek mağdurun rızasının varlığından söz edilecektir (126).

Mağdurun rızası suç oluşturan eylemin gerçekleşmesinden önce veya en geç suçun işlendiği esnada açıklanmalıdır. Keza eylem sona erdikten sonra açıklanan rıza hukuka uygunluk nedeni olarak ele alınmamakta olup, şikayetten vazgeçme olarak değerlendirilmektedir. Şikayetten vazgeçme halinde ise; hukuka uygunluk nedeni olan mağdurun rızasından farklı olarak, eylemin hukuka aykırılığı devam etmektedir (126).

Cinsel taciz suçu salt hareket suçu olduğu için ancak icrai hareketleri bölünebildiği hallerde teşebbüs mümkündür (57). Fail suça elverişli hareketlerle eylemine başlamasına karşın elinde olmayan sebeplerle suçun maddi konusunu teşkil eden eylemini tamamlayamazsa suç teşebbüs aşamasında kalacaktır (126).

Ancak cinsel taciz suçunda teşebbüs için oldukça sınırlı bir alan kaldığı belirtilmektedir. Çünkü ancak davranışın “*rahatsızlık boyutuna*” ulaşması halinde cinsel taciz suçu oluşacağından, o ana kadar olan eylemler ya rahatsızlık boyutuna ulaşmıştır ve suç oluşur ya da eylemler henüz rahatsızlık boyutuna ulaşmamıştır ve fail, teşebbüs nedeniyle cezalandırılmayacaktır (126).

Cinsel taciz suçu yukarıda da bahsedildiği üzere zincirleme şekilde işlenebilen bir suçtur. Örneğin mağdura değişik zamanlarda cinsel taciz oluşturacak nitelikte mesajlar atılması durumunda zincirleme suçilişkisi söz konusu olacaktır. Tezcan/Erdem ve Önok’a göre; mağdurun takip edilip ıslık çalınması örneği verilerek, kısa zaman içerisinde birden fazla cinsel taciz teşkil eden eylemin gerçekleştirilmesi durumunda bu eylemlerin tek bir suç sayılması gerektiği belirtilmektedir (57). Yargıtay tarafından da 2020 yılında bu görüşü benimser nitelikte bir karar verilmiştir. Bu kararlar; sanık tarafından gönderilen cinsel taciz

içerikli mesajların arasındaki zaman aralığının kısa olması karşısında, zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için öncelikle maddesinin uygulanma gerekçesi yöntemince tartışılıp açıklanması gerektiği belirtilmiştir (129).

Yargıtay, sanık hakkında zincirleme suça ilişkin hükümlerin uygulanabilmesi için suça konu olan eylemlerin aynı nitelikte olması gerektiğini içtihat etmiştir (130) Örnek olarak: *"kimsenin olmadığı bir yere gidip parayı senin bir yerine sokuşturuvreyim"* şeklinde sözlerle yeniden taciz etme, son olarak da köy otobüsünde bulunan mağdurenin yanına yaklaşarak cinsel tatmin amaçlı bacaklarına dokunma şeklinde gerçekleşen eylemlerinde, 5237 sayılı TCK.nın 43/1. maddesinin uygulanabilmesi için sanığın tüm eylemlerinin aynı suça ilişkin olması gerektiği ve sanığın mağdureye yönelik zincirleme biçimde cinsel taciz suçu ile ayrıca basit cinsel saldırı suçlarını işlediği...” (131).

Sanığın, mağdureye cinsel ilişki teklif ettiği ve sonrasında mağdurenin arkasına geçerek mağdurenin vücudunu ellediği olayda; Yargıtay tarafından, zincirleme şekilde cinsel saldırı suçundan hüküm kurulması kanuna aykırı bulunarak, *“sanığın tüm eylemlerinin aynı suça ilişkin olması gerektiği ve sanığın mağdureye yönelik zincirleme biçimde cinsel taciz suçu ile basit cinsel saldırı suçlarını işlediği”* yönünde hüküm kurulmuştur (132). Yargıtay tarafından; sanığın, mağduru birden fazla arayarak zımnen birlikte olma teklifinde bulunması (133), cinsel taciz içerikli birden fazla yazılmış mektup yazılması (134), cinsel taciz oluşturan cinsel içerikli birden fazla mesajın farklı zamanlarda gönderilmesi (135), bir ay boyunca farklı zamanlarda mağduru takip ederek cinsel içerikli sözler söylenmesi (136), mağduru farklı zamanlarda arayarak cinsel ilişki sesleri dinletilmesi bazen ise eses çıkartmadan mağduru dinleme eylemlerinin gerçekleştirildiği olaylarda cinsel taciz suçunun zincirleme şekilde işlendiğine hükmedilmiştir (119).

Cinsel taciz suçuna iştirakin her şekli mümkün olup, örneğin azmettirme ve yardım etme halinde iştirak gündeme gelecektir (86). Aynı zamanda cinsel taciz suçunun birden fazla kişi ile işlenmesi suçun nitelikli halini oluşturmaktadır (57).

Cinsel taciz suçunun basit şekli, mağdurun altı aylık şikayet süresi içerisindeki şikayetine tabidir. Şikayet süresi, öngörülen zamanaşımı süresini geçirmemek şartıyla, şikayet hakkı olan kişinin eylemi ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği tarihten itibaren başlamaktadır (86). Ancak cinsel taciz suçunun basit hali olmasına karşın mağdurun çocuk olması halinde veya nitelikli hallerin varlığı halinde suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikayete tabi değildir (57).

2.2 Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda İspat

İspat, “belli bir olay veya sürecin var olduğu ya da olmadığı konusunda muhakeme faaliyetini yürüten makamda bir kanaatin oluşturulmasına yönelik faaliyet” olarak tanımlanmaktadır (38). Genel olarak ispat, suç teşkil eden fiilin fail tarafından meydana getirilip getirilmediği hakkında hukuk düzeni tarafından kabul edilen ispat vasıtalarıyla, yargılama makamının bir kanaate ulaşmasını sağlama olarak ifade edilmektedir (137). Ceza muhakemesinin amacı; şüphelinin/sanığın haklarına halel getirmemek suretiyle maddi gerçeğe ulaşmak şeklinde tanımlanmaktadır (138). Ceza muhakemesinin amacı bir olguya dair maddi gerçeğin ortaya çıkarılması olduğundan ispatın konusunu da bu maddi olgular oluşturmaktadır (38). Ancak ceza muhakemesinin yegane amacı maddi gerçeğe ulaşmak ve hukuka uygun bir karar vermek olmayıp; adaleti sağlama ve hukuki barışı koruma gibi amaçları da vardır (139).

Maddi gerçek ise, geçmiş zamanda meydana gelmiş ve sona ermiş bir olayın ispat vasıtasıyla ortaya konulması olarak ifade edilmektedir (138). İspat vasıtası (delil) ise, ceza uyumsuzluğuna konu teşkil eden olayın mahkeme önünde canlandırılmasına yarayan araçlar şeklinde tanımlanmaktadır (138). Centel ve Zafer’e göre ceza muhakemesinde deliller; beyan delilleri, belge delilleri ve belirti delilleri olarak üç temel gruba ayrılmaktadır (37, 54, 138). Beyan delilleri, maddi olaya ilişkin şüpheli/sanık, mağdur, tanık beyanlarından oluşmaktadır. Belge delilleri, maddi olayı birebir temsil ederek olayın taşıyıcısının nesne olduğu delillerdir. Belge delillerin yalnızca yazılı belgelerden oluşmadığı, CD, plak, kaset gibi ses, görüntü ve sairin de belge deliller olup olmadığı öğretide tartışmalıdır.

Centel ve Zafer'e göre dijital verilerin ses veya görüntü halinde bulunması durumunda belirti delilden, okunabilir hale gelmiş olmaları halindeyse belge delilden söz edilecektir (138). Belirti deliller ise bir maddi olaydan geriye kalan her türlü iz ve emareler olup bilimsel incelemelere tabi tutulabilen delillerdir (138).

Ceza muhakemesi hukukumuzda belli hususların belli delillerle ispatı zorunlu tutulmayıp, maddi gerçeğe ulaşmada olayı ispata elverişli bulunan her şeyin delil olabileceği “*delil serbestisi*” ilkesi ile kabul edilmiştir (140). Bu delillerin değerlendirilmesi noktasında ise “*vicdani delil sistemi*” benimsenmiş olup, delillerin serbestçe değerlendirilmesi hakimin vicdani kanaatine bırakılmıştır (140). Vicdani delil sistemi ile deliller ve delillerin değerlendirilmesinde hakime tanınan serbestlik hakimin keyfi bir biçimde her türlü delili ve değerlendirmesini kendi arzu ve isteklerine göre davranabileceğini ifade etmemektedir. Hakim, hem kullanabileceği deliller açısından hem de bu delilleri değerlendirme açısından belli kurallara ve ilkelere göre davranmakla yükümlü kılınmıştır (38). Ayrıca demokratik bir hukuk devletinde maddi gerçeğin ortaya çıkartılmasına yönelik ne pahasına olursa olsun minvalinde bir yaklaşım izlenemeyeceğinden, maddi gerçeği ortaya çıkarmaya yarayacak ispat vasıtalarında birtakım özellikler aranmıştır.

Maddi gerçeği ortaya çıkarmaya yarayacak ispat vasıtalarının özellikleri ise kısaca şu şekildedir:

- CMKm.206/2-b uyarınca ceza uyuşmazlığına konu teşkil eden olayı ispat edebilecek nitelikte ve ispata elverişli olmalı (141).
- Beş duyu organımızla algılanabilecek nitelikte maddi bir yapıya sahip olmalı (138).
- Sağlam ve güvenilir olmalı (142).
- Duruşmada tartışmaya açılmalı ve müşterek olmalı (138). Delillerin müşterekliği ilkesi, yargılama aşamasında ileri sürülen tüm delillerin tarafların ortak bilgisine sunulması zorunluluğunu ifade etmektedir (139).
- Akılcı ve bilim tarafından kabul edilebilir olmalı (143, 144).
- Hukuka uygun yollarla elde edilmiş olmalı (145, 146).

Delillerin değerlendirilmesi noktasında vicdani kanaat oluşturulurken hakim kendi kanaatine aykırı olan olay ve durumları da çürütmek zorundadır. Hükümün gerekçesinde ise olayın mevcut kanaat dışındaki meydana gelme ihtimallerinin neden kabul edilmediği de açıkça belirtilmelidir. Eğer olayın oluşumundaki alternatifler çürütülemiyorsa ve buna dair şüpheler ortadan kaldırılamıyorsa Kural olarak şüpheden sanık yararlanır ilkesi gündeme gelecektir. Bunun neticesinde şüpheler bertaraf edilemediği için sanığın beraatine karar verilecektir (38).

Ceza muhakemesi kanunumuzda yer alan kuralların meydana gelen bütün suçlar için aynı şekilde uygulanmasına karşın bazı suçların ispatı diğer suç tiplerine kıyasla daha zor olabilmektedir. Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar genellikle mahrem yerlerde ve kimsenin olmadığı zamanlarda işlenmektedir. Bu durumun sonucu olarak genellikle fail ile mağdurdan başka kimsenin tanık olmaması, maddi deliller bulunmaması, mağdurun geç şikayette bulunması sebebiyle mevcut delillerin yok olması gibi sebeplerden ötürü bu suç tiplerinin ispatı daha da güç bir hale gelmektedir (18, 147). Oysa ki cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda yapılacak ilk yapılacak olan muayenenin olayın ardından kısa süre içinde yapılması önemlidir. Keza olayla ilk yapılan muayene arasındaki sürenin uzaması halinde, maddi gerçeği yansıtacak tıbbi delillerin elde edilmesi güçleşmektedir. Yapılan bir çalışmada 275 olgu değerlendirilmiş ve cinsel dokunulmazlığa karşı suç mağdurlarının yalnızca %1,8'inin olayla aynı gün muayene edildikleri belirtilmiştir (148).

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenmiş suçların delillerinin değerlendirilmesi; adli tıp uzmanı tarafından, laboratuvar imkanı bulunan ve disiplinler arası işbirliğinin sağlandığı bir merkezde gerçekleştirilmelidir (21). Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda en önemli delil elde etme yöntemini beden muayenesi, vücuttan örnek alma, şüpheliden parmak izi alma gibi deliller oluşturmaktadır. Mağdurun beden muayenesinin yapılması oldukça önemli olup failin mağdurun vücudu üzerinde bırakmış olduğu delillerin kaybolmaması için olaydan sonra hızlı bir şekilde beden muayenesinin yapılması büyük önem taşımaktadır (54). Olay yerinde şüphelinin, mağdurun örneklerinin bulunup bulunmadığı konusu mutlaka

araştırılmalıdır. Delil elde etme noktasında mağdurun vücudunun ve olay yerinin yanında mağdurun giysilerinin değerlendirilmesi de oldukça önemlidir. Mağdurun giysilerinin yırtık, sökük, semen, kan, kıl, tüy gibi biyolojik materyallerin bulunup bulunmadığı açısından incelenerek delil elde edilmektedir (21).

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda maddi gerçeğin ortaya çıkarılması noktasında; adli tıp ile ceza muhakemesi hukuku arasındaki ilişki oldukça önemlidir. Çünkü adli tıp, maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasına yardımcı olan bilim dallarından biridir (138). Adli tıp, yargılama sürecinde insanın vücudu ve davranışları sebebiyle meydana gelen neticeler hakkında mahkemelerin doğru ve detaylı bir şekilde bilgilenmesi sağlayarak uyuşmazlığı çözmeye yardımcı olmak amacıyla bilirkişilik yapan bilim dalıdır (8). Adli tıp, tıp ve hukuku tek bir bünyede birleştirmektedir. Adli tıbbın adli rapor düzenlemesi gereken durumların başında cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen şiddet olguları, aile içi şiddet olguları, çocuk istismarı olguları, işkence iaddialarıdır. Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda adli tıp açısından delillerin yorumlanarak adli raporlanması esnasında adli makamlara sıklıkla şu üç temel sorunun cevabına yanıt aranmaktadır:

- Cinsel temas gerçekleşmiş mi?
- Cinsel temas gerçekleşmiş ise kim tarafından gerçekleştirilmiş?
- Gerçekleştirilen cinsel temas istemli mi, istemsiz mi gerçekleştirilmiş? (21).

Yargıtay'ın cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda ispata bakışını analiz eden bir çalışmada da bilirkişi incelemesinin cinsel suçlar bakımından aciliyet taşıdığı vurgulanmaktadır (54). Bilirkişi incelemesinin yalnızca fiziki bulguların bulunduğu durumlarda değil, hiçbir fiziki bulgunun bulunmadığı hallerde de oldukça önemlidir. Keza yapılacak olan ruhsal değerlendirme/muayene sayesinde; mağdurun beyanının doğruluğunun tespiti ve suç teşkil eden eylemin mağdur üzerindeki psikolojik etkilerinin tespit edilmesiyle yargılama makamlarında oluşacak kanaatinin ve maddi gerçeğe en yakın sonucun bilimsel bir şekilde elde edilmesi sağlanmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye aleyhine yapılan başvurular sonucunda yapmış olduğu incelemelerde, adli tıbbın ceza muhakemesindeki önemine Türkiye'deki uygulamaları eleştirmek suretiyle vurgu yapmaktadır. Bu kararlarda özellikle; adli raporlarda ayrıntıya yer verilmeksizin genel ifadelerin kullanıldığı, cinsel saldırının gerçekleşip gerçekleşmediğinin incelendiği tıbbi muayenelerde gereken ciddiyette ve dürüstçe inceleme yapılmadığı, cinsel saldırı mağdurlarının psikolojik durumlarının hekimler tarafından gözardı edildiği ve raporlanmadığı hususları eleştirilmiştir (138, 149).

2.2.1 Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların ispatında yargıtay tarafından benimsenen kriterler

Yargıtay tarafından, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatındaki gücülüğü bertaraf edebilmek adına belirli kriterler geliştirmiştir. Yargıtay'ın bu suç tiplerinde suçun ispatı hususunda benimsediği kriterler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Fail ile mağdurun yakınlık derecesinin ne olduğu.
- Mağdurun açıklamalarının hayatın olağan akışına uygun olup olmadığı.
- Yetkili makamlara bildirimde geç kalınıp kalınmadığı.
- Mağdurun çelişki içeren beyanların bulunup bulunmadığı.
- Mağdur ile fail arasında herhangi bir husumetin bulunup bulunmadığı.
- Mağdurun direnme veya yardım çağırma olanağının bulunup bulunmadığı ve bu olanağı tercih edip etmediği (18, 54).

Yargıtay'ın cinsel dokunulmazlığa yönelik işlenen suçlarda; fail ile mağdurun yakınlık derecesinin ne olduğunu incelerken özellikle fail ile mağdurun önceden bir tanışıklığının bulunup bulunmadığı, tanışıklıkları var ise aralarında bir husumet bulunup bulunmadığı veya husumeti gerektirir bir sebep bulunup bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu durumun değerlendirilmesindeki temel noktayı mağdurun rızasının olup olmadığı oluşturmaktadır. Keza Yargıtay 14. Ceza Dairesi 2011/8716 Esas, 2012/8731 Karar ve 20.09.2012 Tarihli kararıyla "*Sanığın mağdure ile aralarında oluşan duygusal arkadaşlığa bağlı olarak mağdurenin rızasına dayalı*

gönderdiği mektuplardaki yazıların cinsel taciz suçunun kast unsurunu oluşturmayacağı kabul edilse dahi mağdurenin arkadaşlığı bitirme beyanından sonraki aşamada cinsel taciz içerikli mektuplar göndermesi, köydeki ağaçlara isimlerinin baş harflerini yazması ve evin penceresine çiçek bırakması eylemlerinin zincirleme suretle cinsel taciz suçunu oluşturduğu halde bu suçtan mahkûmiyeti yerine beraatine karar verilmesi, kanuna aykırı,” fail ile mağdur arasında önceden duygusal bir ilişki olmasına karşın mağdurun bu duygusal ilişkiyi sonlandırdıktan sonra da fail tarafından eylemlerin gerçekleştirilmeye devam etmesini mağdurun rızası dışında olduğundan cinsel taciz suçu kapsamında değerlendirdiği görülmektedir (150). Dolayısıyla fail ile mağdur arasında eskiden bir duygusal ilişkinin varlığı, cinsel nitelikte gerçekleşen eyleme mağdurun rızası olduğuna yönelik bir varsayımın kabulü mümkün olmamaktadır. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2010/176 Esas, 2010/226 Karar ve 09.11.2010 Tarihli kararıyla mağdur ile fail arasında fiziksel yakınlaşmaların yaşanıyor olmasının da mağdurun o an cinsel ilişkiye de rıza gösterdiğine delalet etmeyeceği vurgulanmaktadır (151).

Yargıtay’ın cinsel dokunulmazlığa yönelik işlenen suçlarda; mağdurun faile suç isnadında bulunması için herhangi bir sebebinin bulunmaması (aralarında husumet bulunmaması) halinde mağdurun namus ve iffetin gündeme gelmesi sebebiyle tek başına failin cezalandırılması için yeterli kabul edildiği görülmektedir. Delil yokluğu nedeniyle failin beraatine karar verilmesi halinde bu tip suçların niteliği gereği de mağdurlar için durum diğer suçlara kıyasla daha çekilmez olacağından bahisle Yargıtay’ın bu yaklaşımı isabetli bulunmaktadır (126). Yargıtay 14. Ceza Dairesi’nin 2014/3549 Esas, 2016/3665 Karar, 12.04.2016 Tarihli “*Kendi iffet ve onuruna ilişkin bir hususta sanığa iftira atmasını gerektirecek bir neden ve aralarında bir husumet iddiası da bulunmayan katılanın, olayı sıcağı sıcağına Cumhuriyet Savcılığına başvurarak ihbar etmesiyle başlatılan soruşturma üzerine aşamalardaki özünde istikrarlı anlatımları, bu beyanları destekleyen tanıklar ..., ..., ... 'in anlatımları ile tüm dosya içeriğine göre; olay günü eşine ait dosya ile ilgili işlem yapmak için mahkeme kalemine gelen katılanla yalnız kalan tanığın, katılanın burnunu elleyip sıkma ve yanağını okşama şeklinde gerçekleştirdiği eylemleri nedeniyle basit cinsel saldırı suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi yerine, yazılı gerekçeyle beraatine*

hükmedilmesi,” kararında da görüldüğü üzere Yargıtay tarafından benimsenmiş kriterler değerlendirilerek karar verilmiştir. Mağdurun kendi namus ve iffetine ilişkin bir konu olması sebebi gözetilerek sanık ile aralarında husumet bulunmaması, olaydan hemen sonra yetkili makamlara başvurulmuş olması ve çelişki içermeyen samimi beyanlarda bulunulmuş olmasına dayanılarak sanık hakkında mahkumiyete hükmedilmiştir (152).

Yargıtay tarafından 17.09.2019 tarihinde verilmiş olan benzer yöndeki kararda; mağdurun istikrarlı ve samimi beyanlarına, tanığın değişmeyen beyanlarına dikkat çekilerek ayrıca kadın olan mağdurun kendi onur ve namusunu ilgilendiren bir konuda iftira atmasını gerektirecek bir husus bulunmadığı belirtilmiştir. Belirtilen gerekçelere dayanılarak sanık hakkında mağdurun bacağına okşama biçiminde gerçekleştirdiği eylemi sebebiyle beraat yerine mahkumiyet kararı verilmesi gerektiğine karar verilmiştir (153).

Yine benzer yönde 15.09.2015 tarihli bir kararda; mağdurun istikrarlı beyanları ile mağdurun beyanını destekler nitelikteki tanık beyanı gözetildiğinde mağdurenin kendi iffet ve onuruna dair bir konuda iftira atması düşünülemeyeceğinden bahisle sanık hakkında mahkumiyet kararı yerine beraat kararı verilmesi kanuna aykırı bulunmuştur (154).

Yargıtay’ın 13.05.2014 tarihli kararında da; mağdurenin olayı sıcağı sıcağına ihbar etmesi ve istikrarlı anlatımları gözetildiğinde mağdurenin kendi iffet ve onuruna dair bir konuda iftira atması düşünülemeyeceğinden bahisle mağdureyi takip eden ve *“benimle yatar mısın”* diyen sanık hakkında cinsel taciz suçundan mahkumiyeti kararı yerine, beraatine karar verilmesi kanuna aykırı bulunmuştur (155).

Yargıtay, mağdurun açıklamalarının hayatın olağan akışına uygun olup olmadığını değerlendirirken; mağdurun, fail ile aynı ortamda bulunmaya devam edip etmediği, failin suçu gizlemek amacıyla hareket edip etmediği gibi kıstasları incelediği görülmektedir (156). Yargıtay’ın 01.04.2014 tarihli kararına göre; sanığın

mağdura yönelik bir cinsel istismar eyleminin olması halinde hayatın olağan akışının bir gereği olarak sanık, mağduru sürekli yakınında tutmak isteyecektir. Ayrıca mağdurun ise olayı anlatma imkanı olmasına rağmen ne annesine ne de Cumhuriyet savcısına anlatmamış olmasına karşın ancak sanık ile aynı ortama gireceğini anladığı noktada olayı anlatmış olmasının sanıktan uzak kalmak istediğine matuf olduğunun kabulünü gerektirdiği ifade edilmiştir (157).

Mağdurun direnme veya yardım çağırma olanağının bulunup bulunmadığı ve bu olanağı tercih edip etmediği hususunun değerlendirilmesi oldukça tartışmalıdır. Çünkü mağdur, olayın etkisiyle şoke girmesi, korkması, alkol veya uyuşturucu-uyarıcı bir madde etkisi altında olması gibi nedenlerle faile karşı direnemeyebilir veya tepki veremeyebilir. Dolayısıyla mağdurun faile direnmemiş olması veya yardım istememiş olması suçun oluşmayacağı yönünde bir karine teşkil etmeyeceğinden her olayın kendi özellikleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir. Ancak öğretide bir görüş tarafından; mağdurun direncinin kırılmasına yol açabilecek geçerli bir nedenin bulunmamasına rağmen mağdurun direnmemesi veya yardım istememesi rızanın varlığının kabulünü gerektirdiği ileri sürülmektedir (18).

2.2.2 Mağdur beyanının delil niteliği

Ceza muhakemesi hukukumuzda deliller maddi gerçeğe ulaşmada sağladıkları katkı açısından önemlidirler. Çoğunlukla mağdur, şikayetçi veya suçtan zarar gören kişilerin buldukları iddialar ile başlayan suç şüphesi, delillerin elde edilmesi vasıtasıyla yerini oluşan vicdani kanaate bırakmaktadır. Mağdurun, şikayetçinin veya suçtan zarar görenin beyanlarına başvurulması ise muhakeme süresinde maddi gerçeğe ulaşmada gereklidir (158).

Ceza hukuku terminolojisinde mağdur; bir suç neticesinde zarara uğratılan veya tehlikeye maruz kalan, hak ve menfaat sahibi kişi olarak tanımlanmaktadır (32). Mağdur kavramı ilk kez 2013 yılında yayımlanan Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliği ile tanımlanarak ulusal mevzuatımıza dahil olmuştur. Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliği'nin 4/1-p maddesinde mağdur kavramının tanımı;

“kendisine veyabirinci dereceden aile üyelerinden birine karşı işlenen suçun fiziksel, duygusal veya maddi sonuçları sebebiyle desteğe ihtiyaç duyan kişi” şeklinde yapılmıştır (43).

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nda ise mağdur tanımlanmamıştır. Öğretide ise; mağdur, gerçekleştiği iddia edilen eylem neticesinde hukuken korunan menfaati ihlal edilen kişi olarak tanımlanmaktadır (140).

Mağdur kavramı ile suçtan zarar gören kavramının birbirine benzetmekle beraber her zaman birbirine eş olmadığı bilinmektedir. Buna göre ceza hukuku ve kriminoloji nezdinde mağdur, suçun maddi unsurundan ilk etkilenen kişidir. Mağdurun, özel ve dar bir anlamı vardır. Suçtan zarar gören ise; mağdurdan farklı bir anlam içermektedir. Suçtan zarar gören, haksız eylem neticesinde bir hakkı zedelene kimsedir. Suçtan zarar gören kavramı, mağdur kavramına göre daha geniş bir anlam taşımaktadır (159).

Mağdurun beyanı, soruşturma ve kovuşturma aşamasında başvurulabilen bir beyan delilidir. Suç teşkil eden eylemden doğrudan etkilenen kişi olması itibarıyla mağdur, olaya ilişkin en iyi anlatımda bulunabilecek kişi olmasına karşın olayın doğrudan bir tarafı olduğundan olayı tarafsız şekilde izah etmesi de mümkün değildir (158). Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 236. maddesinde, mağdurun tanık olarak beyanına başvurulmasıyla bu hususa yemin hariç tanıklara ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu durum mağdurun, yemin etme yükümlülüğü olmaması gerekiyle tanığın beyanı ile aynı delil değerinin mağdur beyanına atfedilemeyeceği görüşünü ortaya çıkarmıştır. Bu görüşe göre; tanığı yalan beyanda bulunmaktan caydırma amacını taşıyan sistematik önlemler olmadan mağdurun beyanı ile elde edilecek olan delillerin güvenilirliğinin daha kolay sorgulanacağı ileri sürülmektedir. Keza tanığın kural olarak dinlenmeden önce veya dinlenildikten sonra yemin etme yükümlülüğü altında olmasıyla üzerinde baskı hissetmesi, yalan söylemek suretiyle tanıklık yapması halinde ise yalan tanıklık suçundan cezalandırılması, tanığın beyanının güvenilirliğini sağlamaktadır (158). Yargıtay uygulaması da bu yönde olup, mağdurun tanık gibi yalancı tanıklık suçunun faili

olamayacaktır (160). Ancak Tezcan/Erdem ve Önok bu görüşün aksini savunmakta olup, CMK m.236 ile mağdurun yalan tanıklık suçunun faili olabileceğinin yasal zemininin oluşturulduğunu ileri sürmüşlerdir (57).

Mağdurun beyanının delil niteliğine ilişkin öğretilerde farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre; mağdur beyanı delil olmakla beraber, sanık ya da tanık beyanından bir farkı olmadığı ancak sanık ile mağdur arasındaki menfaat çatışması dikkate alınarak, eğer bu kişilerin soyut iddiaları başkaca delillerle desteklenemiyorsa yargılama neticesinde mahkumiyet hükmü verilmemesi gerekmektedir. Bir diğer görüşe göre ise; şikayetçinin beyanları dışında herhangi bir delil bulunmaması halinde sanık hakkında beraat kararı verilmesi gerekmektedir (161). Yenisey ve Nuhoglu tarafından ise; yaşanan olayın tarafı olan mağdur olayı bilen en iyi kişi olarak ceza muhakemesi açısından aktaracağı bilgiler büyük önem taşımaktadır (140). Bir başka görüş tarafından da; mağdurun farklı saiklerle yalan söyleyebileceği, kendi içerisinde istikrarlı olsa dahi sanık savunması ile çelişen ve güvenilirliği başkaca delillerle desteklenemeyen mağdur beyanına dayanılarak mahkumiyet hükmü verilemeyeceği belirtilmiştir. Aynı zamanda bu görüş tarafından; mağdur beyanından başka delil bulunmayan hallerde mağdurun beyanının tutarlı olup olmadığı, mantık ve tecrübe kurallarıyla bir bütün halinde değerlendirilerek ispat gücünün takdir edilmesi ve neden sanık beyanından daha üstün tutulduğunun gerekçelendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır (161).

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından Aydın v. Türkiye başvurusu değerlendirilirken, cinsel saldırı suçunda temel delilin mağdurun beyanı olduğu ve bu noktada yetkililerin etkili soruşturma yükümlülüğü olduğuna vurgu yapılmıştır (162). Bu kararda AİHM tarafından, olaya dair fiziksel herhangi bir delilin bulunmadığı, tanık bulunmadığı ve taraf anlatımlarının birbiriyle çeliştiği durumlarda yetkililerin işinin güç olduğu belirtilmekle beraber yetkililerin olayı aydınlatmak amacıyla mevcut tüm olasılıkları araştırmakla yükümlü olduğu, çelişkili ifadelerin güvenilirliğinin dikkatli bir şekilde incelenmesi gerektiği ve yargılamanın odaklanması gereken yerin mağdurun cinsel eyleme rıza göstermemiş olması ihtimali olduğuna vurgu yapılmıştır (161).

B.V. v. Belçika kararı da öğretide, fiziksel delil bulunmayan cinsel saldırı suçunun söz konusu olduğu durumlarda etkili soruşturmadan bahsedebilmek için mağdurların beyanlarının temel alınması gerektiğinin vurgulanması açısından önemli kabul edilmektedir (161).

I.G. v. Moldova kararında, karara konu tecavüz eylemi neticesinde yargılamaya temel alınması gereken delilin mağdurun beyanı olduğu ve uzman bir psikologdan görüş alınmasının mağdurun beyanının güvenilirliği açısından maddi gerçeğin aydınlatılmasına katkı sağlayabileceği vurgusu yapılmıştır (163). Bu kararlar doğrultusunda öğretide, mağdurun beyanının yargılamaya temel alınmasının etkin bir soruşturma yürütülmesi yükümlülüğünün esas şartı olduğu, tarafların beyanlarının çelişmesi halinde ise tarafların beyanlarının güvenilirliği noktasında psikolojik rapor alınmasının önemli olduğu ve yargılama aşamalarında mağdurun değil failin eylemlerine odaklanması gerektiği ileri sürülmüştür (161).

Öğretide mağdur beyanının delil niteliği saptanırken; mağdurun ruh sağlığının, yaşının, kişiliğinin de dikkate alınarak hüküm kurulması gerektiği belirtilmektedir (158). Yargıtay'ın ise cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda beyan delillerinin değerlendirilmesine dair kabul ettiği kriterleri suçun işlenip işlenmediğinin tespitinde; fail ile mağdurun yakınlık derecesinin ne olduğu, mağdurun açıklamalarının hayatın olağan akışına uygun olup olmadığı, mağdurun yetkili makamlara bildirimde geç kalıp kalmadığı, mağdurun çelişki içeren beyanlarda bulunup bulunmadığı, mağdur ile fail arasında herhangi bir husumetin bulunup bulunmadığı gibi hususlar değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler yapıldıktan sonra ise mağdur beyanının esas alınarak hüküm kurulmasının önünde hukukumuzda öngörölmüş bir engel bulunmamaktadır (161). Keza ceza muhakemesi hukukunda mağdurun beyanı ile sanığın veya şüphelinin beyanları kıyaslandığında birine diğerine nazaran hukuki bir üstünlük tanınmamıştır (158).

3 GEREÇ VE YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Amacı

Günümüzde cinsel suçların tartışıldığı davalarda sadece faillerin cezasız kalması sorununa değil, aynı zamanda mağdurların ikinci kez mağduriyet yaşamaması içinde çözüm aranmaktadır. Cinsel suçlardaki cezasızlık sorununun bir etkeni ise cinsel suçların fiilin işleniş biçimi sebebiyle ispatı zor suçlar olmasıdır. Cezasızlık sorununun önüne geçebilmek için ise maddi delilin olmadığı durumlarda suçun konusu olan mağdurda bıraktığı belirtilerin ruhsal değerlendirme neticesinde tespit edilip, elde edilen bu değerlendirmeye dayanılarak hüküm kurmak gerekmektedir. Cinsel suçlar içerisinde adli tıp açısından ispatı en zor olan eylemi oluşturan cinsel taciz davranışlarıdır. Dolayısıyla genellikle fiziksel bir delilin bulunmadığı cinsel taciz davalarında ruhsal değerlendirmenin daha çok önem kazandığını vurgulamak istemekteyim.

Bu çalışma iki farklı araştırmadan oluşmaktadır. İlk araştırmanın amacı Yargıtay'ın cinsel taciz suçunun ispatında ruhsal değerlendirme açısından inceleme yapıp yapmadığını tespit etmektir. İkinci araştırmanın amacını ise Yargıtay tarafından cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatında ruhsal değerlendirmenin bir ölçüt olarak ele alınıp alınmadığı ve ruhsal muayene raporunun kesin delil olarak değerlendirilip değerlendirilmediğinin tespit edilmesi oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın özgünlüğünü ise cinsel taciz suçlarının ispatında Yargıtay'ın geliştirdiği kriterlerin yanı sıra ruhsal muayene raporunun cinsel taciz suçlarının ispatı noktasında kabul görüp görmediğinin tespit edilecek olması oluşturmaktadır. Bu doğrultuda cinsel taciz suçunun ispatının güçlüğüne aşabilmede ruhsal muayene raporunun önemine dikkat çeken ilk çalışma olması hedeflenmektedir.

3.2 Örneklem

İlk araştırmanın örneklemini, Yargıtay tarafından 2022-2019 yılları arasında cinsel taciz suçu konulu karara bağlanmış olan 2585 adet karar oluşturmaktadır.

İkinci araştırmanın örneklemini ise cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların herhangi birinden kovuşturmaya konu olan ve kovuşturma sürecinde ruhsal muayene raporu alınarak yargılaması tamamlanmış 10 adet dosya oluşturmaktadır.

3.3 Dosya ve Yargıtay Kararı Bulma Yöntemi

Çalışmaya konu iki araştırmada nitel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. İlk araştırmanın konusunu oluşturan, Yargıtay tarafından 2022-2019 yılları arasında cinsel taciz suçu konulu karara bağlanmış olan 2585 adet karar oluşturmaktadır. 2585 adet karara Yargıtay'ın kendi internet sitesinden ulaşılmıştır. Yargıtay'ın kendi arama motoru kullanılarak "*cinsel taciz suç*" ve "*cinsel taciz suçu*" anahtar kelimeleri 2022-2019 yılları arasında aratılmıştır. Bu arama neticesinde 2022-2019 yılları arasında cinsel taciz suçu konulu 2585 adet Yargıtay kararına ulaşılmıştır. Tespit edilen 2585 adet Yargıtay kararı geçmişe dönük olarak taranmıştır. 2585 adet Yargıtay karar; mağdurun ruhsal muayenesine yer verilip verilmediği, ruhsal muayene raporu alınıp alınmadığı açısından incelenmiştir. Aynı zamanda Yargıtay'ın arama motorunda "*ruhsal muayene*", "*ruhsal muayene raporu*", "*ruhsal değerlendirme*", "*ruhsal değerlendirme raporu*" ve "*psikolojik rapor*" anahtar kelimeleri aratılarak tespit edilen kararlar cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatında ruhsal muayene açısından incelenmiştir.

İkinci araştırmanın konusunu oluşturan; cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların herhangi birinden İstanbul ilinde kovuşturmaya konu olan ve kovuşturma sürecinde ruhsal muayene raporu alınarak yargılaması tamamlanmış on adet dosya oluşturmaktadır. Araştırmama konu on adet dosya adliyelerde hakimlerin inisiyatifi doğrultusunda incelenmiştir. İncelenen dosyaların seçimi araştırmacıya ait olmayıp, tamamen ilgili mahkeme hakimine aittir. İncelenen on adet dosya; yargılamaya konu

suç, mağdurun cinsiyeti, failin cinsiyeti, mağdurun çocuk olup olmadığı, suça konu eylem, ruhsal muayene raporunun gerekçeli karara esas alınıp alınmadığı açısından analiz edilmiştir.

3.4 Araştırmanın Hipotezi

İlk hipotezi; cinsel taciz vakalarında, ruhsal muayene raporunun kesin delil niteliğinde olduğu oluşturmaktadır. İkinci hipotezi ise; cinsel taciz vakalarında, ruhsal muayene raporunun bilimsel ve objektif bir delil olduğu oluşturmaktadır. Üçüncü hipotezi ise; cinsel taciz suçunun düzenleniş biçiminin suçta ve cezada kanunilik ilkesine uygun olmadığı oluşturmaktadır.

Çalışmada Yargıtay'ın 2022-2019 yılları arasında cinsel taciz suçu konulu kararları ve on adet cinsel taciz suçu konulu yargılaması tamamlanmış dosyanın incelenmesi neticesinde, ruhsal muayene raporunun objektif ve bilimsel bir kesin delil niteliğinin kabul görüp görmediği incelenmiştir.

4 BULGULAR

4.1 2022-2019 Yıllarına Ait Yargıtay Kararları Kapsamında Elde Edilen Bulgular

Yargıtay'ın 2022-2019 yılları arasında vermiş olduğu cinsel taciz suçu konulu 2585 adet kararın geçmişe dönük olarak incelenmesi neticesinde cinsel taciz suçu konulu kararların hiçbirinde ruhsal muayene raporuna yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu sonucun elde edilmesi üzerine Yargıtay'ın arama motorunda "*cinsel taciz*" ve "*psikolojik bulgu*" anahtar kelimelerinin bir arada geçtiği kararlar irdelendiğinde ise iki adet karar tespit edilmiştir. Bu kararlar Yargıtay tarafından, cinsel şiddetin sadece fiziksel bulgularının değil, psikolojik bulgularının da dikkate alınması gerektiğinin vurgulanması açısından oldukça önemlidir.

İki kararında aynı olaya ilişkin olduğu tespit edilmiştir. İlk olarak Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin 03.02.2020 tarihli kararının karşı oy yazısında, ikinci olarak ise Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 11.05.2022 tarihli kararının karşı oy yazısında aynı gerekçelere yer verildiği tespit edilmiştir. Bu kararların karşı oy yazılarına göre; cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatında esas alınması gereken hususlar sayılırken mağdurun "*psikolojik inceleme evraklarına*" açıkça yer verildiği görülmektedir (164). Bu karşı oy yazısı ile cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatında; mağdurun olay anlatımının ağırlıklı olarak değerlendirilmesi gerektiği, mağdurun eylemleri yerine failin eylemlerine odaklanılması gerektiği, mağdurun yaşadığı travmaya bağlı psikolojik durumunun gözönünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca mağdurun travma sonrası stres bozukluğu yaşadığının tespit edilmiş olmasının, mağdurun anlattığı olay neticesinde olma olasılığının yüksek olduğuna vurgu yapılmış ve bu durumun verilen karara esas alınması gereken kriterlerden biri olduğu şu şekilde ifade edilmiştir:

"...mağdur tarafından verilen ifadelerle örtüşen bütün bulguların travma sonrası stres bozukluğu (cinsel travma sonrası yaşanan stres bozukluğu da dahil olarak) tanı kriterleri arasında en ön sırada olduğu ve bu durumun da anlatılan

olayın olası olma ihtimalini oldukça yükselttiğini beyan etmesi karşısında aralarında iftira atmaya gerektiren makul ispatlanmış neden bulunmayan aynı evde birlikte yaşadığı üvey babası olan sanığın, yalnız kaldıklarında kendisine yönelik olarak gerçekleştirdiği eylemlere dair yer ve zaman bildiren detaylı anlatımları, bu beyanın alınması sırasında hazır bulunan uzmanın raporundaki tespitleri, rehber öğretmen tarafından düzenlenen 10.11.2017 tarihli tutanak içeriği, psikolojik durum raporu ile aşamalarda beyanları nazara alındığında, atılı suçun sanık tarafından işlendiği konusunda kesin kanaat oluşturmaktadır.” (165).

Ek olarak Yargıtay’ın arama motorunda literatürde sık kullanılan “ruhsal muayene”, “ruhsal muayene raporu”, “ruhsal değerlendirme”, “ruhsal değerlendirme raporu” ve “psikolojik rapor” anahtar kelimeleri aratılarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 2. İlgili anahtar kelimeler doğrultusunda 2022-2019 yılları arasında karara bağlanmış yargıtay karar sayısı

Anahtar Kelime	Karar Sayısı
Ruhsal Muayene	8
Ruhsal Muayene Raporu	0
Ruhsal Değerlendirme	3
Ruhsal Değerlendirme Raporu	0
Psikolojik Rapor	4

“Ruhsal Muayene” anahtar kelimesinin aratılması neticesinde sekiz adet karar tespit edilmiştir. Tespit edilen kararların hiçbiri cinsel taciz konulu değildir. Buna karşın bir kararın konusunu çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçunun, bir kararın konusunu ise çocuğun basit cinsel istismarı suçunun oluşturduğu tespit edilmiştir. 06.02.2020 tarihli Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun kararı incelendiğinde: Mağdur çocuğun yapılan ruhsal muayenesi neticesinde maruz kaldığı iddia edilen olaydan kaynaklı olarak “kronik travma sonrası stres bozukluğu” tanısı saptanmış, mağdurenin ruh sağlığının bozulduğu tıbbi kanaatine varılmıştır. Ancak yapılan ruhsal muayene karşın mağdurenin çelişkili beyanda bulunması, sanığın ise istikrarlı beyanlarının bulunması ve sanığın beyanlarının aksini gösterir herhangi bir delil bulunmaması gerekçesiyle sanık hakkında beraat yerine mahkumiyet kararı verilmiş olmasının isabetli olmadığına karar verilmiştir (166).

23.06.2022 tarihli Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararı incelendiğinde: Mağdurda maruz kaldığı cinsel istismar olayı ile ilgili olarak TSSB saptandığı, psikofarmakolojik tedaviye başlandığı, ruh sağlığının bozulmuş olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın Yargıtay üyelerinin çoğunluğu tarafından; *“Makul bir neden olmadığı hâlde üzerinden uzun bir süre (beyana göre 3-4 yıl) geçtikten sonra olayın adli makamlara intikal ettirilmesi, ... mağdurun anlatımlarının aşamalarda istikrar göstermemesi, sanığın savunmalarında kardeşiyle sürekli dalga geçtiğini, ona hakaret ettiğini, 2-3 ay önce de çok kötü şekilde onu dövdüğünü, bu nedenle kendisine iftira attığını beyan etmesi, sanık ... mağdurun kardeşleri olan tanıkların da husumete varacak boyuttaki geçimsizliğe ilişkin sanık savunmalarını doğrulamaları, mağdurun cinsel istismara ilişkin olayları ablası tanık ...'ye anlattığını beyan etmesine rağmen tanık ...'nin mağdurun kendisine bir şey anlatmadığını söyleyerek mağdurun beyanını teyit etmemesi, mağdurun ileri sürdüğü cinsel istismara ilişkin olayı gören ve mağdur beyanlarını doğrulayan herhangi bir tanık bulunmaması, sanığın tüm aşamalarda suçu inkar etmesi ve tüm dosya kapsamı nazara alındığında; mağdurun belirsiz ve çelişkili olan, tanık anlatımları, tıbbi veriler ve somut delillerle desteklenmeyen soyut beyanı dışında sanığın atılı suçu işlediğine dair cezalandırılmasına yeter, her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı”* gerekçesine dayanılarak çocuğun basit cinsel istismarı suçunun oluşmadığına karar verilmiştir. Ancak yapılan ruhsal muayenede gerekçe gösterilmek suretiyle çoğunluk görüşüne iştirak etmeyen Ceza Genel Kurulu Üyeleri tarafından *“benzer nitelikteki dosyaların aksine mağdurenin tüm aşamalarda sanık hakkında iddialarını sürdürmesine ve bu bağlamda aile bireyinin korumaya ve muhtemel bir cezadan kurtarmaya yönelik bir çaba göstermemesine, mağdurenin beyanlarına itibar edilebileceğine ilişkin tıbbi rapor ve sosyal inceleme uzmanı görüşü”* gereğince atılı suçun olduğu yönünde görüş bildirilmiştir (167).

“Ruhsal Muayene Raporu” anahtar kelimesinin aratılması neticesinde Yargıtay’ın hiçbir kararına ulaşılamamış, Yargıtay’ın literatürde kullanılan bu kavramı 2022-2019 yılları arasında kullanmadığı tespit edilmiştir. *“Ruhsal Muayene Raporu”* anahtar kelimesinin genel olarak arama motorunda aratılması neticesinde ise Yargıtay’ın yalnızca bir adet kararına ulaşılmıştır. Yargıtay tarafından bu

kavramın yalnızca Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin 2012/3600 Esas, 2012/5729 Karar ve 22.05.2012 Tarihli kararında kullanıldığı tespit edilmiştir (168).

“*Ruhsal Değerlendirme*” anahtar kelimesinin aratılması neticesinde üç adet karar tespit edilmiştir. Tespit edilen kararların birinin konusunu nitelikli cinsel saldırı suçu, birini ise çocuğun cinsel istismarı suçu oluşturmaktadır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 14.12.2021 tarihli kararı incelendiğinde: Mağdurda ruhsal değerlendirme neticesinde travma sonrası stres bozukluğunun tespit edilmesiyle beraber fiili livatanın maddi bulgularının tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanılarak sanıkların savunmalarının cezadan kurtulmaya yönelik olduğuna ve mağdurun iddia etmiş olduğu nitelikli cinsel saldırı suçunun oluştuğuna karar verilmiştir (169).

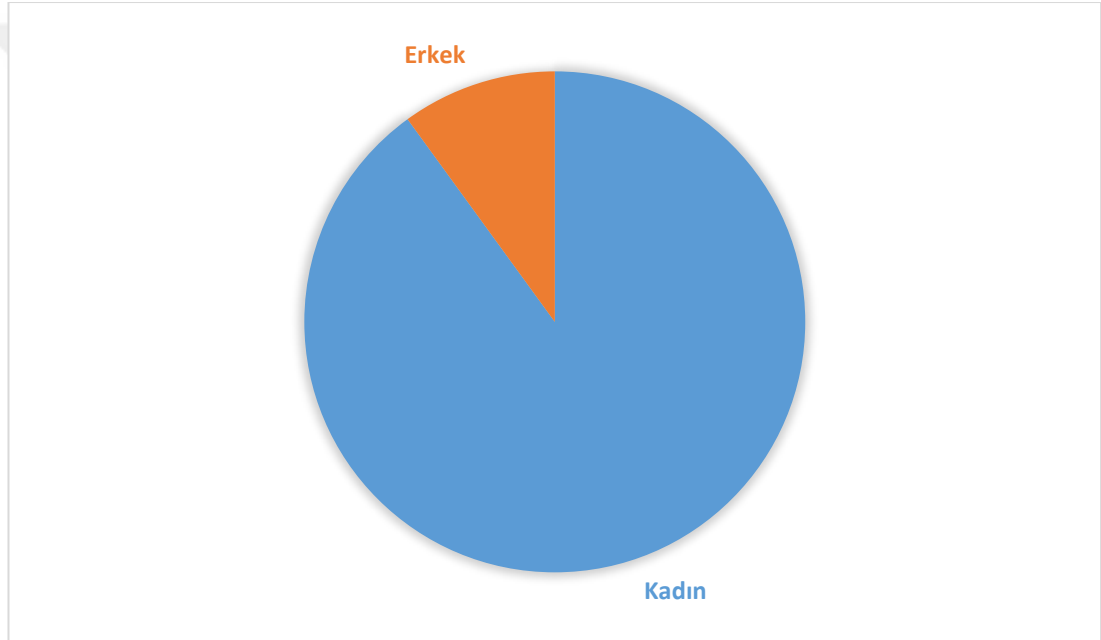
Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin 21.01.2020 tarihli kararı incelendiğinde: Mağdurun ruhsal değerlendirmesi ile ruh sağlığının bozulup bozulmadığının, bozulmuş ise hangi sanığın eyleminden kaynaklı olarak bozulduğunun, ruh sağlığının ayrı ayrı eylemler neticesinde bozulup bozulmadığının ayrıntılı bir biçimde belirtilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu hususun tatbiki yapılmadan karar verilmesi ise Yargıtay tarafından eksik araştırma kapsamında karar verilmesi olarak değerlendirilmiştir (170).

“*Ruhsal Değerlendirme Raporu*” anahtar kelimesinin aratılması neticesinde Yargıtay'ın hiçbir kararına ulaşamamış, Yargıtay'ın literatürde kullanılan bu kavramı 2022-2019 yılları arasında kullanmadığı tespit edilmiştir.

“*Psikolojik Rapor*” anahtar kelimesinin aratılması neticesinde dört adet karar tespit edilmiştir. Tespit edilen kararların hiçbirinin konusunu cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar oluşturmamaktadır. Bu dört karara konu suçlar; hırsızlık, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, konut dokunulmazlığını bozma, mala zarar verme olduğundan bu dört karar incelemeye alınmamıştır.

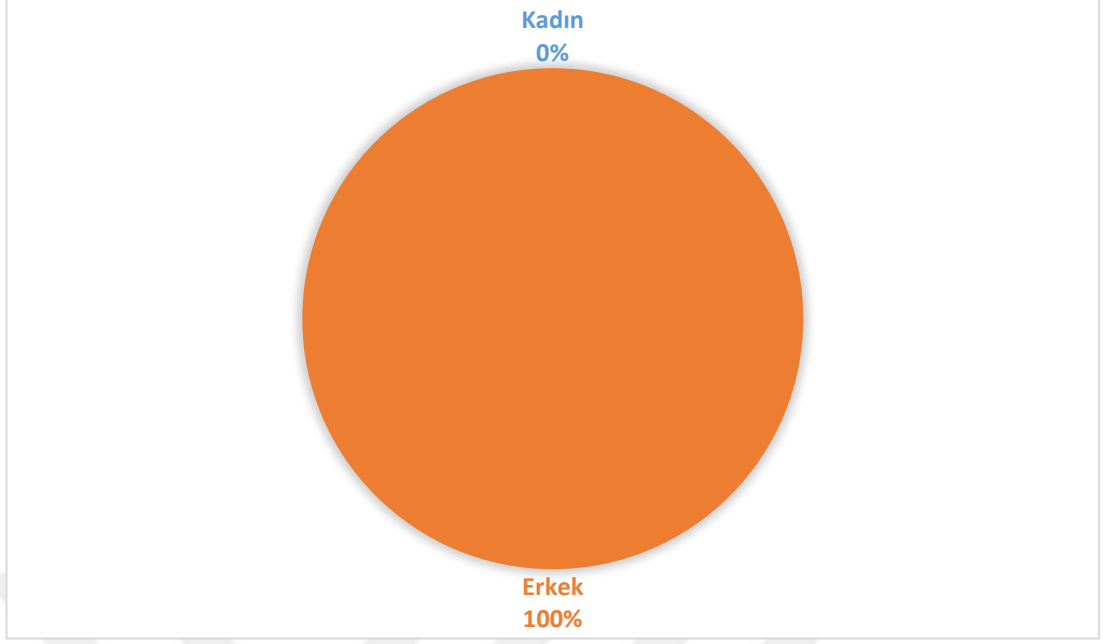
4.2 Dosya Analizi Neticesinde Elde Edilen Bulgular

Araştırmaya konu on adet dosyaların seçimi araştırmacıya ait olmayıp, tamamen ilgili mahkeme hakimine aittir. Herhangi bir kişisel veri paylaşımı yapılmaması adına on adet dosya “*Örnek (Numara)*” şeklinde adlandırılmıştır. İncelenen on adet dosya; yargılamaya konu suç, mağdurun cinsiyeti, failin cinsiyeti, mağdurun ve failin çocuk mu yetişkin mi olduğu, suça konu eylem, ruhsal muayene neticesinde tespit edilen ruhsal bozukluk, ruhsal muayene raporunun gerekçeli karara esas alınıp alınmadığı ve hükmün beraat mı mahkumiyet mi olduğu açısından analiz edilmiştir.

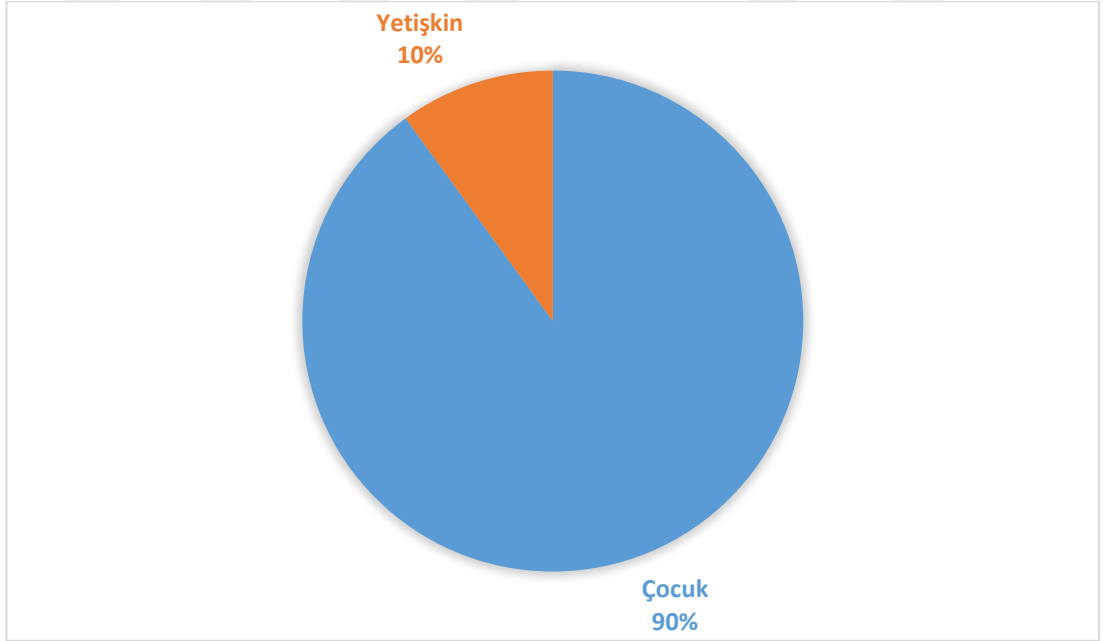
Şekil 1. Mağdurun cinsiyetine ilişkin şekil

Mağdurun cinsiyetine ilişkin bulguların yer aldığı Şekil 1'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın yalnızca birinin mağdurunun erkek olduğu görülmektedir.

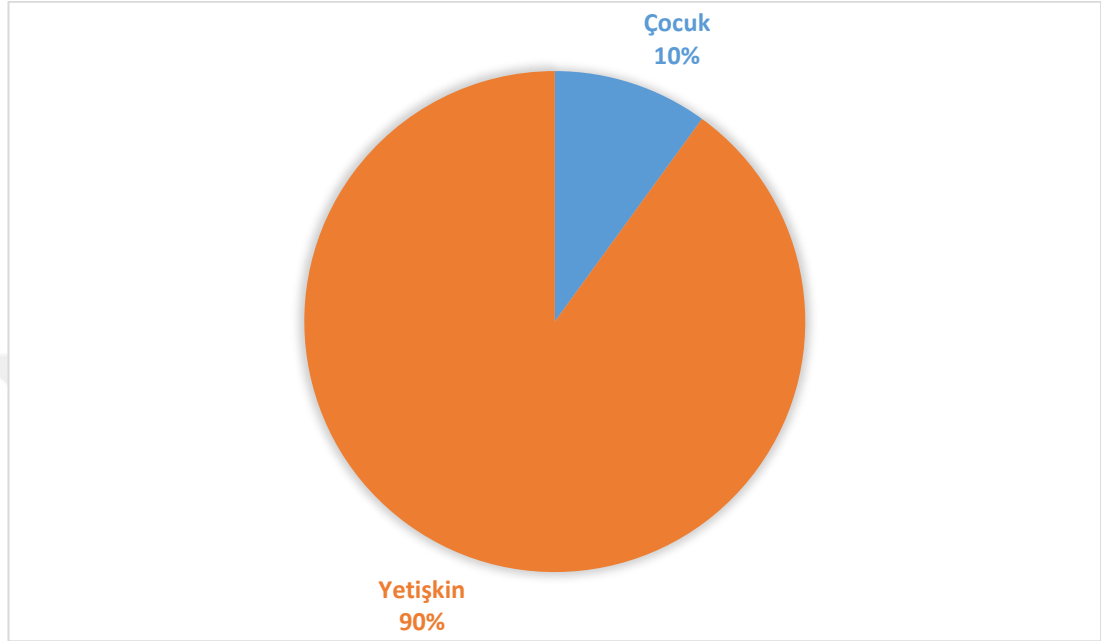
Şekil 2. Failin cinsiyetine ilişkin şekil

Failin cinsiyetine ilişkin bulguların yer aldığı Şekil 2'ye bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın hepsinde failin erkek olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 3. Mağdurun çocuk olup olmadığına ilişkin şekil

Mağdurun çocuk olup olmadığına ilişkin bulguların yer aldığı Şekil 3'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın yalnızca birinin mağdurunun yetişkin olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4. Failin çocuk olup olmadığına ilişkin şekil

Failin çocuk olup olmadığına ilişkin bulguların yer aldığı Şekil 4'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın yalnızca birinin failinin suça sürüklenen çocuk olduğu görülmüştür. Bu dosya ayrıntılı olarak incelendiğinde; suça sürüklenen iki erkek çocuğun uyuşturucu madde kullandığı tespit edilmiştir. Uyuşturucu madde kullanan suça sürüklenen çocukların, kendilerinden yaşça küçük olan mağdur erkek çocuğa anal ilişki şeklinde cinsel şiddet uyguladığı görülmüştür.

Tablo 3. Mağdur ile failin yakınlık derecesi

Dosya No	Yakınlık Derecesi
Örnek 1	Abi
Örnek 2	Partner
Örnek 3	Tanıdık
Örnek 4	Baba
Örnek 5	Tanıdık
Örnek 6	Üvey Baba
Örnek 7	Üvey Baba
Örnek 8	Baba
Örnek 9	Kuzen
Örnek 10	Tanıdık

Mağdur ile failin yakınlık derecesi ilişkin bulguların yer aldığı Tablo 2'ye bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın hepsinde failin mağdur tarafından tanınan bir kişi olduğu tespit edilmiştir. Üstelik incelenen on adet dosyanın altısında akrabalık bağı bulunduğu, dolayısıyla ensest vakası olduğu tespit edilmiştir. İncelenen dosyaların beşinde ise mağdur ile failin aynı evde yaşadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Yargılamaya konu suça ilişkin tablo

Dosya No	Suç
Örnek 1	Basit Cinsel Saldırı-Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu -Cebir Tehdit veya Hile Kullanarak Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu -Cinsel Taciz Suçu -Çocuğun Nitelikli Cinsel İstismarı Suçu
Örnek 2	Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu -Cebir Tehdit veya Hile Kullanarak Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu
Örnek 3	Çocuğun Nitelikli Cinsel İstismarı Suçu -Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu - Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Ticareti Yapma veya Sağlama Suçu -Şantaj Suçu
Örnek 4	Çocuğun Nitelikli Cinsel İstismarı Suçu
Örnek 5	Mağduru Bitkisel Hayata Girdirecek veya Öldürecek Şekilde Cinsel Saldırı Suçu
Örnek 6	Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu
Örnek 7	Çocuğun Basit Cinsel İstismarı Suçu
Örnek 8	Çocuğu Müstehcen Yayınları Okumaya ve Seyretmeye Teşvik Suçu- Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu
Örnek 9	Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu
Örnek 10	Çocuğun Nitelikli Cinsel İstismarı Suçu

Yargılamaya konu suça ilişkin bulguların yer aldığı Tablo 4'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyada dört dosyanın cinsel dokunulmazlığa yönelik suç ile beraber başkaca suçlarında yargılamaya konu olduğu görülmüştür. Yalnızca cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan yargılaması yapılan altı dosya incelendiğinde ise mağdura yönelik tek bir eylemin gerçekleşmesi neticesinde bu suçun oluşmadığı, failin birden çok cinsel eylem gerçekleştirmiş olduğu görülmüştür.

Örnek 4 incelendiğinde; Mağdur, 7-8 yıl boyunca failin cinsel şiddet eylemlerine maruz kalmıştır. Bu süreç boyunca failin suça konu cinsel eylemleri şu şekildedir: mağdurun göğüslerini ve kalçalarını okşamak-sıkmak, anal yoldan ilişkiye girmektir. Örnek 6 incelendiğinde; Mağdurun vücuduna ve cinsel organına dokunmak-okşamak, cinsel organa parmak sokmak şeklinde eylemlerin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 5. Suça konu eyleme ilişkin tablo

Dosya No	Eylem
Örnek 1	Cinsel organlarına dokunmak- okşamak, cinsel organını mağdurun ağzına sokmak
Örnek 2	Organ sokmak suretiyle cinsel istismar
Örnek 3	Organ sokmak suretiyle cinsel istismar (fiili livata)
Örnek 4	Organ sokmak suretiyle cinsel istismar
Örnek 5	Organ sokmak suretiyle cinsel saldırı
Örnek 6	Cinsel organlarına dokunmak- okşamak, cinsel organa parmak sokmak
Örnek 7	Cinsel organlarına sürtünmek
Örnek 8	Müstehcen görüntüler göstermek ve cinsel organa cisim sokmak
Örnek 9	Cinsel organlarına dokunmak, okşamak
Örnek 10	Organ sokmak suretiyle cinsel istismar (fiili livata)

Suçta konu eylemlere ilişkin bulguların yer aldığı Tablo 5'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyada cinsel şiddete sebebiyet veren eylemler görülmektedir. Görüldüğü üzere cinsel dokunulmazlığa yönelik suç oluşturan eylemlerin çeşitlilik göstermekle beraber çoğunlukla cinsel organ sokmak suretiyle ve cinsel bölgelere dokunmak-okşamak suretiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

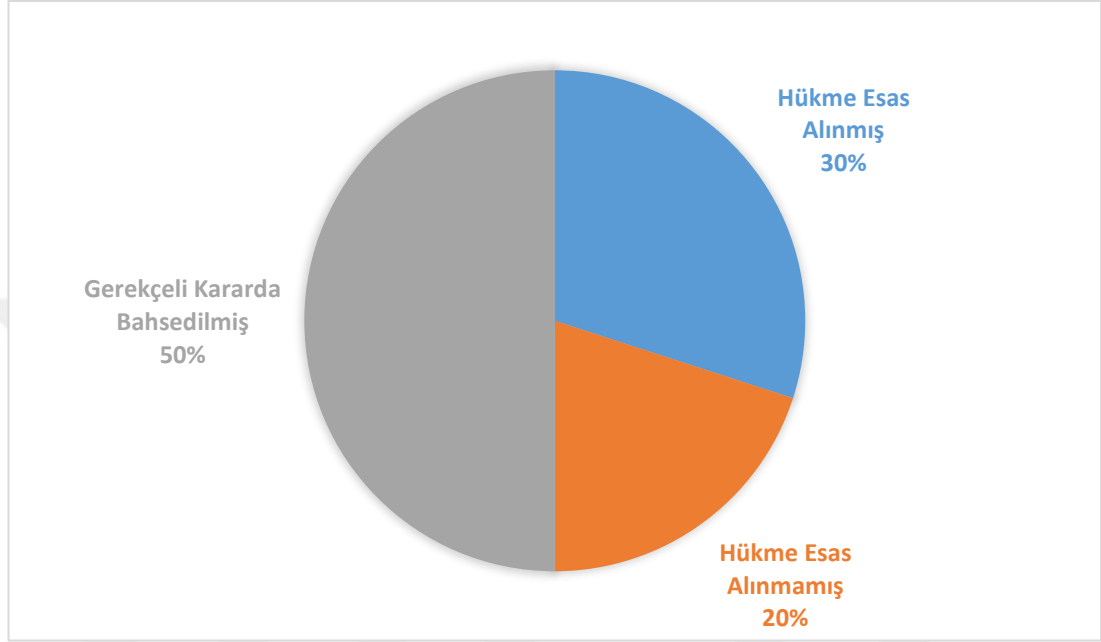
Tablo 6. Ruhsal muayene neticesinde tespit edilen ruhsal bozukluğa ilişkin tablo

Dosya No	Ruhsal Bozukluk
Örnek 1	Travma Sonrası Stres Bozukluğu
Örnek 2	Travma Sonrası Stres Bozukluğu Ve Majör Depresyon
Örnek 3	Depresif Bozukluk
Örnek 4	Travma Sonrası Stress Bozukluğu
Örnek 5	Depresif, duygu dışavurumunun kaygılı olduğu, ... ruh sağlığının bozulduğu
Örnek 6	Travma Sonrası Stress Bozukluğu
Örnek 7	Majör Depresyon
Örnek 8	Travma Sonrası Stress Bozukluğu
Örnek 9	Travma Sonrası Stress Bozukluğu
Örnek 10	Karışık Duygudurum ve Anksiyete ile Uyum Bozukluğu

Ruhsal muayene neticesinde tespit edilen ruhsal bozukluğa dair bulguların yer aldığı Tablo 6'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyada mağdurlara çoğunlukla konulan tanının TSSB olduğu tespit edilmiştir.

Ruhsal muayene raporunun gerekçeli kararda esas alınıp alınmadığına ilişkin bulguların yer aldığı Şekil 5'e bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın yalnızca ikisinde alınan ruhsal muayene raporundan gerekçeli kararda hiçbir şekilde bahsedilmediği, hükme esas alınmadığı tespit edilmiştir. Gerekçeli kararda ruhsal muayene raporuna yer verilen sekiz kararın beşinde ise raporun hükme esas alınıp alınmayacağına yönelik hiçbir değerlendirme yapılmadığı görülmüştür. Yalnızca

dosya nezdinde bir ruhsal muayene raporu alınmış olduğu ve sonucunda bildirilen kanaate yer verildiği tespit edilmiştir. Gerekçeli kararda ruhsal muayene raporuna yer verilen ve ayrıntılı bir şekilde değerlendirme yapıldıktan sonra hükme esas alınan üç dosyayı ise ayrıntılı olarak incelemek gerekmektedir.

Şekil 5. Ruhsal muayene raporunun gerekçeli kararda esas alınıp alınmadığına ilişkin şekil

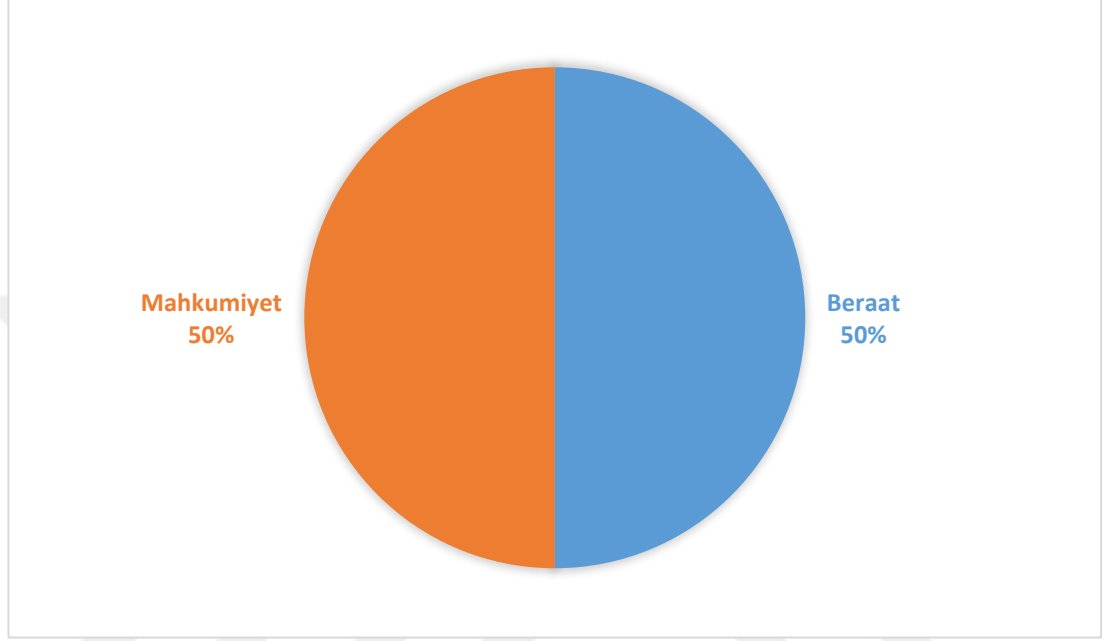
İlk olarak Örnek 1 incelendiğinde; mağdur çocukta abisi olan sanığın suça konu eylemlerine bağlı olarak TSSB saptandığı belirtilmiştir. Ancak ruhsal muayene raporuyla saptanan TSSB ile suça konu eylem arasında tereddütsüz bir illiyet bağı kurulamaması gerekçesiyle sanık hakkında beraat kararı verilmiştir.

İkinci olarak Örnek 2 incelendiğinde; mağdur çocukta partneri olan sanığın suça konu eylemlerine bağlı olarak TSSB ve Majör Depresyon saptandığı belirtilmiştir. Gerekçeli kararda ruhsal muayene raporu ile mağdurun ifadeleri birlikte değerlendirilmiş ve ruhsal muayene raporunun mağdurun ifadelerini doğruladığı belirtilmiştir. Mahkeme ruhsal muayene raporunu, mağdurun ifadelerinin doğruluğunu sınanan bir araç olarak kullanmış ve ruhsal muayene raporuna, mağdurun beyan delilini tamamlayıcı bir nitelik atfettiği görülmüştür.

Üçüncü olarak Örnek 6 incelendiğinde; mağdur çocukta üvey babası olan sanığın suça konu eylemlerine bağlı olarak TSSB saptandığı belirtilmiştir. Mahkeme gerekçeli kararda; ruhsal muayene raporuyla belirtilen kanaate göre, mağdurun yaşadığı olay neticesinde ruh sağlığının bozulduğuna ve beyanlarına güvenebileceğine vurgu yapmıştır. Yine bir önceki örnekte olduğu gibi mahkemenin ruhsal muayene raporunu, mağdurun ifadelerinin doğruluğunu sınavan bir araç olarak kullanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca mahkeme tarafından hüküm verilirken şu hususların vurgulanmış olması önemlidir: Mağdurun her aşamada yoğunca ağlamış olması, küçük yaşta bu eylemlere maruz kalması sebebiyle hemen tepki verememesinin olayları kimseye anlatamamasının normal olması ve ancak mağdurun belirli bir olgunluğa eriştikten sonra olayları birine anlatacak gücü kendinde bulmasının hayatın olağan akışına uygun olduğu vurgulanmıştır.

Ruhsal muayene raporunun hükme esas alınmadığı iki adet dosya tespit edilmiştir. İlk olarak Örnek 8 incelendiğinde; mağdur çocukta öz babası olan sanığın suça konu eylemlerine bağlı olarak TSSB saptandığı belirtilmiştir. Buna karşın sanık hakkında şu gerekçelere dayanılarak beraat hükmü verilmiştir: Mağdurun beyanlarında çelişkiler olması, mağdur anlatımlarının somut ve tutarlı olmaması, sanığa yöneltilen iddiaların soyut ve varsayımsal olması, görgüye dayalı bir delil bulunmaması, sanığın istikrarlı savunması, tanık anlatımları, anne-babası arasındaki husumetten dolayı yönlendirmeler olabileceği ve bu durumun mağdur hakkında düzenlenen adli görüşme değerlendirme raporunda da belirtilmiş olması gerekçelerine dayanılmıştır. İkinci olarak Örnek 7 incelendiğinde; mağdur çocukta üvey babası olan sanığın suça konu eylemlerine bağlı olarak Majör Depresyon saptandığı belirtilmiştir. Güncel muayenesinde ise Majör Depresyon-Kısmi Düzelme durumunun olduğu ve ruh sağlığının bozuk olduğu kanaati bildirilmiştir. Ayrıca mağdurun yatağındaki çarşafta sanığa ait DNA tespit edilmiştir. Buna karşın sanık hakkında şu gerekçelere dayanılarak beraat hükmü verilmiştir: Mağdurun kısa süre içerisinde verdiği ifadelerinde çelişki bulunması, mağdurenin şikayetinden vazgeçmesi, şikayetten vazgeçmenin baskı ya da telkine dayalı olduğu yönünde bir şüphe oluşmaması, özellikle öz babasının başkasıyla evlendikten sonra şikayetinden vazgeçmiş olması, ruhsal muayene raporunda saptanan olgu ile suça konu eylem

arasında illiyet bağı kurulamaması. Dolayısıyla mahkeme tarafından ruhsal muayene raporunda saptanan bulgu ile suçta konu eylem arasında illiyet bulunması gerektiği, tespit edilen DNA profilinin tek başına suçun işlendiğini gösterir kesin bir delil olarak kabul edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 6. Hükümün beraat/mahkumiyet olduğuna ilişkin şekil

Hükümün beraat/mahkumiyet olduğuna ilişkin bulguların yer aldığı Şekil 6'ya bakıldığında incelemesi yapılan on adet dosyanın yarısında beraat yarısında ise mahkumiyet hükmü verildiği görülmüştür. Bu kapsamda ruhsal muayene raporu ayrıntılı bir biçimde hükme esas alınmasına rağmen beraat hükmü verilen Örnek 1'i ayrıntılı bir şekilde incelemek gerekmektedir.

Beraat hükmü verilen Örnek 1 incelendiğinde; Mağdurun yapılan ruhsal muayenesinde, maruz kaldığı eylemden kaynaklı ruh sağlığını bozacak mahiyet ve ölçüde TSSB denilen ruhsal bozukluğunun olduğu tespit edilmiştir. Yapılan ruhsal muayene raporu gerekçeli kararda esas alınmasına karşın beraat kararı verilmiştir. Mahkemenin gerekçesi ise şu şekildedir: “...birincil tanık beyanı niteliğindeki kanıtlar ve maddi bulgularla desteklenemediği, mağdurun adli tıp raporunda psikolojik mağduriyet içinde olduğu rapor edilmişse de cinsel istismar iddiası

doğrulanamadığı gibi anne babanın ayrılması, baba kaybı, evliliğinin boşanmayla sonuçlanması, iki kardeşin ceza infaz kurumunda bulunması, ev içi kavga, velayeti kendisine bırakılan bir çocuk sahibi olması gibi durumlar gözetildiğinde günlük tecrübeyle psikolojik durumunu neyin etkilediğı ceza yargılamasının dışında bir husus olmakla birlikte cinsel istismar olayı açıklığa kavuşamadığından mağdurun psikolojik durumu arasında tereddütsüz bir illiyet bağı kurulamamıştır.” Dolayısıyla mahkeme tarafından ruhsal muayene raporu neticesinde mağdurda maruz kaldığı eylemden kaynaklı ruh sağlığını bozacak mahiyet ve ölçüde TSSB saptandığı belirtilmesine rağmen illiyet bağının kurulamaması gerekçesiyle beraat kararı verildiğı tespit edilmiştir. Beraat hükmü verilen Örnek 7 ise yukarıda incelendiğı için tekrar incelenmemiştir.

5 TARTIŞMA

5.1 Cinsel Taciz Suçunun İspatında Ruhsal Değerlendirmenin Delil Niteliği ve Önemi Hakkında Tartışma

Çalışmaya konu ilk araştırma olan Yargıtay'ın 2022-2019 yılları arasında vermiş olduğu cinsel taciz suçu konulu 2585 adet kararın geçmişe dönük olarak incelenmesi neticesinde cinsel taciz suçu konulu kararların hiçbirinde ruhsal muayene raporuna yer verilmediği tespit edilmiş olması önemlidir. Bununla beraber Yargıtay'ın arama motorunda "*cinsel taciz*" ve "*psikolojik bulgu*" anahtar kelimelerinin bir arada geçtiği kararlar irdelendiğinde de yalnızca iki adet karar tespit edilmiştir. Bu kararlar Yargıtay tarafından, cinsel şiddetin sadece fiziksel bulgularının değil, psikolojik bulgularının da dikkate alınması gerektiğinin vurgulanması açısından ve oldukça önemlidir. Elde edilen bu bulgular cinsel taciz suçunun ispatında ruhsal değerlendirmenin öneminin göz ardı edilmemesi gerektiğini göstermek açısından da önemlidir.

Yargılama sürecinde delillerin takdiri hakime ait olmakla beraber bilirkişinin yapmış olduğu değerlendirmeyle bilirkişi, hakime yardımcı olmaktadır. Bilirkişinin yapmış olduğu değerlendirmenin delil niteliği öğretilerde tartışmalıdır. Ancak genel kabule göre; bilirkişinin yapmış olduğu inceleme kesin bir delil olmamakla beraber, delillerin elde edilmesinde veya değerlendirilmesinde hakime yol gösteren bir araç niteliğindedir (38, 39).

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların aydınlatılmasında bilirkişiler önemli bir rol oynamaktadırlar. Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçun mağdurlarının en kısa sürede bilirkişilerce adli tıbbi değerlendirmelerinin yapılması ve olaya ilişkin tıbbi bulguların tespit edilmesi, yargılama aşamasında önem taşımaktadır. Hukukumuzda, yapılacak olan tıbbi muayenenin içeriği savcı veya hakim/mahkeme kararı ile belirlenmektedir. Bu yüzden bilirkişiler tarafından bu sonuçlar rapor haline getirilip adli makamlara iletilmektedir (31). Yapılan bir çalışmada 1 Haziran 2005 ile 31 Aralık 2008 tarihleri aralığında cinsel

dokunulmazlığa karşı suçlar ile ilgili Eskişehir ilinde açılan 81 dava kapsamında hiçbir vakada penetrasyon öyküsü olmadığı tespit edilmiştir. Buna karşın yerel kurumlar tarafından hiçbir dava kapsamında mağdurun beden ve ruh sağlığının bozulduğuna dair rapor düzenlenmediği ve dolayısıyla İstanbul Adli Tıp Kurumu'ndan görüş talep edilmediği tespit edilmiştir (148). Yapılan başka bir çalışmada cinsel dokunulmazlığa karşı suç vakalarında sağlık birimlerine gönderilen mağdurlara ait adli makamlar tarafından bulunulan talepler incelenmiştir. İncelenen vakaların %37,4'ünde sadece fizik muayenenin talep edildiği ve bu talep doğrultusunda mağdurların ruhsal muayenelerinin yapılmadığı, sadece fizik muayenelerinin yapıldığı tespit edilmiştir. Bunun üzerine daha önce ruhsal muayenesi yapılmayan vakaların yapılan muayeneleri sonucunda ise vakaların %56,9'luk kısmında cinsel travmaya bağlı olarak psikopatoloji olduğu tespit edilmiştir. Bu vakalarda ruhsal muayenenin yapılmamış olmasının en önemli nedeni olarak ise; adli makamların ruhsal muayeneyi talep etmemeleri ve literatürde de ifade edildiği üzere doktorların adli tıbbi değerlendirmeleri yalnızca adli makamların talebi doğrultusunda yapmaları olduğu belirtilmiştir (31).

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağdurlarında oluşan ruhsal rahatsızlıkların önemle üzerinde durulması gerektiği vurgulanmaktadır (3). Bu kapsamda cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların mağdurunun fiziki beden muayenesinin yapılmasıyla beraber ruhsal muayenesinin de uzman bir hekim tarafından gerçekleştirilmesi ve bu muayene neticesinde hazırlanan raporun delil niteliği taşıdığı ifade edilmektedir (54). Bu kapsamda ruhsal muayenenin fizik muayenesinin ayrılmaz bir parçası olduğu söylenmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç olgularında muayene ve raporlama sürecinde ruhsal muayene özel deneyim ve uzmanlık gerektirmektedir (171). Bununla birlikte cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç mağdurlarının ruhsal muayene raporunun, hükme esas alınabilmesi için mağdurun psikolojisinin suça konu eylem neticesinde bozulduğunun açıkça belirtilmesi gerektiği kabul edilmektedir. Ayrıca olayın mahiyetine ve koşullarına göre ilgili birimlerin tümünden muayeneyle birlikte görüş istenebileceği belirtilmiştir (73).

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan olan cinsel taciz suçu mağdurunda ise, tıbbi muayene neticesinde suçun niteliği gereği fiziksel bulgu saptanamayacağından hem tanının konulması, hemde mağdurun rehabilitasyonu sırasında ruhsal muayene önemlidir. Cinsel tacizin saptanmasında; diğer cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda temel dayanak teşkil eden beden muayenesi sonucunda tespit edilen bulguları saptanamadığından, tanı koydurucu değerleri ruhsal muayene teşkil etmektedir. Bu husus gözetildiğinde ruhsal muayenenin bazı durumlarda tek veya en önemli delil olduğu açıkça ortadadır (148). Ruhsal muayene ile tespit edilen bulgular “psikolojik delil” kapsamında ele alınmaktadır. Psikolojik delil, bireylerin psikolojik durumlarını bilimin imkanları dahilinde testlerden faydalanmak ve gözlem yoluyla suça konu eylem ile ruhsal durum arasındaki ilişki şeklinde tanımlanmıştır (42). Adli psikiyatrik değerlendirmeler neticesinde elde edilen psikolojik deliller, kişinin ruhsal muayenesinin bütünüyle yapılmasıyla ve ayırıcı tanının önemini belirtilmesiyle kendini göstermektedir. Keza ruhsal muayeneyle, saptanan ruhsal bozukluğun travma ile illiyet bağının kurulması ve mağdurun işlevselliğini ne derecede etkilediğinin saptanması delil olarak değerlendirilmesine etki etmektedir. Keza adli olay sonrası ruhsal muayeneyle saptanan bulguların tespit edilmesinin önemi, cezanın oranını etkilemekten ziyade suça konu olayın ispatıyla ilgili olmasıdır (42). Bu kapsamda yargılama sürecinde mağdurun ruh sağlığı hakkında rapor hazırlayan hekimler mahkemelere delil sunulduğu kabul edilmektedir (148). Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlara ilişkin verilen Yargıtay kararlarında da kişinin beden ile ruh sağlığında bozulma meydana gelip gelmediğine ilişkin İstanbul Adli Tıp Kurumu’nun görüşü alınmaksızın hüküm kurulduğu durumlarda kuralan hükmün bozulduğu belirtilmiştir (148).

Dünyada ise adli vakalarda ruhsal muayenenin önemi kendini İstanbul Protokolü ile göstermektedir. Keza İstanbul Protokolü ile ruhsal muayenenin belgelendirilmesinin ne şekilde yapılacağı, psikolojik belirtilerin ne şekilde incelenerek değerlendirileceği gösterilmiştir. Literatürde buradan hareketle yazılan ruhsal muayene raporlarının uluslararası düzeyde somut birer delil olarak kabul edildiği belirtilmiştir (42).

Yargıtay tarafından “... korunan hukuki yarar kişi özgürlüğünün manevi yönüdür, daha açık bir ifadeyle ruhsal ve psikolojik bakımdan kişilerin rahatsız edilmemesi ve sükun içinde huzurlu ve sağlıklı bir şekilde yaşama haklarıdır” şeklinde karar verilmek suretiyle cinsel taciz suçu ile koruma altına alınan temel hukuksal değer ruhsal ve psikolojik bakımdan sağlıklı bir şekilde yaşama özgürlüğü olduğu belirtilmiştir (85). Cinsel taciz suçu ile korunan hukuksal değer ruhsal ve psikolojik bakımdan sağlıklı bir şekilde yaşama özgürlüğü olduğunun kabulü halinde, buradan hareketle fiziksel delil barındırmayan cinsel taciz suçunun ortaya çıkarılmasında ruhsal muayeneden elde edilen bulguların tek başına delil niteliği taşıyacağına Yargıtay tarafından kabulü gerekmektedir. Bu kapsamda ise cinsel taciz mağdurunun ruhsal değerlendirmesi yapılmalı, yetişkinler ve çocuklar için ilgili ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanlarının değerlendirmelerine mutlaka başvurulması gerekmektedir.

5.2 Cinsel Taciz Suçunun İspatında Yargıtay'ın Benimsediği Kriterler Hakkında Tartışma

Cinsel taciz suçunun ispatı, genellikle fiziksel travma belirtileri ve başkaca bir maddi delil bulunmaması sebebiyle diğer cinsel suçlara kıyasla daha zordur. Cinsel taciz suçunun ispatı bakımından Yargıtay tarafından cinsel suçların ispatında benimsenmiş olan ölçütler kullanılmaktadır. Yargıtay tarafından cinsel taciz suçunun ispatı açısından; temelde beyan delillerine dayanılmakta, anlatımların tutarlı ve samimi olup olmadığı değerlendirilmekte, beyanların hayatın olağan akışına uygun olup olmadığı incelenmekte, fail ile mağdurun tanışıklığının bulunup bulunmadığı, fail ile mağdur arasında husumetin bulunup bulunmadığı ve mağdur tarafından bildirim ilk ne zaman yapıldığı hususları incelenmektedir.

Yargıtay tarafından 2021 yılında verilen bir kararın karşı oyunda “*olayın tek delilinin mağdurenin beyanı olduğu, bu tek delilin tanıklar veya sanığın kısmi ikrarı ile de desteklenmediği, sadece mağdurenin samimi beyanı ve husumet olmaması, sanığa iftira atması, sanık hakkında yalan beyanda bulunmasını gerektirir her hangi bir sebebin bulunmaması gerekçesi ile sanığın savunmasının aksinin ispatlanmış*

olunamayağı, yan delil ile desteklenmeyen yer zaman ve fiil sayısı hususunda çelişki bulunan mağdure beyanına tek başına itibar edilemeyeceği” şeklinde beyanda bulunulmuştur. Görölmektedir ki Yargıtay tarafından benimsenmiş kriterler tek tek incelenmiş ve bu kriterlerden biri olan *“mağdurun beyanında çelişki bulunması”* suçun oluşumu açısından tereddüte sebebiyet vermiş. Bu tereddüt ise suçun oluşmadığı yönünde kanaat oluşturmuştur (172).

Yargıtay 2018 tarihli kararıyla, *“Mağdurenin aşamalarda beyanları, savunma, adli muayene raporu ve tüm dosya kapsamı nazara alındığında, olay günü akşam saatlerinde alkollü şekilde otobüse binen sanığın araç içinde yanına yaklaşmak suretiyle tedirgin ettiği mağdurenin, ifadelerinde eylemle ilgili olarak "eteğime dokunduğunu hissettim" beyanı dışında sanığın, mağdurenin vücuduna bedensel temasta bulunduğuna dair açık bir anlatımın bulunmaması karşısında”* sanık hakkında suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle atılı suçtan beraati yerine mahkumiyet hükmü kurulmasını kanuna aykırı bulmuştur. Görölmektedir ki Yargıtay sadece mağdurun beyanı olan bu vakada mağdurun beyanının açık olmaması gerekçesiyle mağdurun beyanına itibar etmeksizin karar vermiştir (173). Oysa ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından mağdurun beyanlarının önemli olduğu vurgulanmış, mağdur beyanlarının esas delil olduğu kabul edilmiş ve davayı gören mahkemenin bu delili ayrıntılı bir şekilde değerlendirip teyit etme yükümlülüğu yüklenmiştir (174).

Yargıtay tarafından da genel olarak mağdurun beyanının üzerinde durulduğu bilinmektedir. Buna karşın beyan delilinin incelemesi yapılırken ruhsal travmanın, mağdur beyanı ile birbirini tamamlayıcı deliller olduğunun göz ardı edildiği görölmektedir. Oysa genellikle cinsel taciz olguları için bazen tek kriter olarak büyük önem taşıyan mağdurun yaşadığı ruhsal travmanın Yargıtay tarafından ispat hususunda bir kriter olarak benimsenmiş olması gerekmektedir. Keza bu hususun yalnızca karşı oy yazılarında ayrıntılı bir biçimde ele alındığı görölmektedir. Oysa ki maddi gerçeğe ulaşmada ruhsal travmanın tespiti önemli olup, mağdurun olaydan etkilenip etkilenmediği ve etkilenmiş ise ne derece etkilendiği ancak ruhsal travmanın tespit edilmesiyle yapılacaktır (8). Mağdurun olaydan etkilenip

etkilenmediğinin tespiti ile mağdurun beyanları birlikte değerlendirildiğinde ise bütüncül ve eksik incelemeden uzak bir değerlendirme yapılmış olacaktır. Bu duruma bir örnek olarak: İstanbul Anadolu Adliyesi 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, tek delilin mağdurun beyanı olan bir olayda delillerin değerlendirilmesi yapılırken, Yargıtay tarafından cinsel suçların ispatında benimsenen kriterler tek tek değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeden sonra ise mağdurun olay nedeniyle yaşadığı travmanın tespitinin, mağdurun beyanının güvenilirliği ve maddi gerçeğin ortaya çıkartılması açısından önemine vurgu yapılmıştır. İlgili gerekçeli karar şu şekildedir: “... somut olayımızda tek ve en önemli delilin mağdurun beyanı olduğu izahtan varestedir. bu gibi durumlarda mağdurun beyanlarına itibar edilip edilemeyeceği sorunsalı karşımıza çıkmakta olup bu gibi durumlarda bilimsel veriler ışığında mağdurun beyanlarına itibar edilip edilmeyeceğinin, söz konusu olayın gerçekten gerçekleşip gerçekleşmediğinin, mağdurun beyanlarında geçen hususların yönlendirme içerip içermediğinin tespiti gerekmektedir. Bu ölçütler mağdurun beyanlarının tutarlılığı, ifadelerinin tek düze olup olmadığı, yeterli düzeyde detay içerip içermediği, mağdurun olaydaki figürleri anlatım ve tariflere biçimi, spesifik ifadeler yer vermesi, mağdurun olay nedeniyle yaşadığı travma, mağdurun fail ile olan ikili diyalogları, mekansal ve zamansal detaylar verip vermediği gibi kriterlerdir.” (175). Yerel mahkeme tarafından vurgulanan bu hususun Yargıtay tarafından da benimsenmesi gerekmektedir. Böylece yalnızca mağdurun beyanının bulunduğu durumlarda Yargıtay’ın geliştirmiş olduğu mağdurun cinsiyeti-yaşı gibi niteliklere ve varsayımlara dayanan yaklaşımdan uzaklaşılacaktır. Bunun neticesinde de mağdurun yaşadığı ruhsal travmanın tespiti suretiyle bilimsel delillere dayanılacak ve maddi gerçeğe ulaşmada etkin soruşturma yükümlülüğü yerine getirilecektir. Halihazırda Yargıtay’ın mağdurun cinsiyeti-yaşı gibi niteliklere ve varsayımlara dayanarak mağdurun beyanının delil niteliğinin değerlendirildiği kararları eleştirilere konu olmuştur. Örneğin Yargıtay tarafından cinsel taciz suçuna ilişkin bazı kararlarda ise “kendi ... ve namusunu ilgilendiren bir konuda sanığa iftira atması için neden bulunmayan mağdurenin aşamalarda değişmeyen samimi anlatımları” (176), “kendi onur ve namusunu ilgilendiren bir konuda sanığa iftira atması için geçerli sebebi bulunmayan mağdure” (177), “Şikâyetçinin kendi .. ve namusunu ilgilendiren bir

konuda, kayınbiraderi olan sanığa iftira atmasını gerektirir eskiye dayalı herhangi bir husumetin bulunmamasına,” (178) varsayımlarına dayandığı görülmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından 26.05.2009 tarihli kararda da; *“Kendisini suçtan kurtarmaya yönelik olarak inkârda bulunabileceği düşünülen sanık savunması yerine, saptanabilen başka bir amacı bulunmadığı gibi, henüz genç ve bekar bir genç kız olması nedeniyle kendi ifetine zarar verecek şekilde yalan da söylemeyeceği değerlendirilen mağdurenin, baştan itibaren tutarlı iddialarına itibar etmek gerekmektedir.” (179).*

Yargıtay 2. Ceza Dairesi tarafından verilmiş olan benzer bir kararda ise benzer şekilde kadının kendi ifetine zarar vermeyeceği varsayımı ölçüt alınmıştır. Şöyle ki tanığın bulunmadığı olayda, sanığın kendisini kurtarabilmek adına inkarda bulunacağı varsayılmış ve sanığın savunması yerine mağdur kadının tutarlı beyanlarına itibar edilmiştir (180). Yargıtay, bu kararları ile kadınlar arasında iffetli iffetsiz ayrımı yapmış olduğu ve iffeti, mağdura inanma kriteri olarak atfettiği gerekçesiyle eleştirilmektedir (181).

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağdurunun genellikle kadın olması, cinsel şiddet yargılamalarındaki cezasızlık sorunu ve yargılamalarda yaşanan ikincil örselenmelere bir tepki olarak, cinsiyetçi önyargılardan uzak etkili bir yargılama talebiyle cinsel şiddet vakalarında *“kadının beyanı esastır”* ilkesi ortaya konulmuştur (182). Aynı zamanda cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda failerin cezasız kalmasını önlemek noktasında mağdurun beyanına önem verilmesi gerektiği gerekçesiyle bu ilke ortaya konulmuştur (183).

Kadının beyanının esas alınmasıyla hedeflenen; kadınların beyanlarının objektif şekilde, cinsiyetçi tutum ve önyargılardan uzak, ikincil örselenmeye neden olmayacak bir yargılama sürecinin yapılmasıdır (181). Dolayısıyla kadının beyanının esas alınması ilkesi, kadınlara yargılama sürecinde ikincil örselenme yaşatılmaması amacıyla özen gösterilmesini vurgulamaktadır. Kısacası bu ilke, her daim kadının beyanının tek başına delil olarak kabul edileceğini zorunlu kılmamaktadır. Beyan

delili değerlendirilirken benimsenen kriterler ve kadının beyanı esastır ilkesi göz önüne alındıktan sonra suçun işlenmediği noktasında şüphe oluşması halinde yalnızca mağdurun beyanına dayanılarak mahkumiyet hükmü verilmesi ne kadar doğru olmayacaksa, mağdurların beyanlarından başka delil bulunmadığı gerekçesiyle beraat hükmü verilmesi de doğru olmayacaktır. Bu noktada mağdurun beyanının delil niteliği gözetilerek daha geniş bir araştırma yapılmalı ve bu şekilde bir sonuca ulaşamaması halinde şüpheden sanık yararlanır ilkesine başvurulmalıdır.

Unutulmamalıdır ki kadınla yönelik gerçekleştirilen şiddet, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının bir neticesi olarak kadınların aşağılanmasına ve toplum dışına itilmesinin sağlanmasına bir araç olarak görülmektedir (63). Bu kapsamda erkeklere toplumsal yaşamda kadınlara nazaran daha çok yer veren, kadınlara ise cinsiyetleri üzerinden soyut anlamlar biçimlenmiş düzenin ceza hukukuna yansımaları da kaçınılmaz olmuştur. Eleştirilere konu Yargıtay kararlarıyla, cinsel taciz mağdurunun kadın olması halinde “*onur ve namusu*” ilgilendiren bir konunun yargıya taşınmasının, kadın açısından onur ve namusu ile saygınlığını eksiltir yaklaşımının yansıtıldığı düşünülmektedir. Ayrıca kadın cinsel taciz suçunun mağduru olduğunda, toplumsal cinsiyet eşitliğine aykırı birtakım önyargılara maruz kalacağından bahisle kadının beyanının doğru olduğuna yönelik bir karine geliştirilmesi oldukça düşündürücüdür. Çünkü bilindiği üzere ceza yargılaması neticesinde verilecek olan hükmün; hukuka uygun biçimde elde edilmiş delillerin olayı aydınlatılabildiği ölçüde, varsayımlardan uzak, hakimin hangi delile niçin dayandığının gerekçeli biçimde açıklanabileceği ve tutarlı bir kanaat oluştuğu noktada kurulması esastır (38).

5.3 Suçta ve cezada kanunilik ilkesi doğrultusunda tartışma

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi (kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi), gereği suç ve ceza ancak yasayla konulabilecektir. Bu husus hem Anayasa m.38’de hem de TCK m.2/1’de ifade edilmiştir. Yargıtay tarafından da suçta ve cezada kanunilik ilkesinin çağdaş ceza hukukunun önemli ilkelerinden olduğu vurgulanmaktadır. Örnek karar: “*Suçta ve Cezada kanunilik ilkesi hukuk devleti ilkesini ceza hukukunda somutlaştıran bir prensiptir. Amacı bireyi devlete karşı korumaktır. Hukuk devleti*

yalnızca suçun işlenmesini önleyici uygun metot ve araçları göstermekle yetinemez. Bunun yanı sıra cezalandırılma yetkisinin kullanılmasına sınırlama getirerek vatandaşı devletin keyfi ve aşırı müdahalelerine karşı korumak zorundadır. Bu nedenle hukuk devletinde hangi fiillerin suç teşkil ettiğinin ve bu fiillerin işlenmesi halinde uygulanacak yaptırımın kanunda açık bir şekilde belirtilmesi gerekir. Buna suçta ve cezada kanunilik ilkesi güvencesi denilmektedir. Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi TCK.nın 2. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddede belirtilen ilkeler hukuk devletinde ceza hukukunun olmazsa olmazlarıdır. Suçta ve cezada kanunilik ilkesinin güvence fonksiyonunu yerine getirebilmesi için suç teşkil eden fiillerin kanunda açıkça gösterilmesi gerekir. Farklı anlamlara gelen belirsiz ve çok kapsamlı terimler kullanılmamalıdır.” (184).

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi kısaca “yasallık ilkesi” veya “kanunilik ilkesi” şeklinde ifade edilebilmektedir. Kanunilik ilkesinin anlamının ve işlevinin öğretide üç yönlü olduğu kabul edilmiştir. Buna göre: 1- Kişilere, hangi eylemlerin suç teşkil ettiğini ve bunun neticesinde hangi cezanın öngörüldüğünü bilmelerine imkan sağlama, 2- hakimlerin, kişileri keyfi bir biçimde cezalandırmalarına engel olma, 3- kanun koyucunun, insan hakları ve demokratik anayasal haklar ile bağdaşmayan kanunlar yapma konusunda sınırlandırılması (185).

Yargıtay 07.04.2022 tarihinde verdiği kararla; sanığın, cep telefonundan mağdureye “merhaba”, “seni tanımak isteyen biri”, “tanımıyorum seni eşinin ceza evinde olduğunu biliyorum”, “eğer sen de istersen seninle tanışmak isterim” şeklinde mesajlar atarak tanışma teklifinde bulunulan olayda sanığın cinsel taciz içerikli sözlerinin bulunmaması sebebiyle cinsel taciz suçunun kanuni unsurları itibarıyla oluşmadığı gerekmesine dayanarak cinsel taciz suçunun oluşmadığına, kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun oluştuğuna hükmetmiştir (89).

Yargıtay’ın 2022 yılından önce farklı zamanlarda vermiş olduğu kararlarına bakıldığında ise tanışma teklif/isteklerinin cinsel taciz suçu kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususu suçta ve cezada kanunilik ilkesi bakımından tartışılabilir niteliktedir. Bir olayda telefonla aranan mağdura “N...

hanımla mı görüşüyorum, sizle tanışmak istiyorum” denmesini ve sonrasında “*çok güzelsiniz, sizinle tanışmak istiyorum*” şeklinde mesaj atılması neticesinde bu eylemler hakkında zincirleme şekilde cinsel taciz suçunun olduğu yönünde hüküm kurulmuştur (186). Bir başka olayda ise Yargıtay tarafından “*sesiniz çok güzel, sizinle tanışmak istiyorum*” söyleminin de cinsel taciz suçunu oluşturduğuna hükmettiği görülmektedir (187). 2020 yılında Yargıtay tarafından verilen bir kararda ise sanığın kendi cep telefonundan mağdura mesaj göndermek suretiyle “*merhaba, nasip olursa tanışırız, arasam müsait misin, ismim İ..., Durasallıdayım, seninle tanışmak istiyorum, ama ben seninle tanışmak istiyorum, sen tanışmak istemiyorsun*” diyerek rahatsız ettiği iddia edilen olayda sanığın, tanışma isteği niteliğindeki mesajlarının, TCK'nın 105/1. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçunu meydana getirip getirmediği tartışılmadan, eksik gerekçeye dayanarak kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan karar verilmiş olması kanuna aykırı bulunmuştur. Bu karara karşı ise yazılan karşı oy yazısında ise cinsel taciz suçunun oluşumu için eylemin cinsel amaç taşımaması gerektiğinden bahisle; yalnızca arkadaşlık teklifinde bulunmanın, yemeğe çıkma teklifinde bulunmanın, sevgilisi olup olmadığını sormanın ve bakmak gibi davranışların suça sebebiyet veren eylemler olmadığı belirtilmiştir. Ancak “*cinsel tacizin oluşması için fiilin cinsel yönden mağduru rahatsız edici boyuta ulaşması gerekir. Olayımızda mağdur telefon ile rahatsız edildiğini belirtmiş cinsel olarak taciz edildiğinden söz etmemiştir. Cinsel amaç gütmeyen içerik itibari ile cinsel mahiyet taşımayan eylemlerin ısrarla işlenmesi halinde cinsel taciz değil...*” kanaati belirtilmiştir (188). Buradan hareketle bir eylemin cinsel taciz oluşturması için eylemin hem cinsel amaç taşımaması hem de rahatsız edici boyuta ulaşması gerektiği ortadadır.

Cinsel taciz suçunun meydana gelmesi, sanığın cinsel saiklerle taciz etmesine bağlanarak bu suçun cinsel amaçlı eylemlerle işlenebileceği ifade edilmektedir. Cinsel bir amaç taşımayan ve içerik itibari ile cinsel nitelik taşımayan ifadeler cinsel taciz suçunu oluşturmayacaktır. Ancak “*cinsel amaç*” kavramından ne anlaşılması gerektiği ve sınırlarının nerede başlayıp bittiği yasada açıkça belirtilmemiştir. Bu husus 2022 yılında Yargıtay tarafından da tartışılmış olup cinsel amacın varlığının tespiti için “*olayın oluşu ve gelişimi, suçun işleniş şekli, olay sırasında failin*

söylediği sözler ve sergilediği davranışlar ile dış dünyaya yansıyan diğer tüm özellikler” in incelenerek belirlenebileceğine karar verilmiştir. Öğretide ise Yenerer Çakmut, "suçun cinsel amaçla işlenmesinde maksat failin fiili işlerken cinsel arzularını tatmin etmesi gayesi ile hareket etmesidir." demektedir (184).

Cinsel taciz suçunun maddi unsurunu oluşturan eylem TCK 105/1 maddesi ile "bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz etme" şeklinde belirtilmesine karşın hangi şekildeki eylemlerin bu kapsamda cinsel taciz şeklinde değerlendirileceği hususunda yasada bir netlik bulunmamaktadır. Kanun metninin gerekçesinde cinsel taciz, cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı bir şekilde mağdurun rahatsız edilmesi olduğu şeklinde tanımlanmıştır. Bu durumda cinsel tacizin tanımının toplumdan topluma değişebilecen, muğlak bir kavrama bağlanması sonucu tartışmaya açık bir durum yaratmıştır. Bu hususlar nedeniyle Anayasa Mahkemesine iptal başvurusu yapılmış olup, bu başvuru 25/02/2010 gün 2010/41 sayılı karar ile rededilmiştir (82). Bu noktada hangi tür eylemlerin cinsel taciz oluşturacağı hususuna açıklık getirilmesi gerekmektedir. Çünkü cinsel taciz suçu özel kastla işlenen bir suç olup, hukukun işlevi kişinin niyetini okumak olmadığından yargılama neticesinde suç ve ceza tayin edilemez. Dış dünyada meydana gelen eylem ne ise suçun vasıflandırılması ona göre yapılmalıdır. Keza cinsel amaç taşımayan, içerik bakımından cinsel nitelik taşımayan fiillerin ısrarlı bir şekilde gerçekleştirilmesi halinde cinsel taciz değil, niteliğe göre şartları bulunuyorsa başka suçların oluşabileceği gözetilmelidir. Bu durumun gözetilmemesi halinde herhangi bir cinsel içerik barındırmayan söz ve eylemlerin cinsel taciz suçunun unsurlarını oluşturduğunun kabulüne karar verilmesi suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırı hakeret edilmesi sonucu ortaya çıkarmaktadır. Görüldüğü üzere; cinsel taciz suçu ile hangi eylemlerin suç olarak öngörüldüğü ve hangi eylemlerin bu madde kapsamında değerlendirilmesi gerektiği noktasında, hem öğreti, hem de Yargıtay uygulamalarında farklılıklar mevcuttur.

Fransız Ceza Kanunu m. 222-33'de düzenlenmiş olan cinsel taciz suçunun, Fransız Anayasası ile korunma alınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal ettiği gerekçesiyle, 29 Şubat 2012 tarihinde Anayasa Konseyi'ne başvuruda bulunularak hükmün iptali istenmiş. Fransız Ceza Kanunu'nda cinsel taciz suçu, "cinsel çıkar

sağlamak amacıyla başkasını rahatsız eden kişi bir sene hapis ve 15.000 Euro para cezası ile cezalandırılır” biçiminde düzenlenmekteydi (82). Fransız Anayasa Konseyi, cinsel taciz suçunun tanımında bahsedilen “cinsel çıkar sağlamak amacıyla başkasını rahatsız etmek” ifadesinin yeterince açık olmadığından hareketle suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık oluşturduğundan bahisle işbu madde hakkında iptal kararı vermiştir (82). Öğretide ki eleştiriler de gözetildiğinde hangi eylemlerin cinsel taciz suçunu oluşturacağını ve hangi eylemlerin ahlak temizliğine aykırı olduğunun tespitinin suçta ve cezada kanunilik ilkesi bakımından sorun teşkil ettiği açıkça ortadadır. Kanun hükümlerinin belirsiz olması oldukça sakıncalı olduğundan, kişilerin eylemlerini yönlendirebilmelerini ve sonuçlarını algılayabilmelerini kolaylaştırmak gerekmektedir. Bu kapsamda ise ceza yaptırımını taşıyan kuralların herkesçe anlaşılabilir bir dilde ve açık olması gerekmektedir. Bu doğrultuda, cinsel taciz suçunun hani eylemlerle oluşacağını düzenlendiği ilgili kanun hükümlerinde açık ve net olmalıdır.

6 SONUÇ

Çalışmaya konu ilk araştırma olan Yargıtay'ın 2022-2019 yılları arasında vermiş olduğu cinsel taciz suçu konulu 2585 adet kararın geçmişe dönük olarak incelenmesi ile elde edilen bulgular tartışma kısmında da izah edildiği üzere cinsel taciz suçunun ispatında ruhsal değerlendirmenin öneminin göz ardı edilmemesi gerektiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Çalışmaya konu ikinci araştırma olan dosya analizi neticesinde elde edilen bulgular literatür ile uyumlu olup, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda ruhsal değerlendirme yapılması neticesinde hazırlanan ruhsal muayene raporunun maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasında objektif ve bilimsel tıbbi bir delil niteliğinde olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Dosya analizi araştırması neticesinde elde edilen bulguların literatür ile paralel olup olmadığına ayrıntılı olarak baktığımızda da;

Mağdurun cinsiyetine ilişkin inceleme neticesinde inceleme yapılan on adet dosyanın yalnızca birinin mağdurunun erkek olduğunun tespit edilmesiyle literatür ile uyumlu bir sonuç elde edilmiş olup, cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağdurunun genellikle kadın olduğu tespit edilmiştir. Literatürde de cinsel şiddet mağdurlarının herkes olabileceği belirtilmekle beraber en çok kadınların cinsel saldırıya maruz kaldığı belirtilmektedir (35). Cinsel istismar mağdurlarına bakıldığında ise ortalama % 85 kadınların, % 15 ise erkeklerin mağdur olduğu belirtilmektedir (148). Ülkemizde de 2012-2014 yılları arasında Muğla ATK Şube Müdürlüğü'ne cinsel dokunulmazlığa karşı suç mağduru olarak başvuruda bulunan 341 vakada %90,3 kadın, %9,7 ise erkek mağdur olduğu tespit edilmiştir (21). Literatürde "*cinselliğin toplumsal cinsiyete dayanmasının yanında toplumsal cinsiyetin de cinselliğe dayandığı*" ifade edilerek, cinsel şiddetin mağdurunun cinsiyetinde bir tekelleşme meydana geldiği öne sürülmüştür (189).

Failin cinsiyetine ilişkin inceleme neticesinde inceleme yapılan on adet dosyanın hepsinde failin erkek olduğu tespit edilmiş olması literatür ile uyumludur.

Keza literatürde de cinsel şiddet vakalarında failin çoğunlukla erkek cinsiyette olduğu belirtilmektedir (190). 2022 yılında yapılan bir çalışmada 01.01.2016 ile 31.12.2020 tarihleri aralığında Mersin Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı polikliniğine başvuran cinsel saldırı eylemine sosyal medyanın aracılık ettiği 71 olgunun failerin tamamının erkek cinsiyette olduğu tespit edilmiştir (23). 2010 yılında yapılan bir çalışmada; 01.01.2002-01.06.2003 tarihleri arasında Adli Tıp Kurumu 4. İhtisas Kurulu'na ilgili savcılıklar ve mahkemeler tarafından gönderilen 7252 kişi arasından üzerlerine atılı cinsel suç iddiası ile ceza ehliyeti bakımından adli psikiyatrik muayenesi talep edilen 70 sanığın profili çıkarılmıştır. Bu çalışma neticesinde sanıkların tamamının erkek olduğu belirtilmiştir (191).

Mağdurun çocuk olup olmadığına ilişkin inceleme neticesinde inceleme yapılan on adet dosyanın yalnızca birinin mağdurunun yetişkin olduğunun tespit edilmesi de çocuklara yönelik gerçekleştirilen cinsel suçların oldukça fazla olduğunu göstermesi açısından önemli olmakla birlikte istatistikler ile örtüşmektedir. Keza Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılı istatistikleri incelendiğinde de cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların %40,6'sını çocuğun cinsel istismarı suçu oluşturmaktadır. Tüm suçlar içerisinde ise çocuklara yönelik cinsel suçların oranının %1,8 olduğu ifade edilmiştir (6). Türkiye İstatistik Kurumu 2021 yılı Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri'ne bakıldığında; ilgili birimlere mağdur olarak gelen 207 bin 999 çocuktan %89,4'ünün suç mağduru çocuklar olduğu görülmektedir. Mağdur olarak gelen veya getirilen 186 bin 14 çocuktan ise %13,1'inin cinsel suçlardan mağdur olduğu belirtilmiştir (192).

Failin çocuk olup olmadığına ilişkin inceleme neticesinde ise inceleme yapılan on adet dosyanın yalnızca birinin failinin suça sürüklenen çocuk olduğu tespit edilmesi ve suça sürüklenen iki erkek çocuğun uyuşturucu madde kullandığının tespit edilmiş olması literatür ile uyumludur. Literatürde cinsel suçlara yönelen çocuklar hakkında yapılan birçok çalışmada cinsel suçlara yönelen çocukların; depresyon, madde kullanım bozukluğu ve suça yönelmesine neden olabilecek dışa yönelim bozuklukları geliştirdikleri ifade edilmiştir. Ayrıca kendinden daha küçük olan çocuklara cinsel istismar gerçekleştiren çocukların, yüksek oranlarda madde

kullanımı olduğu vurgulanmıştır. Bunun sebebenin ise yüksek anksiyeteye sahip olan ergenin, madde kullanımına yönelerek bir kaçış stratejisi oluşturmuş olduğu kabul edilmiştir (193). Türkiye İstatistik Kurumu 2021 yılı Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen ocuk İstatistikleri incelendiğinde; 2021 yılında bu kapsamdaki çocukların 132 bin 943 olaya karıştığı belirtilmiştir. Bu suça sürüklenen çocukların ise %3,8'ine cinsel suçlar suçları isnat edilmiştir (192).

Mağdur ile failin yakınlık derecesi ilişkin inceleme neticesinde incelemesi yapılan on adet dosyanın hepsinde failin mağdur tarafından tanınan bir kişi olduğu tespit edilmiş olması literatür ile uyumlu olup, literatürde de cinsel saldırıların genellikle mağdurun tanıdığı kişiler tarafından gerçekleştirildiği ifade edilmektedir (190). Ayrıca kadına yönelik şiddetin en sık şeklinin de kadının beraber olduğu olduğu kişi tarafından cinsel açıdan istismara maruz bırakılması olduğu da ifade edilmiştir (3).

Türkiye'de cinsel istismara uğrayan çocukların ise %90'ının faili bildikleri ifade edilmiştir (194). Yapılan birçok çalışmada ise cinsel saldırıların yaklaşık olarak %20-25'inin ensest vakaları olduğu belirtilmiştir. Özellikle mağdurun ocuk olduğu cinsel istismar vakalarında failin genellikle baba veya erkek aile üyelerinden biri olduğu vurgulanmıştır (27). Ensest olguları başta olmak üzere cinsel saldırı mağdurunun maruz kaldığı cinsel şiddeti uzun bir süre gizlemek zorunda kaldığı belirtilmektedir. Yapılan alışmalar neticesinde suçun saklanma sresinin çok uzun olabileceğini göstermektedir. Yapılan bir çalışmada çocukların %75'inin suçu, suçun meydana geldiği ilk yıl açıklamadığı, %18'inin ise açıklamak için 5 yıldan uzun bir süre beklediği ifade edilmiştir (171).

Yargıtay tarafından ise 11.05.2022 tarihli karar ile mağdur ile failin tanıdık olması durumunda mağdurun adli mercilere geç bildirimde bulunmuş olmasının mağdurun aleyhine yorumlanamayacağını belirtilmiştir. Gerekçe olarak ise mağdurların kendilerine yakın olan veya tanıdıkları bu kişilerle ilgili şikayette bulunma kararlılığının tanımadıkları failer hakkında gösterdikleri kararlılığa nazaran daha çok tereddüte açık olduğu gösterilmiştir (165).

Görüldüğü üzere elde edilen bulgular literatür ile uyumludur. Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç faillerinin tanımlanması ile ilgili bir çalışmada; bu saldırganları tanımlayabilecek genel bir profil tarif etmenin zor olduğu belirtilmiştir. Bu zorluğa karşın gerçekleştirilen çalışmalarda, çoğunlukla genç ve bekar olan, eğitimi ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan ve çoğunlukla mağdur ile tanışık olan ve mağdurun yakın çevresinden olan, birtakım psikiyatrik tanısı olan erkeklerce bu suçların işlenebildiği sonucuna ulaşılmıştır (191).

Ruhsal muayene neticesinde tespit edilen ruhsal bozukluğa dair inceleme yapılması neticesinde incelemesi yapılan on adet dosyada mağdurlara çoğunlukla konulan tanının TSSB olduğu tespit edilmiş olması literatür ile paralel olup, cinsel dokunulmazlığa karşı suç mağdurlarında en sık gelişen psikopatolojinin TSSB olduğu ifade edilmiştir (131).

Ayrıca literatürde cinsel saldırıya maruz kalan mağdurların %80'inde TSSB görüldüğü ifade edilmiştir. Saldırı sonrasında mağdurlarla yapılan çalışmalarda saldırının gerçekleşmesinden sonraki üç ay içinde mağdurların %47'sinin, saldırıdan iki hafta sonra ise %90'ında TSSB görüldüğü tespit edilmiştir (27).

Eskişehir'de yapılan bir çalışmada 137 olgunun % 82'sinde TSSB saptanmıştır. Olguların % 14,4'ünde ise TSSB ile beraber depresyon, tanısının eşlik ettiği belirlenmiştir (148).

Amerika Birleşik Devletleri bünyesinde gerçekleştirilen bir çalışmada mağdur ile failin yakın olduğu cinsel saldırı vakalarında mağdurlarda diğer vakalara nazaran daha sık ruhsal bozukluk görüldüğü tespit edilmiştir. Bu bulgu yakın ilişkileri olan mağdur ile failin olaydan sonra da bir arada bulunmak veya karşılaşmak zorunda olması ve olayın genellikle tüm aileyi etkileyebilmesine bağlanmıştır (195).

Adli olguların tanımlanabilmesi ve suça konu olayın aydınlatılabilmesi için delillerin eksiksiz bir biçimde toplanmış olması önemlidir. Bu kapsamda soruşturmanın etkin bir biçimde yürütülmesi, yargı mercilerin temel görevini

oluşturmaktadır. Soruşturma evresinde suça konu eylemin gerçekliği araştırılır, olaya ilişkin deliller toplanır. Bu kapsamda soruşturma evresi, kovuşturma evresine hazırlık niteliği taşımaktadır (33). Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ise maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi güç suçlar kapsamındadır (3). Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç; kişinin rızası olmaksızın ya da hukuken geçerli bir rızanın sözü konusu olmadığı hallerde kişinin, cinsel davranışlarla cinsel dokunulmazlığının ihlal edilmesi olarak tanımlanmaktadır (8).

Cinsel taciz vakaları adli tıp uygulamalarında durumun tespiti ve vakanın değerlendirilmesi açısından en zor vakaların başında gelmektedir (3). Literatürde bu tip olgularda mutlaka çok yönlü multidisipliner bir yaklaşımla olayın ve olgunun değerlendirilmesinin yapılmasının önemi belirtilmektedir. Keza cinsel taciz vakalarında fiziksel bulguların bulunmaması ruhsal travma belirtilerinin saptanmasının önemini arttırmaktadır (8). Ancak cinsel dokunulmazlığa karşı olan suçlardan olan cinsel taciz, mağdur üzerinde TSSB, depresyon ve diğer psikiyatrik bozukluklara neden olması açısından önemlidir (195). Çünkü tıpkı fiziksel muayene sonucu elde edilen delillerin suçun varlığını veya yokluğunu, suçun mağdura etkisini ve boyutunu gösteren objektif ve bilimsel bir delil ise mağdur üzerinde ruhsal muayene sonucu tespit edilen psikiyatrik bozukluklarda objektif ve bilimsel bir delil niteliğindedir. Unutulmamalıdır ki fiziksel delil olmayan adli vakalarda maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasında ruhsal muayene ile saptanan ve tespit edilen bulgular tek başına delil niteliği taşıyabilmektedir. Cinsel taciz mağdurunun ruhsal muayenesinde özellikle cinsel tacize konu eylemle ilgisi olduğu düşünülen her durum ve tespit edilen semptomlar dikkate alınmalıdır.

Ayrıca ruhsal muayene ile travmayı tespit etmeye ve ölçmeye yönelik olan testlerin uygulanma alanının genişletilmesi gerekmektedir (42). Ruhsal muayene neticesinde elde edilen psikolojik delillerin objektif ve bilimsel bir delil olmakla birlikte önemli olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Bu kapsamda fiziksel bir bulgu bulunmayan cinsel taciz vakaları başta olmak üzere cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar kapsamında çalışan tüm meslek gruplarının adli vakanın tanımlanma ve değerlendirme sürecinde gereken özeni göstermeleri gerekmektedir. Keza

mağdurların ruhsal muayene raporlarının alınmamasının soruşturmayı sekteye uğrattığı ve soruşturmanın etkinliği ilkesi bakımından sorun teşkil ettiği kabul edilmiştir (33).

Tüm bu hususlar gözetildiğinde cinsel dokunulmazlığa karşı bir suçun ispatı değerlendirilirken:

- İlk olarak fiziksel bulguların bulunması durumunda bu bulgular adli tıp uzmanı tarafından, laboratuvar imkanı bulunan ve disiplinler arası işbirliğinin sağlandığı bir merkezde değerlendirilmelidir.
- İkinci olarak ise mağdurun ruhsal muayenesi yapılarak cinsel travmaya bağlı gelişen psikopatolojilerinin belirlenmesi sağlanmalıdır. Belirlenen ruhsal muayene bulguları, suça konu eylemin ispatında objektif ve bilimsel bir tıbbi delil olarak değerlendirilmelidir.
- Üçüncü olarak ise Yargıtay tarafından, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların ispatındaki güçlüğü bertaraf edebilmek adına benimsenen kriterler her somut olayın özellikleri nezdinde tek tek değerlendirilerek bu değerlendirmeler hükme esas alınmalıdır.

7 KAYNAKLAR

1. Who, (2002). WHO World Report On Violence And Health Geneva, [Elektronik Kaynak]: 9241545615_eng.pdf (who.int) , Erişim Tarihi: 02.01.2023
2. 6284 Sayılı Kanun, (2012), [Elektronik Kaynak]: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6284.pdf> , Erişim Tarihi: 05.01.2023
3. Polat, O., Yıldız, A. K., (2019). Kadına Yönelik Şiddet, Adli Tıp & Adli Bilimler, Akademisyen Kitabevi, 2. Baskı, Mersin, 501-540.
4. Salaçin, S., Ergönen Toprak, A., Uyaniker Demiroğlu, Z. (2011). Kadına Yönelik Şiddet, Birinci Basamakta Adli Tıp, İstanbul Tabip Odası, 2
5. Adalet Bakanlığı, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü İstatistikleri, (2022). Erişim Tarihi: 04.01.2023 https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/29032023141410adalet_ist-2022cal%C4%B1sma100kapakl%C4%B1.pdf
6. Adalet Bakanlığı, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü İstatistikleri (2021). Erişim Tarihi: 04.01.2023 <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221405382021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf>
7. Adalet Bakanlığı, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü İstatistikleri, (2020). Erişim Tarihi: 04.01.2023 <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/501202216013122420211449082020H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf>
8. Polat, O. (2017). Klinik Adli Tıp, 8. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi,
9. Polat, O. (2017). Şiddet. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22(1): 15-34.
10. Haznedaroğlu İshakoğlu, B. Cinsel Şiddet Mağduru Kadınlarda Ortaya Çıkan Travma Sonrası Stres Ve Depresif Belirtilerde Travmatik Bilişlerin Rolü. İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul, 2018 (Danışman: Prof. Dr. Ayşen Ufuk Sezgin)
11. Polat, O. (2005). Cinsiyete Dayalı Şiddet Olgularında Sağlık Personelinin Yaklaşımı, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Ankara
12. Ersin, N. Görünmeyen Şiddet: Evlilik İçerisinde Tecavüz. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli, 2022 (Danışman: Doç. Dr. Örgen Uğurlu)
13. Kadına Yönelik Şiddetin ve Aile İçerisinde Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, [Elektronik Kaynak]: <https://rm.coe.int/1680462545> , Erişim Tarihi: 05.01.2023
14. Resmi Gazete, 19/03/2021 Tarih Ve 3718 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, [Elektronik Kaynak]: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/03/20210320-49.pdf> , Erişim Tarihi: 05.01.2023
15. Kerpişçi, Ö. N. (2022). Cinsel Taciz Suçu, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık
16. Yiğitoğlu, Ö., Polat, O. (2022). Teşhircilik Eyleminin Yargıtay Kararları Kapsamında Kriminolojik Açından Değerlendirilmesi, İstanbul Barosu Dergisi, 96: 2022/6

17. Taner, G. F. Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, 2012 (Danışman: Prof. Dr. Metin Feyzioğlu)
18. Paksoy, M. E. (2021). Cinsel Suçlarda İspat Meselesi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11(22).
19. Şen, H., Yazıcı, K. (2017). Investigation of Turkey's Provinces by Sexual Crimes. The Journal of Operations Research, Statistics, Econometrics and Management Information Systems, 5(2).
20. Polat, O. (2021). Şiddet, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi
21. Kar, H., Özdemir, Ç. (2019). Cinsel Şiddet. Adli Tıp & Adli Bilimler, 2. Baskı, Mersin, Akademisyen Kitabevi
22. Koç, K. P.. Kadına Yönelik Cinsel Şiddet/Aydın-Efeler Mahallesi Örneği. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2015 (Danışman: Doç. Dr. Çağdaş Demren)
23. Bulut, B. Sosyal Medya Aracılığıyla Cinsel Şiddet. Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Uzmanlık Tezi, Mersin, 2022 (Danışman: Prof. Dr. Hakan Kar)
24. Timur, S., Ok, Ş. (2001). Kadın ve Çocuklarda Cinsel Taciz. Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 4(2)
25. Polat, O. (2020). Adli Psikolojiye Giriş. 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi
26. Sezgin, U. vd, (1995). Cinsel Taciz Olgularında Kurumlararası Bir Çalışma Modeli, Kriz Dergisi, 3(1): 20 – 25.
27. Gölge Z. B. (2005). Cinsel travma sonrası oluşan ruhsal sorunlar. Nöropsikiyatri Arşivi, 42:19–28.
28. Şenol, E. vd., (2016). Cinsel Saldırı Olguları İçin Düzenlenen Adli Psikiyatrik Raporların İncelenmesi. Adli Tıp Bülteni, 21(3): 159-166.
29. Gofin, R. et al. (2000). Intentional injuries among the young: presentation to emergency rooms, hospitalization, and death in Israel”. Journal of Adolescent Health, (27): 434–442.
30. Karbeyaz, K. vd., (2012). Cinsel Suç Mağdurlarının Ruh Sağlığı Hakkında Düzenlenen Adli Psikiyatrik Raporlar ve Bilirkişilik Kurumları Arası Uzlaşma Sorunu, Türk Psikiyatri Dergisi 23(4):255-63.
31. Sener, T. M. vd., (2016). How will amendments in crimes against sexual privacy and failure to evaluate the mental health of the victims will affect them?, Medicine Science International Medical Journal, 5(3), 793-796.
32. Mecek, H. Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik”. Selçuk Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2011 (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Onursal Cin)
33. Güleç, S. S. (2013). Ceza Muhakemesi Hukukunda Soruşturmanın Etkinliği İlkesi Ve Takipsizlik Kararları Üzerindeki Etkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 15: 1393-1464.
34. Yıldız. A.K., (2006). Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C X, S. 3-4.

35. Polat, O. (2020). Adli Tıpta Bilirkişilik. 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 193-204.
36. Öntan, Y. Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2011(Danışman: Prof. Dr. Metin Feyzioğlu)
37. Toroslu, N., Feyzioğlu, M., (2021). Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Kitabevi, Ankara
38. Yıldız. A.K., Ceza Muhakemesinde İspat Ve Delillerin Değerlendirilmesi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul, 2002. (Danışman: Prof.Dr. Kayıhan İÇEL)
39. Yenerer Çakmut, Ö. (2009). Cinsel Taciz Suçu ve Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre Bilirkişilik Kurumu, Ceza Hukuku Dergisi, 11(4):129-160.
40. Celbis O., Karaca M., Özdemir B., Isır A. B. (2004) Cinsel Suçlarda Muayene. Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 1(4): 48-52.
41. Cantürk, G., Cantürk, N. (2006). Cinsel Saldırı Mağdurlarının Muayene Prosedürü. Gürol Türkiye Klinikleri J Surg Med Sci, 2(50): 49-55.
42. Bulmuş, H. Yaralanmalarda Ruhsal Muayenenin Kullanımı, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2008 (Danışman: Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı)
43. Polat, O. (2020).Viktimoloji, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık,
44. Biçer, Ü., Tırtıl, L., Kurtaş, Ö., Aker, T. (2009). Adli Psikiyatri. Birinci Basamakta Adli Tıp, 2. Baskı, Mersin: 242-253.
45. Gordon, H., Lindqvist, P. (2007). Forensic psychiatry in Europe, Psychiatric Bulletin :421-424.
46. Tırtıl, L. vd., (2019). Adli Psikiyatri” 2. Baskı, Adli Tıp & Adli Bilimler, 2. Baskı, Mersin, Akademisyen Kitabevi,
47. Özcanlı, T., Ortaköylü, L. (2011). Adli Psikiyatrik Rapor Düzenlenmesinde Adli Tıp Uygulamaları. Türkiye Klinikleri Psikiyatri Özel Dergisi, 4(1)
48. Polat, H., Asi Karakaş, S. (2020). Adli Psikiyatri Hemşireliği. Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 3: 225-232.
49. Karaman, H. (2020). Adli Psikotraumatoji. Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi (TURKSOSBİLDER), 5(2) :103-113.
50. Aydın, S., Batmaz, S., Akpınar Aslan, E., Çelikbaş, Z., Çetin, S. (2021). Adli Psikiyatri Raporlarının Değerlendirilmesinde Multidisipliner Yaklaşım. Adli Tıp Bülteni, 26(2): 101-111.
51. Ayhan, H., Karaman, H. (2021). Adli Psikolojik Değerlendirmenin Temel İlkeleri: Destekleyici Bir Unsur Olarak Psikolojik Testler. Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi , 6(1): 36-47.
52. Duman, N. (2020). Adli Psikoloji'nin Tarihine Kısa Bir Bakış. Muhakeme Dergisi , 3(1): 29-36.
53. Erden, G. (2017). Psikolojik Değerlendirme. 2017. [Elektronik Kaynak] <https://docplayer.biz.tr/108972406-Prof-dr-gulsen-erden.html> , Erişim Tarihi: 04.01.2023.
54. Bacaksız, P., Bayzit, T. (2019). Yargıtay'ın Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda İspata Yaklaşımı. D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, (21): 379-414.

55. Bozbayındır Bostancı, G. vd., (2017). Özel Ceza Hukuku Cilt II Kişilere Karşı Suçlar. On İki Levha Yayıncılık
56. Taneri, G. (2019). Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. 3. Baskı, İstanbul, Aristo Yayınevi,
57. Tezcan, D. vd., (2019). Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku. 17. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık,
58. Centel, N. (2012). 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı Suçu ve Cinsel Suçlar Değişiklik Tasarısı'nın Değerlendirilmesi, TBBD, 99.
59. Yenerer Çakmut, Ö. (2016). Cinsel Şiddet Mağduru Kadın ve Türk Ceza Kanunu'ndaki Konumu. Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1: 3-22.
60. Üçüncü, S. Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar Ve Özellikle Sarkıntılık. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon 2018 (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Soner Demirtaş)
61. Karslı K. S. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2014 (Danışman: Prof. Dr. Doğan Soyaslan)
62. Yokuş Sevik, H. (2005). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, TBBD, 57: 243-282.
63. Yenerer Çakmut, Ö. (2018). Kavramsal Olarak Kadına Karşı Şiddet/Cinsel Şiddet Ve Türk Ceza Hukukunda Cinsel Saldırı Suçunun Genel Değerlendirmesi. Marmara Üniversitesi Kadın Ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi, 2 (1) , 49-54
64. Türkiye Barolar Birliği, (2011). Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. Ankara
65. Kocaoğlu, S. S. (2016). Yargı Kararları Işığında Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Yetkin Yayınevi, Ankara, 1
66. Artuk, M. E., Gökçen, A., Yenidünya, C. (2011). Ceza Hukuku Özel Hükümler. 11. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi
67. Kutlu, G. Türk Ceza Kanununda Cinsel Suçlar Ve Uygulanması. Polis Akademisi Başkanlığı, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2016 (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mustafa Yayla)
68. Dumrul, C., Karabacak Danacı, H. (2015). Kadın ve Kız Çocuklarına Karşı İşlenen Cinsel Şiddet Suçlarında Cezasızlık Sorunu Raporu Ankara Barosu Dergisi, (4)
69. Ataman, E. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2011 (Danışman: Prof. Dr. Hakan Hakeri)
70. Yargıtay 5. Ceza Dairesi, 2008/12061 E., 2008/10173 K., 24.11.2008 T.
71. Özgenç, İ. (2020). Cinsel Suçlar. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XXIV
72. Ayhan, H. Cinsel Tacize İlişkin Tutumları Yordayan Faktörler: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Kontrol Odağı Ve Empati, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015 (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Pervin Sevda Bikmaz)

73. Keysan, G. İş Hukukunda Cinsel Taciz. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010 (Danışman: Prof. Dr. Hamdi Mollamahmutoğlu)
74. Özdemir, E. (2006) İşyerinde Cinsel Taciz. Çalışma ve Toplum Dergisi, (4)
75. Uzun, E. vd., (2020). Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Suçlar Kapsamında Bir Yargıtay Karar İncelemesi". Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(1): 47-55.
76. Özgür, G. (1993). Sözü Edilmeyen Bir Konu Cinsel Taciz. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 9(2)
77. Çapan Özeren, Ö. (2021). Cinsel Tacizde Bulunmaya Yatkınlık Ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik . Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi, 6 (12), 93-113.
78. Aggrawal, A. (2008). Forensic And Medico-Legal Aspects Of Sexual Crimes And Unusual Sexual Practices. CRC Press.
79. Yücel, E. B., Koparan, E. (2010). Güç Mesafesi Ve Cinsel Taciz Davranışları Arasındaki İlişkinin Yönünü Belirlemeye Yönelik Görgül Bir Çalışma. Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(1).
80. Timmerman, G., Bajema, C. (1998). Sexual Harassment in Northwest EuropeA Cross-Cultural Comparison. European Journal of Women s Studies, 6(4): 419-439.
81. Gül, K. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar. Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010 (Danışman: Prof. Dr. Doğan Soyaslan)
82. Pamuk, G. (2013). Fransız ve Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Taciz Suçu (kanunilik İlkesi Bakımından Bir Değerlendirme. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 19(2): 1453-1476.
83. Çakıcı Gerçek, L. (2011). Yargıtay Kararlarıyla Cinsel Taciz Suçu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 60(1): 47-82. DergiPark, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42488/511844>
84. Ünver, Y. (2009). Ceza Hukuku Açısından Mobbing, Stalking ve Cinsel Taciz Eylemleri. Ceza Hukuku Dergisi, 11(4): 101-127.
85. Yargıtay 18. Ceza Dairesi, 2015/38673 E., 2017/9359 K., 20.09.2017 T.
86. Artuk, M. E. (2006). Cinsel Taciz Suçu (TCK. m.105). Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu Çalışma ve Toplum Dergisi, (11): 29-44.
87. Timur, B. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel taciz suçu. Antalya Bilim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü , Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 2021 (Danışman: Dr. Öğr. İnanç İştin)
88. Baş, E. (2016). Türk Ceza Hukukunda Cinsel Taciz Suçu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 64(4): 1135-1215.
89. Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 2021/3832 E., 2022/3279 K., 07.04.2022 T.
90. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/10448 E., 2012/10795 K., 05.11.2012 T.
91. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/6823 E., 2012/12204 K., 29.11.2012 T.

92. Yargıtay 4. Ceza Dairesi, 2021/30181 E., 2021/25812 K., 01.11.2021 T.
93. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/6797 E., 2014/4518 K., 03.04.2014 T.
94. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/4138 E., 2012/4553 K., 18.04.2012 T.
95. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2015/9302 E. 2019/8740 K., 03.04.2019 T.
96. Yargıtay 18. Ceza Dairesi, 2015/12486 E., 2016/513 K., 14.01.2016 T.
97. Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 2021/6260 E., 2022/6264 K., 20.06.2022 T.
98. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/14238 E., 2013/9146 K., 16.09.2013 T.
99. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2015/8740 E., 2019/9097 K., 15.04.2019 T.
100. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2013/2803 E., 2014/12489 K., 11.11.2014 T.
101. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2017/594 E., 2017/6476 K., 18.12.2017 T.
102. Yargıtay 4. Ceza Dairesi, 2017/20903 E., 2021/2733 K., 27.01.2021 T.
103. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2014/3371 E., 2015/5204 K., 02.04.2015 T.
104. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/5627 T., 2012/5110 K., 04.05.2012 T.
105. Yargıtay 12. Ceza Dairesi, 2019/11234 E., 2020/3045 K., 04.06.2020 T.
106. Yargıtay 4. Ceza Dairesi, 2020/407 E., 2020/3102 K., 13.02.2020 T.
107. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2014/2548 E., 2015/9046 K., 07.10.2015 T.
108. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/15628 E., 2013/3978 K., 04.04.2013 T.
109. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2013/4770 E., 2014/14730 K., 23.12.2014 T.
110. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2017/668 E., 2020/141 K., 27.02.2020 T.
111. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2017/10326 E., 2018/1192 K., 20.02.2018 T.
112. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/10775 E., 2012/4475 K., 17.04.2012 T.
113. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/4856 E., 2013/9629 K., 24.09.2013 T.
114. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2013/1563 E., 2014/11556 K., 23.10.2014 T.
115. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/14179 E., 2012/13642 K., 25.12.2012 T.
116. Yargıtay 14. Ceza Dairesi 2011/5017 E., 2012/2994 K., 14.03.2012 T.
117. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/9947 E., 2012/9963 K., 15.10.2012 T.
118. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2016/5318 E., 2020/6231 K., 23.12.2020 T.
119. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/22134 E., 2013/1075 K., 11.02.2013 T.
120. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2015/7658 E., 2016/904 K., 29.01.2016 T.
121. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/7618 E., 2013/8902 K., 10.09.2013 T.
122. Yargıtay 12. Ceza Dairesi, 2014/7518 E., 2014/23588 K., 24.11.2014 T.
123. Yargıtay 12. Ceza Dairesi, 2015/2796 E., 2015/17582 K., 11.11.2015 T.
124. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2013/429 E., 2015/34 K., 10.03.2015 T.
125. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2014/9576 E., 2017/4167 K., 25.09.2017 T.
126. Yeldan, A., Taneri, G. (2017). Cinsel Suçlarda İspat ve Sübut, 1. Baskı, Adana, Karahan Kitabevi
127. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/13148 E., 2012/10807 K., 06.11.2012 T.
128. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/7732 E., 2011/1479 K., 27.10.2011 T.
129. Yargıtay 4. Ceza Dairesi, 2016/9717 E., 2020/7025 K., 17.06.2020 T.

130. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2016/9610 E., 2017/95 K., 12.01.2017 T.
131. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/848 E., 2013/13345 K., 16.12.2013 T.
132. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/19497 E., 2013/10218 K., 07.10.2013 T.
133. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/5561 E., 2013/4234 K., 10.04.2013 T.
134. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/6764 E., 2013/2893 K., 18.03.2013 T.
135. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/9522 E., 2012/8353 K., 13.09.2012 T.
136. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2013/2528 E., 2013/4060 K., 08.04.2013 T.
137. Başlar, Y. (2022). Ceza Muhakemesinde İspat, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 12(2):1383-1399.
138. Centel, N. ve Zafer, H. (2020). Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları,
139. Karakehya, H. (2016). Dolayli Maddi Gerçek: Ceza Muhakemesinde Yargılama Makamının Maddi Gerçeğe Deliller Aracılığıyla Ulaşma Zorunluluğu Üzerine, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 59-82
140. Yenisey, F., Nuhoglu, A. (2018). Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
141. Yargıtay 12. Ceza Dairesi 2013/20992 E., 2014/10218 K., 28.04.2014 T.
142. Yargıtay 16. Ceza Dairesi 2020/7395 E., 2021/232 K., 28.01.2021 T.
143. Yargıtay 6. Ceza Dairesi 2018/3792 E., 2021/2659 K., 17.02.2021 T.
144. Yargıtay 6. Ceza Dairesi 2015/1932 E., 2018/1069 K., 13.02.2018 T.
145. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2005/7-144 E., 2005/150 K., 29.11.2005 T.
146. Yargıtay 20. Ceza Dairesi 2015/28 E., 2015/2428 K., 24.06.2015 T.
147. Taştan, M. (2021). Cinsel Suçlarda İspat Sorunu ve Yargılama Usulü, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık,
148. Karbeyaz, K. Cinsel Suç Mağdurlarında Beden Veya Ruh Sağlığında Bozulma Kavramı, Bu Hususta Düzenlenen Adli Raporların Yargı Kararı Üzerindeki Etkinliği. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıpta Uzmanlık Tezi, Eskişehir, 2009 (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Tarik Gündüz)
149. Centel, N. (2000). Adli Tıp Bilimleri ve İnsan Hakları, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IV, S.1-2
150. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/8716 E., 2012/8731 K., 20.09.2012 T.
151. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2010/176 E., 2010/226 K., 09.11.2010 T.
152. Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin 2014/3549 E., 2016/3665 K., 12.04.2016 T.
153. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2017/574 E., 2019/540 K., 17.09.2019 T.
154. Yargıtay 14. Ceza Dairesi 2013/9264 E., 2015/8342 K., 15.09.2015 T.
155. Yargıtay 14. Ceza Dairesi 2013/658 E., 2014/6610 K., 13.05.2014 T.
156. Yargıtay 14. Ceza Dairesi 2016/10510 E., 2017/3712 K., 06.07.2017 T.
157. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2014/46 E., 2014/167 K., 01.04.2014 T.
158. Bozdağ, A., Sariusta, K. (2017). Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı Ve Delil Değeri, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 8(2).

159. Dvenci, N. Mağdur Hakları Açısından Şiddet Mağduru Kadının Korunması. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007 (Danışman: Öğr. Gör. Galma Jahic)
160. Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 2012/11127 E., 2013/2434 K., 20.02.2013 T.
161. etiner, E. (2022). Mağdur Beyanına Dayalı Hüküm Kurulması Bağlamında Nitelikli Cinsel Saldırı Suçunda İspat, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık
162. AİHM Büyük Daire, Aydın v. Türkiye, Başvuru No: 57/1996/676/866, 25.09.1997 T.
163. AİHM, I.G. v. Moldova, Başvuru No: 53519/07, 15.05.2012 T.
164. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2019/2875 E., 2020/706 K., 03.02.2020 T.
165. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2021/170 E., 2022/338 K., 11.05.2022 T.
166. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2018/493 E., 2020/60 K., 06.02.2020 T.
167. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2018/409 E., 2022/479 K., 23.06.2022 T.
168. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/3600 E., 2012/5729 K., 22.05.2012 T.
169. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2021/7 E., 2021/633 K., 14.12.2021 T.
170. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2016/6627 E., 2020/597 K., 21.01.2020 T.
171. Isır, A. B. (2009). Himeni İntakt Olan Cinsel İstismara UđramıŐ Kiz ocuğu Olgularında Ruh Sağlığı Muayenesinin nemi: 4 Olgu Sunumu . Medical Sciences , 4 (3) , 75-84 .
172. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2021/762 E., 2021/3520 K., 18.05.2021 T.
173. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2015/4583 E., 2018/4308 K., 07.06.2018 T.
174. AİHM, P.S v. Almanya Kararı, 04.09.2011 T.
175. İstanbul Anadolu Adliyesi 14. Ağır Ceza Mahkemesi, 2021/490 E. 2022/423 K. 03.11.2022 T.
176. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/3648 E., 2012/2597 K., 05.03.2012 T.
177. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2015/3800 E., 2015/6763 K., 02.06.2015 T.
178. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2012/12399 E., 2012/10098 K., 17.10.2012 T.
179. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 2008/187 E., 2009/128 K., 26.05. 2009 T.
180. Yargıtay 2. Ceza Dairesi, 2009/21437 E., 2010/30137 K., 02.11.2010 T.
181. Karacan, O. (2022). Kadının Beyanı Esastır İlkesi ve Bağlamsallık, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 71 (3)
182. Sönmezocak, E. B., A (2021). Feminist Response Against Impunity In Gender Based Violence: Whom The Presumption Of Innocence Protects?, YHFD, C.XVIII,
183. Canikoğlu KırbaŐ, S. (2015) Kadının Beyanı Esastır: Çok Bilinmeyenli Bir Denklem, Ankara Barosu Dergisi, 4: 229-253
184. Yargıtay 8. Ceza Dairesi, 2019/7468 E., 2022/5795 K., 07.04.2022 T.
185. Centel, N., Zafer, H., akmut, . (2017). Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları,
186. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, 2011/14446 E., 2012/5859 K., 23.05.2012 T.
187. Yargıtay 18. Ceza Dairesi, 2019/248 E., 2020/2094 K., 04.02.2020 T.
188. Yargıtay 18. Ceza Dairesi, 2019/8781 E., 2020/4573 K., 18.02.2020 T.

189. Güngör, A. H. Cinsel Suçlar Ve Rıza İlişkisinin Toplumsal Cinsiyet Kavramı Bağlamında Değerlendirilmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2022 (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Engin Topuzkanamış)
190. Finkelhor, D. (1994). The International Epidemiology Of Child Sexual Abuse. *Child Abuse & Neglect*, 18(5), 409-417.
191. Cantürk, N., Koç, S. (2010). Adli Tıp Kurumunda Değerlendirilen Cinsel Suç Sanıklarının Sosyo-Demografik zellikleri ve Psikiyatrik Profilleri . *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası* , 63 (2) , 49-53 .
192. Türkiye İstatistik Kurumu, “Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri 2021” Erişim Tarihi: 29.05.2023, [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Gvenlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-Istatistikleri-2021-45586](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Güvenlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-Istatistikleri-2021-45586)
193. Fırat, S. & Erk, M. A. (2022). Cinsel Suçlara Yönelen Çocuk Failler: Cinsel Suçların Dinamikleri, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 14(1): 57-64.
194. Yenerer Çakmut, . (2016). Cinsel Şiddet Mağduru Çocuk Kavramı ve Türk Ceza Kanunu'nun Çocuğa Yönelik Cinsel Şiddet Düzenlemelerine Genel Bakış. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* , 22 (1) , 35-52 .
195. Korkmaz, M., Uysal, C., Sivri, S., Bozkurt, İ., Bulut, K., Őimřek, Ő., Haspolat, K. & Tıraşçı, Y. (2014). Cinsel saldırı sonrası adli tıp bölümüne başvuran olguların beden ve ruh sağlıklarının değerlendirilmesi . *Dicle Tıp Dergisi* , 41 (4) , 656-661.

8 ÖZGEÇMİŞ

